

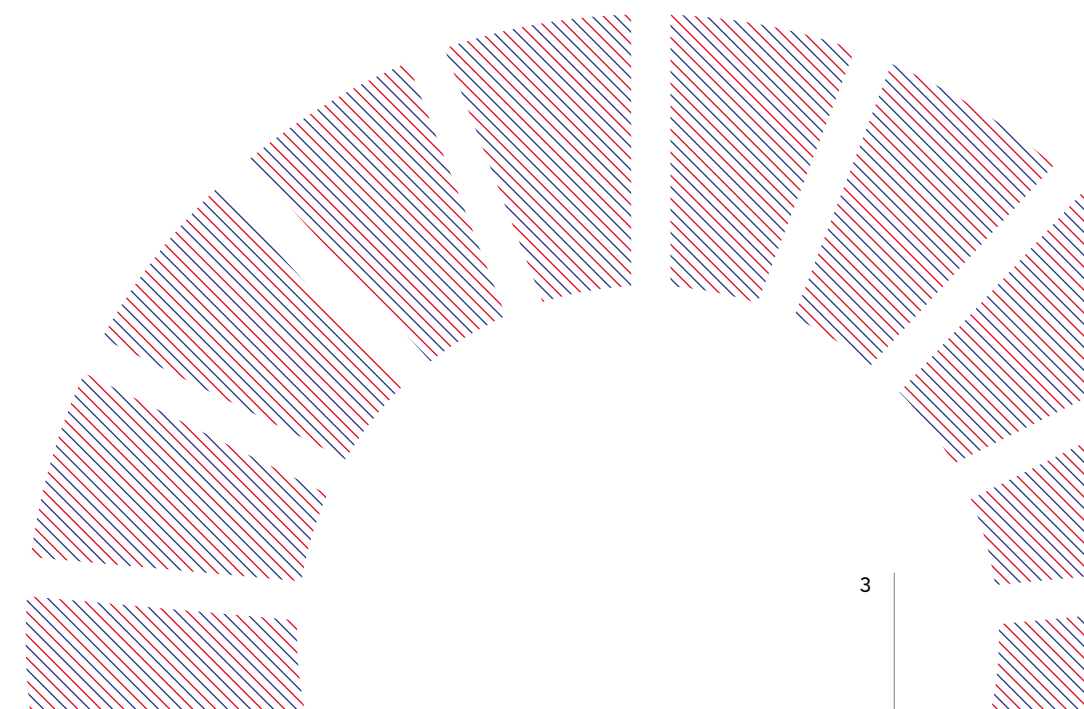

Dobrovolný národní přezkum Agendy 2030 v České republice (2025)

1	Hlavní sdělení	4
2	Manažerské shrnutí	5
3	Metodologie: Postup přípravy VNR	6
4	Osvojení SDGs a VNR	9
	Vláda a další instituce státu	10
	Široká veřejnost a privátní sektor	12
5	Institucionální rámec pro implementaci udržitelného rozvoje	14
	Národní úroveň	15
	Mezinárodní úroveň	17
	Úroveň EU	18
	Lokální a regionální pilíř dosahování Cílů udržitelného rozvoje	19
6	Nenechat nikoho pozadu	21
	Ochrana práv a předcházení diskriminaci v ČR	22
	Ohrožené děti	23
	Cizinci v České republice	24
	Sociální podnikání	24
	Další přetrvávající výzvy	25
	Jsme si v Česku rovni?	26
7	Strukturální otázky	28
	Dekarbonizace a spravedlivá transformace	29
	Odolnost společnosti	33
	Udržitelnost v každodenním životě	38
8	Perspektiva mládeže	43
	Zapojení mládeže do přípravy VNR	44
	Udržitelný rozvoj obecně	44
	Společenské nerovnosti	44
	Dekarbonizace	45
	Odolnost společnosti	45
	Ochrana demokracie	45

9	Pokrok v plnění SDGs	46
	● SDG 1: Konec chudoby	47
	● SDG 2: Konec hladu	49
	● SDG 3: Zdraví a kvalitní život	51
	● SDG 4: Kvalitní vzdělávání	54
	● SDG 5: Rovnost mužů a žen	56
	● SDG 6: Pitná voda, kanalizace	59
	● SDG 7: Dostupné a čisté energie	61
	● SDG 8: Důstojná práce a ekonomický růst	63
	● SDG 9: Průmysl, inovace a infrastruktura	65
	● SDG 10: Méně nerovností	67
	● SDG 11: Udržitelná města a obce	69
	● SDG 12: Odpovědná výroba a spotřeba	72
	● SDG 13: Klimatická opatření	74
	● SDG 14: Život ve vodě	76
	● SDG 15: Život na souši	78
	● SDG 16: Mír, spravedlnost a silné instituce	81
	● SDG 17: Partnerství ke splnění cílů	83
10	Zdroje	85
11	Přílohy	90
	Příloha 1: Seznam zkratk	90
	Příloha 2: Seznam použitých indikátorů Agendy 2030	92
	Příloha 3: Odkazy	95

1 Hlavní sdělení

Třetí dobrovolný národní přezkum (VNR) České republiky představuje dlouhodobý závazek k implementaci Agendy 2030 a zaměřuje se na pokrok dosažený od Druhého dobrovolného národního přezkumu (VNR) v roce 2021. **Vychází z aktualizovaného Strategického rámce Česká republika 2030** s výhledem do roku 2050, který byl schválen vládou v roce 2024. Ačkoli se **Česká republika umístila na 12. místě ze 167 zemí¹**, VNR poskytuje sebekritické hodnocení, které přispívá ke zlepšení implementace cílů udržitelného rozvoje.

VNR je založen na **spolehlivých datech a odráží současný stav naší společnosti. Byl vytvořen transparentním a participativním způsobem**, se vstupy od relevantních stran, včetně odborníků, mládeže a nevládních organizací.

Sociální rozměr udržitelného rozvoje v České republice je podpořen silným systémem sociální ochrany, který nadále zlepšuje přístup ke zdravotní péči, včetně péče o duševní zdraví. Bylo dosaženo pokroku v přístupu k dostupnému kvalitnímu vzdělávání a sociální integraci znevýhodněných skupin. Některé otázky rovnosti žen a mužů je i nadále obtížné řešit, ale úsilí v této oblasti pokračuje. ČR se řídí přístupem LNOB (Leave no one behind – Nenechat nikoho pozadu), např. posilováním lidských práv, ochranou zranitelných skupin a podporou sociálního podnikání. Celkově byly učiněny významné kroky vpřed směrem k inkluzivnější společnosti.

ČR dosahuje hmatatelného pokroku v **ekonomickém pilíři** udržitelného rozvoje a souvisejících Cílech udržitelného rozvoje. Dekarbonizace české ekonomiky pokračuje, přičemž celkové emise v roce 2023 poprvé klesly pod 100 Mt ekvivalentu CO₂. Od roku 1990 emise již klesly o 47 %. Energetická náročnost ekonomiky se snižuje a podíl obnovitelných zdrojů energie neustále roste. ČR soustavně podporuje výzkum a inovace, které jsou nezbytné pro transformaci tradičního zpracovatelského průmyslu v moderní, technologicky vyspělou ekonomiku s udržitelnou a konkurenceschopnou produkcí.

ČR je odhodlána přispět svou částí k závazkům vyplývajícím z Pařížské dohody a Kungminsko-montrealského globálního rámce pro biologickou rozmanitost. Probíhající opatření v oblasti **adaptace na změnu klimatu a ochrany přírody** se zaměřují na kvalitu a hospodaření s vodou a její zachování v krajině, zalesňování, udržitelné postupy využívání půdy, ochranu přírodních stanovišť a zlepšování kvality ovzduší a nakládání s odpady. Pokrok v obnově přírody je pomalý, ale stabilní. Ačkoli některá odvětví nadále vyvíjejí tlak na životní prostředí, úsilí o zlepšení přetrvává.

Místní a regionální samosprávy se stále více zapojují do úsilí o prosazování Cílů udržitelného rozvoje, např. prostřednictvím projektů zelené infrastruktury a udržitelných veřejných služeb. Právní a finanční autonomie umožňuje obcím a regionům přizpůsobit své úsilí svým specifickým potřebám a prioritám. Zapojení komunity a účast různých zúčastněných stran jsou podporovány prostřednictvím řady participativních metod. Národní a evropské finanční dotace přispěly k dynamičtější lokalizaci Cílů udržitelného rozvoje.

ČR plní své povinnosti vůči udržitelnému rozvoji. **Zůstává spolehlivým a globálně angažovaným partnerem.** Jeho oficiální rozvojová pomoc (ODA) v roce 2024 dosáhla 572 milionů USD. ČR prosazuje lidskou důstojnost a Cíle udržitelného rozvoje prostřednictvím přístupu založeného na lidských právech, posilováním propojení mezi humanitární péčí, rozvojem a mírem, partnerstvím se soukromým sektorem a nevládními organizacemi a přispíváním k EU Global Gateway. **Ruská agrese proti Ukrajině měla vážný dopad na udržitelný rozvoj v regionu i na celém světě.** ČR reagovala solidárně a efektivně, poskytla klíčovou podporu uprchlíkům a zároveň pokračovala ve svých globálních rozvojových a humanitárních závazcích.

Bylo dosaženo významného pokroku v plnění Cílů udržitelného rozvoje, ale data ukazují, že je před námi ještě dlouhá cesta. Není možné dosáhnout pokroku bez zvýšení našeho úsilí ve spolupráci s příslušnými zúčastněnými stranami. **Cestou vpřed je posílení soudržnosti politik.** To znamená, že politiky musí být v souladu s Cíli udržitelného rozvoje a strategie i zákony se stanou účinnými nástroji pro tvorbu politik. Zásadní význam má také prokazování udržitelnosti v každodenním životě, aby se z ní nestal prázdný koncept. To je aspirace ČR.

¹ SDSN (2024), Zpráva o udržitelném rozvoji 2024, Dostupné zde

2 Manažerské shrnutí

Česká republika představuje svůj třetí dobrovolný národní přezkum (VNR 2025), který komplexně hodnotí pokrok v naplňování Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) Agendy 2030. Dobrou zprávou je, že žádný z SDGs za sledované období 2021–2024 neeviduje na základě svých globálních indikátorů zásadní zhoršení. **Deset cílů znamenalo pokrok a šest cílů ve svém naplňování stagnuje.** Ve srovnání s předchozím hodnocením (VNR 2021) však některé cíle, které nepředstavovaly pro ČR výzvu (SDG 8 – Důstojná práce a ekonomický růst, SDG 9 – Průmysl, inovace a infrastruktura, SDG 10 – Méně nerovností a SDG 16 – Mír, spravedlnost a silné instituce), vyžadují nyní, i z důvodu proměny geopolitické situace, vyšší pozornost.

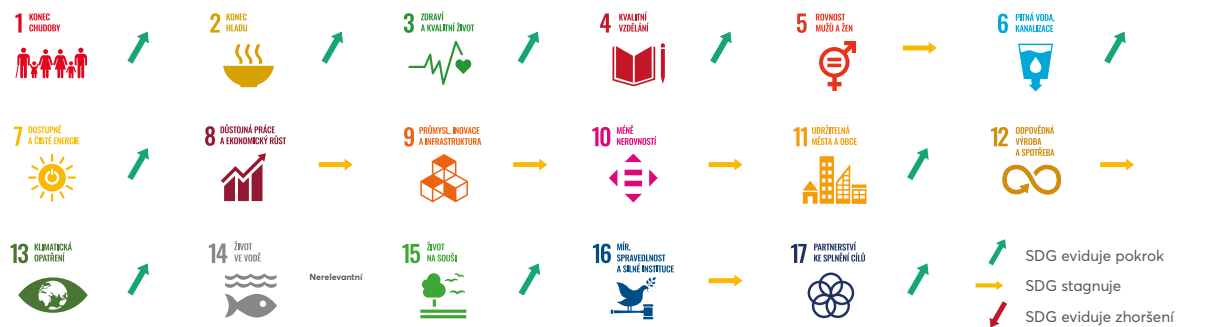
Obecně lze zhodnotit, že ČR je v naplňování SDGs na dobré cestě, která přináší hmatatelné úspěchy, ale zároveň je lemována přetrvávajícími i novými výzvami, které jsou předmětem VNR 2025 a jsou, či by měly být, v nejbližší době i předmětem veřejného a politického zájmu.

Kromě hodnocení jednotlivých SDGs se VNR 2025 zaměřuje na **průřezová témata**, která přináší lepší a celistvější pohled na specifické problémy ČR na národní úrovni. Témata jsou zasazena do kontextu, který je posouvá na úroveň hlubšího pochopení pro domácí i zahraniční čtenáře. Řada témat, např. dekarbonizace či sociální nerovnosti, navazuje na předchozí VNR 2021 a zaznamenává znatelný pokrok. Naopak některá témata reflektují aktuální proměny (geopolitické, přírodní, sociální i ekonomické) a hodnotí jejich uchopení na národní, případně globální a lokální úrovni. Udržitelný rozvoj není jen abstraktním pojmem, proto jej toto VNR reflektuje skrze osvojení a přiblížení konkrétních témat v každodenním životě. Geopolitické události jako válka na Ukrajině, živelní katastrofy, dezinformační hrozby či stárnutí populace se týkají každého z nás. Zásadním problémem je pak i způsob jejich komunikace, který často naráží na limity různého typu (nedostatek informací, nepochopení, zájmové skupiny). Z těchto důvodů se velká část kapitoly strukturálních otázek věnuje právě tématu odolnosti společnosti a komunikace.

Díky **participativní tvorbě** VNR 2025 obsahuje detailní perspektivu mládeže, která je velkým přínosem pro formování budoucí vize udržitelné ČR. Jako nejdůležitější z SDGs mladí lidé nejčastěji považují SDG 16 – Mír, spravedlnost a silné instituce, dále také SDG 3 – Zdraví a kvalitní život, SDG 4 – Kvalitní vzdělání a SDG 13 – Klimatická opatření. Zásadní z hlediska participace byl také kulatý stůl s odborníky z veřejné, neziskové a soukromé sféry nad tématy komunikace, médií a dezinformací a world café s experty na globální rozvoj.

Gestorem udržitelného rozvoje je od roku 2018 **Ministerstvo životního prostředí**, které je autorem *Aktualizovaného strategického rámce Česká republika 2030 s výhledem do roku 2050*. Rámec soustředící se mj. na bílá místa udržitelného rozvoje byl schválen vládou v roce 2024 a slouží jako převodník SDGs na národní úroveň. MŽP vedle strategické práce zajišťuje i chod Rady vlády pro udržitelný rozvoj. Nejdůležitější pro implementaci SDGs je spolupráce, která dlouhodobě funguje zejména s Českým statistickým úřadem, který sbírá a dodává data ze tří indikátorových sad, které jsou pro VNR naprosto zásadní. Z hlediska samostatných témat probíhá úzká spolupráce dále s Ministerstvem zahraničních věcí a Ministerstvem pro místní rozvoj. Pro účely VNR byl k úzké spolupráci přizván také Úřad vlády.

Pokrok v naplňování SDGs v letech 2021–2024 (Ministerstvo životního prostředí)

3 Metodologie: Postup přípravy VNR

Česká republika průběžně vyhodnocuje stav plnění Cílů udržitelného rozvoje na národní i globální úrovni přístupem založeným na důkazech. K tomu využívá kvalitativních i kvantitativních metod. Kvantitativní monitoring je založen na **třech indikátorových sadách**, pro něž sbírá data Český statistický úřad. Jedná se o 248 indikátorů Agendy 2030, 170 indikátorů ČR 2030 a 39 subjektivních indikátorů kvality života.

Celková zjištění jsou publikována pravidelně v **hodnotící zprávě Strategického rámce ČR 2030 a v českém dobrovolném národním přezkumu**. Hodnotící zprávu publikuje Ministerstvo životního prostředí každé tři roky. Druhá hodnotící zpráva byla zpracována v roce 2023 a přijata vládou v únoru 2024. Z jejího hodnocení vyplývá, že i po druhém hodnotícím období zůstává ČR svým cílům v oblasti udržitelnosti velmi vzdálená.

V dobrovolném národním přezkumu ČR hodnotí stav plnění globálních Cílů udržitelného rozvoje (SDGs). **První dobrovolný národní přezkum byl prezentován v roce 2017 a druhý v roce 2021. Ve svém třetím VNR ČR navazuje na předchozí zprávy a hodnotí dosažený pokrok za poslední 4 roky.** Zaměřuje se na oblasti, kde bylo dosaženo významného pokroku nebo kde naopak přetrvávají značné výzvy. V rámci pokroku v plnění SDGs se hodnotí pouze vybrané relevantní podcíle, které byly vybrány na základě jejich významu pro udržitelný rozvoj v kontextu ČR a dostupnosti dat jejich indikátorů. Ty jsou následně doplněny konkrétními příklady projektů, jež k nim přispívají. Tyto projekty rovnoměrně reprezentují snahy veřejného sektoru, neziskových organizací i soukromé sféry.

Celkové hodnocení plnění jednotlivých SDGs je založeno na kombinaci vyhodnocení pouze relevantních podcílů², k nimž jsou dostupná data indikátorové sady, a politik a opatření, které do daných oblastí významně zasahují a představují nástroj pro plnění daného SDG. Vyhodnocení pokroku, stagnace či poklesu u sledovaných indikátorů je založeno na expertním zhodnocení daných oblastí a je ověřeno zpětně dle metodiky Eurostatu pro vyhodnocování plnění SDGs.³ Plnění vybraných podcílů je hodnoceno textově v rámci kapitol věnovaných příslušným SDGs.

Celkové vyhodnocení SDGs je pak graficky znázorněno v části manažerského shrnutí. Zeleně, a tedy jako **směřující ke svému naplnění**, byly označeny ty SDGs, u jejichž podcílů převažoval v nadpoloviční většině případů ve sledovaném období pokrok, žlutě jako **stagnující** pak SDGs, které v naplňování ustrnuly nebo část jejich indikátorů vykazovala zlepšení, druhá ale zase významný pokles svých hodnot. Pro definování plnění SDG jako **zhoršujícího se**, by u jím sledovaných podcílů musel převažovat negativní trend.

Hodnocení stavu udržitelného rozvoje v ČR je výsledkem spolupráce všech dotčených aktérů. 3. VNR ČR zpracoval pracovní **tým ustanovený ze zástupců MŽP, MMR, MZV, Úřadu vlády a ČSÚ** jakožto gestorů relevantních agend. MŽP jako resort zodpovědný za plnění Agendy 2030 jako celku, zastalo tedy v přípravě VNR vůdčí a koordinační roli. MZV pro zprávu zajistilo zahraniční a rozvojovou perspektivu, MMR poskytlo příklady lokalizace SDGs a Úřad vlády zajistil, aby zpráva dostatečně zohledňovala závazek ČR k lidským právům. ČSÚ dodal nejaktuálnější data, tudíž zpráva monitoruje zejména období 2021–2024.

Záměr zpracovat 3. VNR a jeho koncept byl představen na **jednání Rady vlády pro udržitelný rozvoj (RVUR)** 23. října 2024. Členy RVUR tvoří zástupci ministerstev, akademické sféry, hospodářských a sociálních partnerů i neziskového sektoru. Členové byli vyzváni k zapojení prostřednictvím návrhu prioritních témat a byla zde navázána spolupráce s dotčenými resorty a dalšími organizacemi, například Radou dětí a mládeže a Asociací společenské odpovědnosti. RVUR sehrála klíčovou roli i ve finální fázi příprav, kdy jí byl 18. března 2025 předložen 1. draft VNR. Členové pak měli možnost k draftu zaslat zpětnou vazbu, která byla zapracována do finální verze.

Koncept třetího VNR vychází z předchozích dobrovolných národních přezkumů, sleduje tedy pokrok v oblasti osvojení si agendy udržitelného rozvoje a její implementaci na vertikálních úrovních, uchopení principu Ne-nechat nikoho pozadu a pokrok a proměny strukturálních problémů, které spojují více SDGs. Nově je součástí VNR kapitola zaměřená na perspektivu mládeže. Těžiště zprávy spočívá v hodnocení vybraných podcílů u všech 17 SDGs.

Nedílnou součástí přípravy VNR je **participativní zapojení** partnerů a dotčených subjektů do hodnocení. Za tímto účelem proběhlo od prosince 2024 do ledna 2025 šest kulatých stolů. Čtyři kulaté stoly se zaměřily na zástupce mládeže ze středních škol a gymnázií z různých regionů ČR. Studenti zde diskutovali průřezová témata a mohli si zvolit i téma dle svého zájmu. Nejčastěji se jako toto vybrané téma objevovalo SDG 16. Mimo tyto kulaté stoly proběhly ještě dvě tematicky zaměřené akce pro stakeholdery. Na půdě MŽP proběhl kulatý stůl se zástupci médií zaměřený na problematiku komunikace zelených a udržitelných témat pro veřejnost a boj s dezinformacemi. MZV uspořádalo world café k tématům globálního rozvoje. Výstupy těchto aktivit tvoří podklad pro kapitoly věnované strukturálním otázkám a jsou integrovány i v dalších částech zprávy.⁴

Pokud není uvedeno jinak, částky uvedené v tomto dokumentu byly přepočty z českých korun na eura za užití průměrného kurzu za období 2021–2024 (25Kč = 1 euro). Částky jsou s ohledem na kontext zaokrouhlovány.

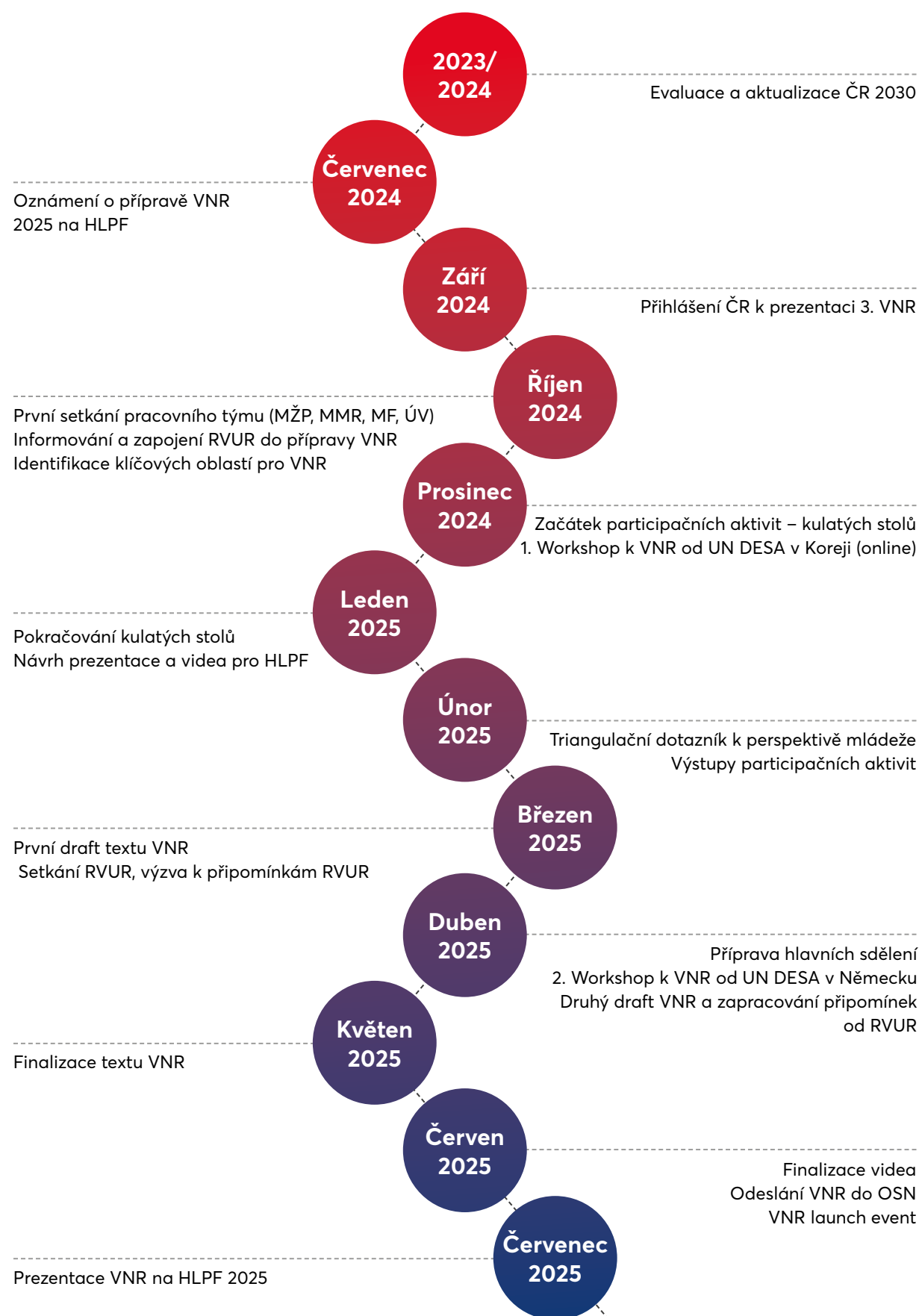

² Seznam pro ČR nerelevantních podcílů nebo indikátorů, pro která nejsou dostupná data. Dostupné [zde](#).

³ Eurostat (2024) The methodology for assessing the EU Member States status and progress towards SDGs. Dostupné [zde](#).

⁴ Více shrnutí kulatých stolů: perspektiva mládeže [zde](#), média a komunikace [zde](#), globální rozvoj [zde](#).

PROCES TVORBY VNR

Osvojení SDGs a VNR

4 Osvojení SDGs a VNR

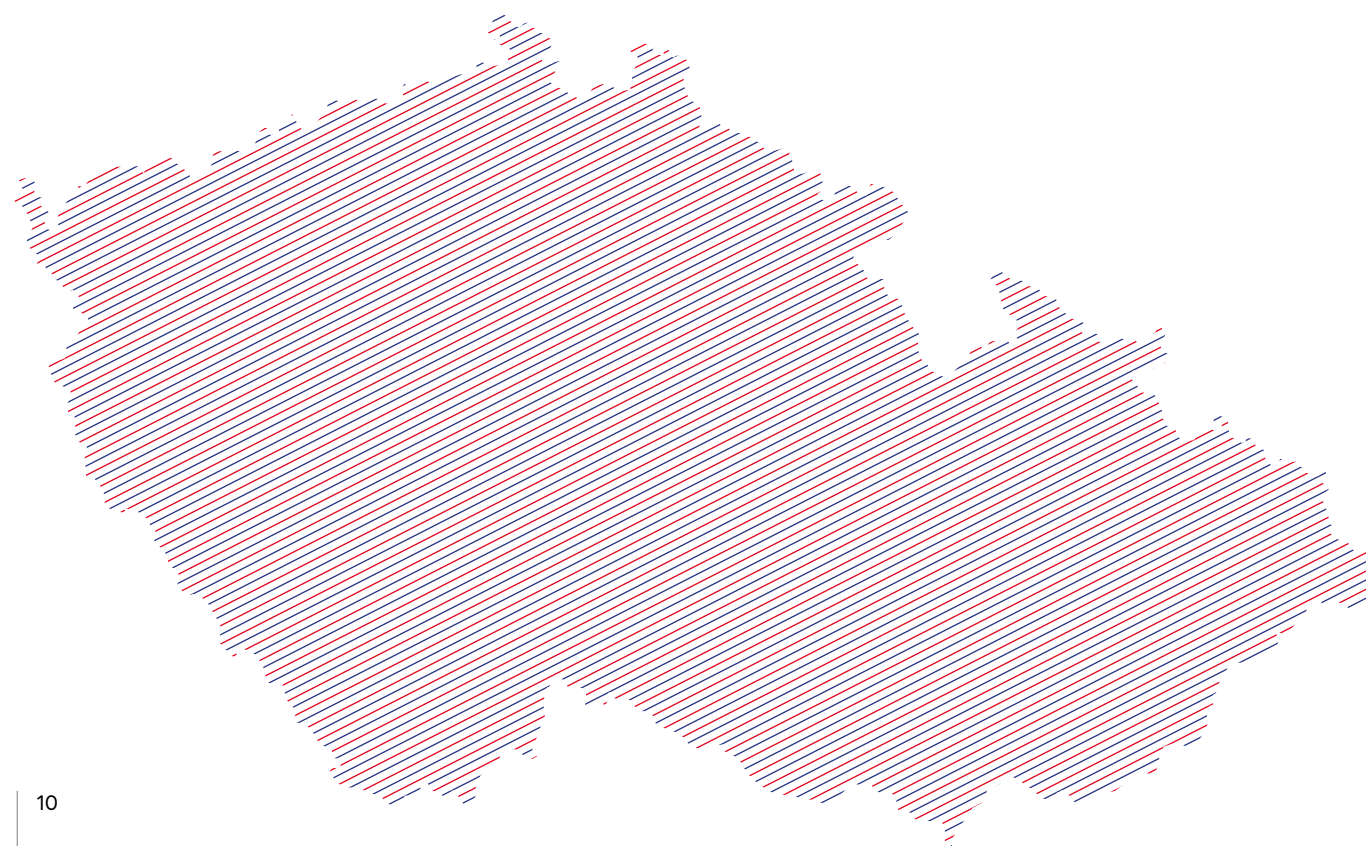
Vláda a další instituce státu

Agenda 2030 pro udržitelný rozvoj představuje významnou komplexní agendu Organizace spojených národů (OSN) současnosti. Jménem ČR se vláda přihlásila k jejímu naplňování v roce 2015. Navazovala na své dosavadní úsilí v oblasti udržitelného rozvoje z let 2004 a 2010. Výrazem praktické snahy o naplnění Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) byla příprava a přijetí nového **Strategického rámce ČR 2030**, který posloužil jako základ prvního VNR v roce 2017. Od roku 2017 se česká zahraniční politika řídí také **Strategií zahraniční rozvojové spolupráce ČR 2018–2030** (Strategie ZRS), která zdůrazňuje naplňování Agendy 2030 a SDGs ve vztahu k rozvojovým zemím.

Gestorem agendy udržitelného rozvoje se v roce 2018 stalo **MŽP**, kam bylo přesunuto oddělení udržitelného rozvoje i RVUR.

RVUR byla zřízena již v roce 2003 jako stálý poradní, iniciační a koordinační orgán vlády ČR pro oblast udržitelného rozvoje a strategického řízení. Rada se snaží propojit odborníky s politiky, ale i se strategickými útvary ministerstev, stejně jako odbornou veřejnost s občanskou společností a zajistit tak komplexní náhled na zásadní témata ovlivňující rozvoj našeho státu. Je také garantem naplňování zastřešujícího Strategického rámce ČR 2030, který řídí tvorbu strategických materiálů veřejné správy a převádí do českého prostředí SDGs. RVUR jedná pravidelně v plénu a k podrobnější diskusi slouží tematické výbory, např. pro socioekonomický rozvoj, udržitelnou energetiku a dopravu, indikátory udržitelného rozvoje apod. RVUR také každoročně pořádá Fórum udržitelného rozvoje, konferenci, kde se setkávají odborníci i široká veřejnost se zástupci státní správy, neziskových organizací i privátního sektoru. RVUR se podílela i na přípravě 3. VNR ČR.

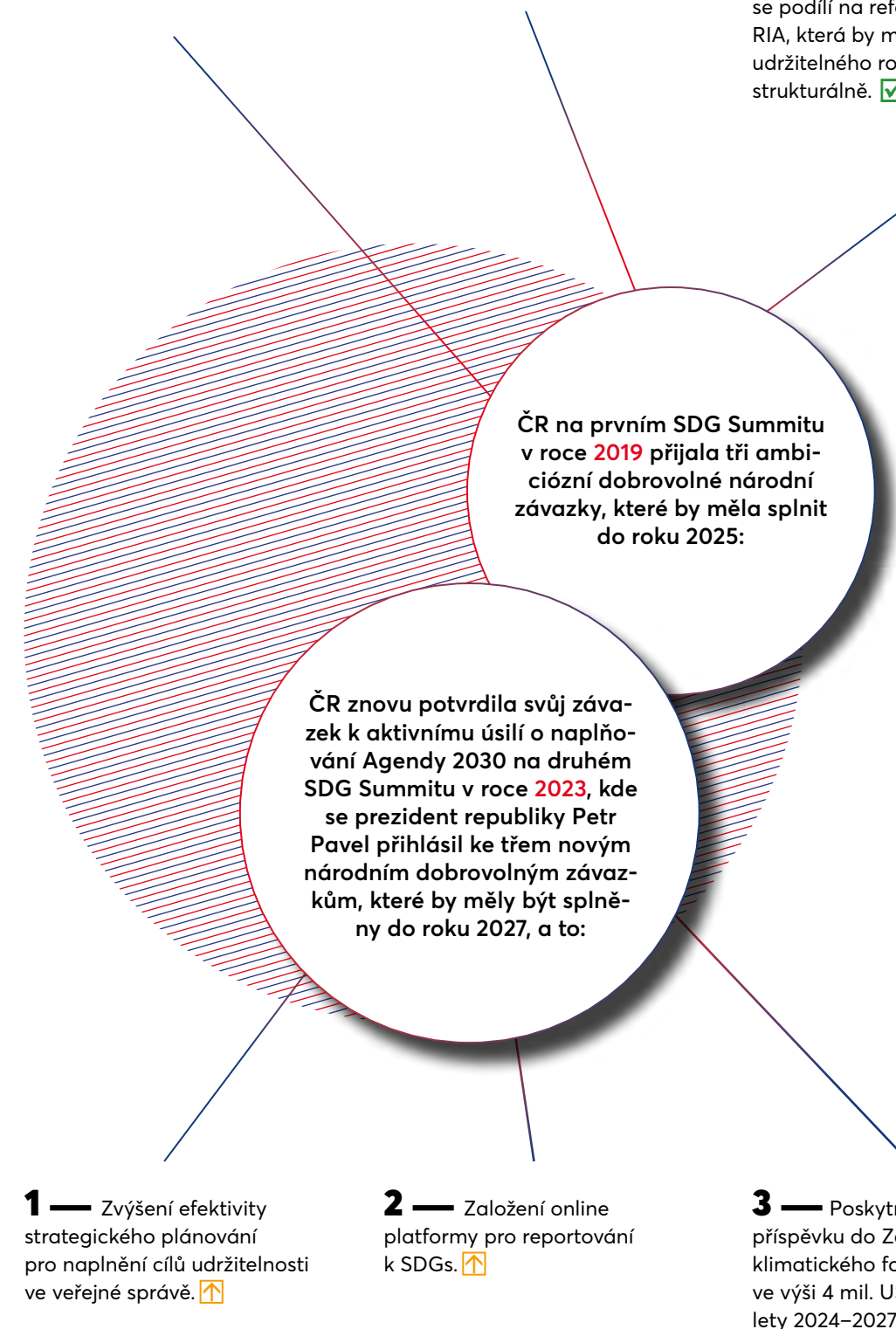
RVUR využívá na pracovní úrovni **sítě kontaktních bodů** (focal points) pro udržitelný rozvoj na jednotlivých ministerstvech. Tito partneři spolupracují s MŽP, jsou zodpovědní za vzájemné sdílení informací a podílejí se na koordinaci agendy udržitelného rozvoje.

1 — Přijetí 500 dobrovolných závazků na podporu implementace SDGs na úrovni ČR – Zatím nebylo splněno, registrováno bylo 158 závazků. 📈

2 — Vysázení 10 mil. stromů – v letech 2019–2022 bylo vysázeno 3,7 mil. stromů mimo les, nadále probíhá sázení i sběr dat. 📈

3 — Začlenění perspektivy udržitelného rozvoje do hodnocení dopadů regulace – Splněno, MŽP v roce 2023 publikovalo Průvodce zohledněním udržitelného rozvoje při hodnocení dopadů regulace a v současnosti se podílí na reformě celého procesu RIA, která by měla perspektivu udržitelného rozvoje zakomponovat strukturálně. ✅

Široká veřejnost a privátní sektor

Závazek k udržitelnosti nemůže být pouze politický, nýbrž je potřeba, aby se na jeho naplňování podílela společnost jako celek. Na SDG Summitu v roce 2019 se ČR zavázala přijmout 500 dobrovolných závazků. Přijmout takový závazek může kdokoli, jednotlivec, firma, veřejná správa, nezisková či zájmová organizace. Svůj závazek pak může registrovat na webu, dosud zde bylo zveřejněno 158 závazků. K udržitelnému chování občanů a občanky motivuje oddělení udržitelného rozvoje i skrze osvětové kampaně na sociálních sítích. Na podzim 2021 proběhla kampaň „Jak se udržet“, kde známé osobnosti sdílely tipy z oblasti cirkulární ekonomiky, mezigeneračního dialogu či zdravého pohybu. Druhá kampaň se v roce 2023 zaměřila na mladé lidi a měla za cíl jim ukázat, jak brát udržitelnost „všema deseti“. Influenceri se zapojili do série výzev k šetření vodou, ESG a zlepšování kvality života lokálních komunit.

O osvětu v oblasti udržitelného rozvoje se snažíme i osobně prostřednictvím akcí pro odbornou i širokou veřejnost. MŽP tradičně pořádá konferenci zaměřenou na ESG, ale i řadu odborných a participačních akcí. Koordinuje průběh **Evropského týdne udržitelného rozvoje** v ČR, motivuje partnery k zapojení a samo se do festivalu aktivně zapojuje.

Důležitou součástí udržitelnosti je i aktivní zapojení **privátního sektoru**. V současnosti se firmy přizpůsobují požadavkům **nefinančního reportingu** („ESG“), který je motivuje k podrobnějšímu zkoumání dopadů jejich činností a k vytváření strategií pro udržitelnější postupy. Tato povinnost je vede k analýze rizik spojených se změnou klimatu, úbytkem biodiverzity a jejich skutečnými a potenciálními dopady na podnikové aktivity. Mezi další klíčová témata nefinančního reportingu patří znečištění a cirkulární ekonomika, která firmám může přinést nejen krátkodobé, ale i dlouhodobé úspory. Udržitelnost a nefinanční reporting ale zahrnuje i zodpovědný přístup k lidem, což vede některé společnosti k zveřejňování dopadů svých aktivit na zaměstnance, klienty a dodavatelsko-odběratelské řetězce. Některé společnosti mají povinnost uvádět informace o provádění politiky rozmanitosti v rámci svých výročních zpráv.

Spolupráce se stakeholdery a partnery z privátního sektoru probíhá kontinuálně. Na kulatém stole o globálním rozvoji zaznělo, že zavedení ESG pomohlo vytvořit lepší prostor pro spolupráci neziskového a soukromého sektoru v oblasti udržitelnosti. MŽP je členem české iniciativy ESG a udržitelnosti Asociace společenské odpovědnosti a partnerem Cen SDGs, kterými Asociace oceňuje nejlepší projekty v 7 kategoriích z neziskového, privátního i státního sektoru.

Ceny SDGs

Ceny SDGs jsou světově unikátním oceněním za naplňování globálních cílů OSN. Za vznikem ocenění, které inspiruje celý svět, stojí už od roku 2017 Asociace společenské odpovědnosti, největší iniciativa Cílů udržitelného rozvoje a ESG v ČR. Během uplynulých ročníků využilo 1500+ projektů příležitosti ukázat, jakým způsobem pomáhají svým podnikáním a činnostmi aktivně naplňovat principy udržitelného rozvoje. Mezi nimi byly velké globální firmy, malé a střední podniky z regionu, neziskové organizace, školy i města.

Ceny SDGs nejsou jen o ocenění úspěchů v oblasti udržitelnosti, ale také o mobilizaci veřejné podpory pro řešení urgentních globálních výzev. Přitahují široké spektrum účastníků z různých sektorů a vyzdvihují reputaci organizací a projektů. Ceny SDGs samy o sobě ztělesňují spolupráci a partnerství mezi nestátní neziskovou organizací, státní správou a soukromým sektorem (tzv. Public Private Partnership) a významně naplňují poslední ze 17 Cílů – Partnerství ke splnění cílů.

Pro zajištění kvalitního vzdělání a následné podpory implementace udržitelného rozvoje v (nejen) podnikové praxi, připravilo MŽP ve spolupráci Národním pedagogickým institutem kvalifikační standard Manažer/manažerka udržitelnosti. Probíhá také **spolupráce s vysokými školami** na přípravě vzdělávacích programů, kurzů či konferencí. Univerzity tvoří významného aktéra pro rozvoj povědomí a vzdělávání k udržitelnému rozvoji. 24 českých univerzit sdružených v projektu UNILEAD od roku 2022 usiluje o posilování role univerzit jako „efektivních, odpovědných a inkluzivních“ veřejných organizací, zajišťuje spolupráci v přenosu dobré praxe při implementaci Cílů udržitelného rozvoje v rámci provozních aspektů univerzit. Každá univerzita v oblasti vybrané dle své specializace zpracovala soubor doporučení. Ta byla dále rozvinuta v rámci projektu UNILEAD 2 v roce 2023 do návrhu dílčích generických a individuálních strategií.

Institucionální rámec pro implementaci udržitelného rozvoje

5 Institucionální rámec pro implementaci udržitelného rozvoje

Národní úroveň

Strategický rámec ČR 2030 a implementace Agendy 2030

Strategický rámec Česká republika 2030 s výhledem do roku 2050 (ČR 2030) je národní zastřešující strategií udržitelného rozvoje odrážející dlouhodobé priority ČR. Je zároveň konkrétní a na míru ČR upravenou operacionalizací Agendy 2030 OSN a jejích Cílů udržitelného rozvoje (SDGs). Původní verzi ČR 2030 vláda přijala v roce 2017, v roce 2024 vláda schválila aktualizovanou verzi.

ČR 2030 pokrývá **tři pilíře udržitelného rozvoje**, tedy témata **sociální, ekonomická a environmentální**, současně také **tři úrovně vládnutí**, tedy **mezinárodní, národní a regionální**. V každé oblasti je formulována vize konečného stavu, ten je ještě konkretizován strategickými a specifickými cíli.

ČR 2030 je konsenzuálním obsahovým rámcem pro zpracování strategií veřejné správy a zaměřuje dlouhodobou práci veřejné správy vůči jedné sadě obecných cílů. Konkrétní kroky směřující k naplnění cílů ČR 2030 jsou v gesci příslušných ministerstev a Úřadu vlády ČR a jsou obsahem sektorových a tematických strategií.

Případná „bílá místa“ v dosahování cílů ČR 2030 (policy gaps) a oblastí, kde je třeba intenzivnější postup, se pokrývají opatřeními a doporučeními **samostatných implementačních plánů**. První implementační plán byl vytvořen pro léta 2018–2020. Druhý implementační plán pokrývá období 2022–2025.

Pokrok v plnění cílů je vyhodnocován každé tři roky. V roce 2023 byla zpracována druhá hodnotící zpráva, ze které však vyplývá, že ČR nadále zůstává svým cílům velmi vzdálená.

Veřejná správa na cestě udržitelného rozvoje

Linii udržitelného rozvoje sledují v určité míře všechny části veřejné správy, soustředěné a koordinované úsilí v tomto směru je ale silně závislé na časově ohraničených projektech.

V letech 2019–2023 byl realizován projekt z operačního programu Zaměstnanost s názvem **Mechanismy prosazování principů udržitelného rozvoje ve státní správě**, díky němuž došlo k aktualizaci a evaluaci ČR 2030 a dalších strategických dokumentů v oblasti udržitelného rozvoje. Projekt také přispěl k nastavení procesů pro sledování pokroku v udržitelném rozvoji, implementaci perspektivy udržitelného rozvoje do systému hodnocení dopadů regulace a zaměřil se i na význam perspektivy příjemců pro koherenci politik. V neposlední řadě v rámci projektu proběhly participační aktivity pro veřejnost spojené s hodnocením udržitelného rozvoje v ČR a informační kampaně na různá témata, především prostřednictvím sociálních sítí, ale i mimo ně na řadě akcí.

Projekt **Koherence politiky pro udržitelný rozvoj** (Zlepšení strategického plánování pro naplnění cílů udržitelnosti) podpořený Národním plánem obnovy se realizuje v letech 2023–2026 a jde ještě hlouběji než projekt předchozí. Vychází ze zjištěných nedostatků v oblasti koherence strategických dokumentů pro tvorbu politik, stejně jako z dosavadních zkušeností se způsobem, jakým si veřejná správa téma udržitelného rozvoje dosud osvojovala. Základními cíli projektu je jednak zvýšení obsahové koherence strategií ve vztahu k SDGs, resp. ČR 2030, jednak taková úprava existujícího strategického prostředí centrální státní správy, která by ze strategií učinila nástroje skutečného a účinného řízení tvorby a implementace politik. Dalším výstupem projektu je vytvoření informačního dataset management systému pro monitorování ukazatelů udržitelného rozvoje. Projekt realizuje MŽP s partnery, kterými jsou MMR, MF, Česká informační agentura životního prostředí a ČSÚ.

Ministerstvo financí (MF) (odbor Politiky udržitelnosti) sehrává v této oblasti významnou roli a podílí se na tvorbě strategií, legislativy a metodik v návaznosti na Zelenou dohodu pro Evropu, financování udržitelnosti a další národní i unijní politiky v oblasti udržitelného rozvoje. Klíčovou činností odboru je analýza dopadů zelené tranzice na veřejné rozpočty a ekonomiku, přičemž navrhuje opatření na posílení její odolnosti, konkurenceschopnosti a dlouhodobé stability, stejně jako na cíl mobilizace soukromého kapitálu do udržitelných projektů.⁵ Důraz je kladen na tvorbu veřejných politik podloženou daty (*evidence-based policy making*), která vychází z kvalitních analýz, ekonomického modelování a monitoringu klíčových ukazatelů.

MF se současně aktivně zapojuje do pracovních skupin EU a dalších mezinárodních struktur, koordinuje rozvoj přístupů k reportingu korporátní udržitelnosti na úrovni veřejné správy a vytváří podmínky pro realizaci veřejných investic s pozitivními environmentálními a sociálními dopady. Jeho činnost tak významně přispívá k prosazování principů udržitelného rozvoje napříč veřejnými politikami i k posilování strategického řízení v ČR.

Přestože kvalitní strategická práce je pro ukotvení udržitelného rozvoje nezbytná, neméně důležité je promítnutí jeho principů do **každodenních činností veřejné správy**.

Jednou z cest, jak perspektivu udržitelnosti dostat do navrhovaných legislativních i nelegislativních dokumentů, je **hodnocení dopadů regulace** (RIA). Proces RIA je v ČR v současnosti reformován tak, aby hodnocení dopadů bylo představeno již na začátku legislativního procesu a dostávalo svému účelu. Častým nedostatkem při zpracovávání RIA v souběhu s legislativním řešením bylo zpracovávání hodnocení „na míru“ předkládanému návrhu. RIA zahrnuje proces definice problému, shromažďování a hodnocení poznatků a dat, následné navrhování variant způsobu řešení problému jako podklad pro přípravu regulace a politické rozhodování. Jako taková je v dobré kvalitě mechanismem, který pomáhá zajistit koherenci politik a podporuje principy udržitelného rozvoje – zahrnuje dlouhodobou perspektivu, multidimenzionální přístup zohledňující negativní vedlejší dopady a prostřednictvím konzultací integruje perspektivu příjemců politik. Po obsahové rovině jsou tři pilíře udržitelného rozvoje součástí jednotlivých oblastí dopadů. Pro lepší pochopení a využití udržitelného rozvoje při zpracování hodnocení dopadů publikovalo MŽP v roce 2023 Průvodce zohledněním udržitelného rozvoje při hodnocení dopadů regulace, který je doporučenou metodikou pro přípravu RIA.

⁵ Viz také MF. Sustainable Finance Policy Options (projekt podpořen Evropskou komisí). Dostupné [zde](#).

Další cestou podpory udržitelnosti jsou pravidla, která mají potenciál pozitivně ovlivnit oblasti jiné. V roce 2021 byl novelizován zákon o zadávání **veřejných zakázek**, který zavádí povinnost dbát zásad sociálně odpovědného, environmentálně odpovědného a inovacím nakloněného zadávání. Veřejné nákupy a investice dosahují ročně výše 990 mld. Kč (39,76 mld. EUR), tedy zhruba 15% HDP ČR. Veřejné zadávání se kromě zmíněného zákona řídí i Národní strategií veřejného zadávání pro období let 2024–2028. Cílem strategie je změnit pohled na veřejné nákupy – od důrazu na formální proces ke strategickému přístupu, který klade důraz na hodnotu za peníze.⁶

Veřejné nákupy potravin

V roce 2025 byl mezi oceněnými například projekt Strategie odpovědného stravování v zařízeních školního stravování ve školách města Jičína. Veřejné nákupy potravin mají potenciál přispět k udržitelným a odolným potravinovým systémům tak, aby byly šetrnější k životnímu prostředí a podpořily krátké dodavatelské řetězce, konkurenceschopnost malých a středních podniků včetně mikropodniků a sociálních farem a potažmo rozvoj a zaměstnanost na venkově.

Mezinárodní úroveň

Aktivity v oblasti udržitelného rozvoje mají nejen rozměr vnitrostátní, ale také zahraniční. Nová **Koncepce zahraniční politiky z roku 2025** označuje naplňování Cílů udržitelného rozvoje za jednu z hlavních oblastí působení ČR v multilaterálních organizacích, společně s prosazováním respektu k lidským právům a mezinárodnímu právu, zajištěním bezpečnosti a spolupráce v otázkách změny klimatu a využití nových technologií.

⁶ MMR (2024) Národní strategie veřejného zadávání v ČR. Dostupné [zde](#).

Na Konceptci zahraniční politiky i na Strategický rámec ČR 2030 navazuje Strategie ZRS, která zakotvuje implementaci Agendy 2030 a SDGs v rozvojové oblasti.

ČR aktivně prosazuje Agendu 2030 v mezinárodních organizacích. Jako člen Hospodářské a sociální rady OSN (zatím naposledy od 2022 do 2024) či Výboru stálých zástupců UNEP (2023–2025) pomáhala formulovat strategie pro udržitelný rozvoj. V **OSN** také průběžně podporovala demokratické hodnoty a efektivní instituce jako průřezový princip Agendy 2030. ČR je členem Komise OSN pro postavení žen a opakovaně byla členem Rady OSN pro lidská práva, které v roce 2023 předsedala.

Podpora Agendy 2030 ve vztahu k **partnerským zemím** je ukotvena zejména ve Strategii ZRS. V letech 2021 až 2025 se geografické ani tematické priority české ZRS nezměnily. Prioritními zeměmi jsou Bosna a Hercegovina, Etiopie, Gruzie, Kambodža, Moldavsko a Zambie. Tematicky se rozvojová spolupráce zaměřovala na řádnou (demokratickou) správu věcí veřejných (SDG 16), udržitelné nakládání s přírodními zdroji (SDG 6 a 13), zemědělství a rozvoj venkova (SDG 2 a 15), ekonomickou transformaci a růst (SDG 7 a 8) a inkluzivní sociální rozvoj (SDG 3 a 4).

ČR má zároveň zakotveny tzv. **průřezové priority**, které prostupují všechny aktivity české rozvojové spolupráce a humanitární pomoci: řádná správa věcí veřejných, šetrnost k životnímu prostředí a klimatu, lidská práva a genderová rovnost. ČR se rovněž hlásí k zásadám efektivní rozvojové spolupráce, zejména k zásadě vlastnictví rozvojového procesu rozvoje zeměmi, kterou ČR podporuje zejména skrze nastavení cílů a indikátorů svých aktivit v souladu s prioritami partnerských zemí a zapojení místních aktérů do přípravy, realizace i vyhodnocování rozvojových aktivit.

Zvláštní ohled bere česká rozvojová spolupráce na **princip LNOB**. Tento princip je naplňován zejména v souladu s průřezovou prioritou lidská práva a genderová rovnost, která zajišťuje, že užítky dosažené rozvojem budou přístupné i těm nejvíce znevýhodněným jedincům. ČR úzce spolupracuje s místními komunitami v rozvojové, humanitární i transformační oblasti, včetně identifikace a podpory obzvláště zranitelných skupin.

Úroveň EU

EU je jednou z největších globálních ekonomik, ale i globálním leaderem v oblasti udržitelnosti. ČR jako členský stát EU sdílí ambice a úsilí zaměřené na udržitelnou, spravedlivou a demokratickou společnost vyjádřené v sedmi prioritách Evropské komise. Komplexní přístup EU je praktickým příkladem dokládajícím, že základ transformativních politik leží v zapojení občanské společnosti i odborníků, průběžném monitoringu a evaluaci nejen výsledků, ale i procesů. Pro úspěch zelené transformace je klíčové, aby byla také sociálně spravedlivá. Praktickým výrazem snah EU o dosahování SDGs je zpracování prvního **celounijního VNR v roce 2023**. EU podporuje členské státy v plnění a implementaci udržitelného rozvoje například jeho zahrnutím do koordinace svých hospodářských a sociálních politik prostřednictvím **Evropského semestru** či schválením směrnic o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti a podávání zpráv o udržitelnosti podniků.

Společná vůle řešit výzvy, které přináší komplexita globálního rozvoje vedly v roce 2021 EU k přijetí strategie **Global Gateway** na podporu udržitelného rozvoje ve světě. Strategie usiluje o dosažení transformace v oblasti digitálních technologií, klimatu, energetiky, dopravy, zdravotní péče, vzdělávání a výzkumu. Zaměřuje se na inteligentní investice do kvalitní infrastruktury a zároveň na dodržování nejvyšších sociálních a environmentálních norem v souladu se zájmy a hodnotami EU.

Sdílenou prioritou ČR a EU je **posilování koherence politik a snižování administrativní zátěže**. Kvalitní regulace, která efektivně dosahuje svých cílů a posiluje synergický efekt politik, je klíčová pro zajištění míru a blahobyt občanů. Rovnost environmentálního, ekonomického a sociálního pilíře je průřezovým principem Agendy 2030 a jejích 17 SDGs, které v té souvislosti představují hlavní oporu pro zajištění koherence politik. ČR proto velmi vítá revizi Rámce pro lepší regulaci, která stanovuje vodítka pro hodnocení dopadů v souladu s udržitelným rozvojem a integruje do dopadů globální Cíle udržitelného rozvoje. ČR paralelně připravila vlastní metodiku pro hodnocení dopadů na udržitelný rozvoj.

Po přijetí Zelené dohody pro Evropu, která představuje cestu k hospodářské transformaci EU a strategii pro dosažení klimatické neutrality do roku 2050, byl v roce 2021 představen balíček **Fit for 55**, obsahující legislativní návrhy zacílené na snížení emisí skleníkových plynů alespoň o 55 % do roku 2030 oproti roku 1990. Značná část opatření tohoto balíčku byla dojednána za českého předsednictví v Radě EU v roce 2022. Během českého předsednictví došlo také k přijetí Závěrů Rady k obchodu a udržitelnosti nebo Závěrů Rady ke snižování rizika katastrof ve vnějších vztazích EU.

Obnova po pandemii nemůže znamenat prostý návrat k situaci před jejím vypuknutím. Naše ekonomika se z krize postupně zotavuje, nicméně naším cílem je učinit společnost odolnější. ČR proto vítá vytvoření **programu Next Generation EU**, jehož součástí je i Nástroj na podporu oživení a odolnosti (RRF), zejména plán REPowerEU a podporu projektů TSI jakožto nástroj společné a udržitelné transformace. Stejně tak oceňuje vytvoření Fondu spravedlivé transformace, spojeného přímo s cílem klimatické neutrality a řešením socioekonomických dopadů, které naplnění cíle bude mít. V roce 2021 vláda ČR schválila Národní plán obnovy, který vychází z kritérií udržitelnosti společných pro celou EU a je spojený s čerpáním prostředků z RRF. Český **Národní plán obnovy** zahrnuje klimatická opatření a podporu zelené transformace, nástroje digitální transformace, sociální opatření a podporu zaměstnanosti, podporu vzdělávání a zvýšení odolnosti zdravotnictví. Pro přechod na nízkouhlíkové hospodářství využívá ČR také prostředků Modernizačního fondu.

Lokální a regionální pilíř dosahování Cílů udržitelného rozvoje

Obce a města v ČR disponují dostatečnou právní i finanční autonomií umožňující iniciovat a podporovat rozvojové aktivity ve smyslu dosahování jednotlivých cílů udržitelného rozvoje s ohledem na místní specifika a diferencované lokální a regionální problémy a výzvy. Dostatečné **kompetence obcí** umožňují realizovat na lokální úrovni širokou škálu projektů zaměřených na oblast vzdělávání, kultury, zvyšování kvality i rozsahu technické i občanské infrastruktury včetně veřejného prostoru, sociální inkluze, hospodářského růstu i životního prostředí s důrazem na tvorbu příznivého klima ve městech, odpadové hospodářství a komunitní energetiku. Významnou roli v dosahování dílčích Cílů udržitelného rozvoje na místní úrovni hraje národní i lokální podpora různých typů **formálních i neformálních partnerství obcí**, jak v rámci veřejného sektoru (meziobecní spolupráce, přeshraniční a mezinárodní spolupráce), tak i se soukromým sektorem (spolupráce s občanskou společností, neziskovými organizacemi, podnikatelským sektorem i školami, včetně univerzit a výzkumných pracovišť).

Kraje přispívají k naplňování cílů udržitelného rozvoje prostřednictvím nástrojů územního plánování a regionálního plánování s důrazem na regionální strategické řízení. Kraje podporují ze svých rozpočtů projekty zaměřené na obnovitelné zdroje energie, udržitelnou dopravu, ochranu přírodních zdrojů, zlepšování infrastruktury, vzdělávání a zdravotnictví i technické inovace. Cíle a priority projektů krajů jsou diferencované s ohledem na jejich socio-ekonomická a kulturní specifika.

Dosahování cílů udržitelného rozvoje je založeno na **víceúrovňovém řízení**, lokální a regionální iniciativy v naplňování jednotlivých cílů udržitelného rozvoje jsou **legislativně, finančně i metodicky podporovány ze strany národních institucí, zejména ministerstev**. Např. Ministerstvo pro místní rozvoj poskytuje finanční prostředky na projekty zaměřené na posilování dostupnosti bydlení, na implementaci inteligentních technologií ve městech (Smart Cities) nebo na udržitelný cestovní ruch, Ministerstvo životního prostředí podporuje dosahování vybraných environmentálních cílů prostřednictvím dotací na obnovitelné zdroje energie, vodní hospodářství, odpadové hospodářství a ochranu přírody. Významnou roli hraje rovněž Ministerstvo vnitra, které legislativně podporuje různé formy meziobecní spolupráce pro dosahování cílů udržitelného rozvoje. Přínosem pro posilování kapacit obcí a měst a dosahování synergií v dynamizaci udržitelného rozvoje je přijetí novely Zákona o obcích v roce 2024, která umožňuje nově vytvářet Společenství obcí se sdílenými kompetencemi v oblasti místního rozvoje.). Důležitou roli v dosahování dílčích cílů udržitelného rozvoje hrají také různé programy a fondy Evropské unie.

Rostoucí **investice do projektů** v oblasti modrozelené infrastruktury, komunitní energetiky, mobility apod. jsou v posledních letech ovlivněny nejen přísnější národní a evropskou legislativou, ale i reálnými dopady energetické krize, inflace i klimatické změny.

Monitoring udržitelného rozvoje území a definování hlavních problémů k řešení v obcích a v krajích je realizován prostřednictvím územně analytických podkladů, jejichž vypracování ukládá krajům a obcím s rozšířenou působností stavební zákon. Rozbor udržitelného rozvoje území je podkladem pro konkrétní opatření, která mají za cíl podporovat udržitelný rozvoj území a přípravu územních plánů a dalších strategických dokumentů.

Hlavním nástrojem obcí pro dynamizaci udržitelného rozvoje obce, měst a regionů se v posledních letech staly investice do komunitních a sociálních iniciativ (kultura, sport, volnočasové aktivity), do vzdělávání a do veřejného prostoru, rozvojovou výzvou zůstává zejména problematika dostupného bydlení, rozvojových ploch a adaptace místní ekonomiky na demografické trendy a strukturální změny globálního hospodářství.

Cirkula

Inspirací pro inovace a udržitelný rozvoj je projekt Cirkula, který sdružuje nejen ekologické projekty, ale pomáhá také budovat sociální klima v obci. Projekt Předcházení vzniku odpadů na území vybraných obcí Zlínského kraje je realizován v bývalém uhelném skladu. V objektu „Cirkula“ se nachází re-use centrum, výtopna na biomasu doplněná o fotovoltaickou elektrárnu a tepelná čerpadla, podzemní vodní nádrž a obnovený sběrný dvůr. Projekt pomáhá udržet sociálně dostupnou cenu za teplo pro obyvatele. Re-use centrum se stalo místem setkávání a podpory komunitního života.⁷

Přínosem pro podporu lokalizace cílů udržitelného rozvoje se stala soutěž Obec 2030 pod patronací Svazu místních samospráv, kde jsou hodnoceny inovativní projekty obcí a měst v oblasti soběstačné energetiky, ochrany životního prostředí a zavádění prvků smart village. K dynamizaci implementace SDGs prostřednictvím soutěže přispívá zejména šíření dobré praxe realizovaných projektů a inspirace pro další obce a regiony.⁸

⁷ Databáze Dobrá praxe. Slavičín: Energeticko-odpadový komplex Cirkula. Národní síť zdravých měst. Dostupné [zde](#).

⁸ Sdružení místních samospráv České republiky. Obec 2030. Dostupné [zde](#).

Nenechat nikoho pozadu

6 Nenechat nikoho pozadu

Zásada Nenechat nikoho pozadu (LNOB) je jedním ze základních principů Agendy 2030. Tento přístup zdůrazňuje nutnost zajistit, **aby se žádní jednotlivci či skupiny nemuseli potýkat s vyloučením z většinové společnosti** a aby „nezůstali pozadu“. ČR se k této zásadě přihlásila a začlenila ji do svých strategických dokumentů a politik s cílem snížit nerovnosti a zlepšit životní podmínky všech obyvatel, zejména těch nejzranitelnějších.

Česká společnost čelí výzvám spojeným s demografickými změnami, se sociálními dopady klimatické změny, strukturálními či regionálními nerovnostmi a globálními problémy. Tyto jevy mohou nerovně dopadat na zranitelné skupiny společnosti, jako jsou senioři a seniorky, ženy, osoby se zdravotním postižením, příslušníci národnostních a etnických menšin nebo obyvatelé sociálně vyloučených lokalit. Základní statistické shrnutí přináší infografika [Jsme si v Česku rovni?](#)

Ochrana práv a předcházení diskriminaci v ČR

Princip LNOB je zakotven v některých českých národních strategiích, které se zaměřují na snižování nerovností a podporu zranitelných skupin. Patří sem zejména Strategie sociálního začleňování 2021–2030, Národní strategie ochrany práv dětí 2021–2029, Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+, aktualizovaná Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 či Strategie romské integrace 2021–2030, Koncepce sociálního bydlení 2021–2030, Strategie rodinné politiky 2024–2030 nebo Strategický rámec politiky zaměstnanosti do roku 2030. Tyto i další strategické a koncepční dokumenty potvrzují závazek ČR **příspěť k naplnění Cílů udržitelného rozvoje**, a přitom **neopomínat žádné zranitelné skupiny**.

ČR klade důraz na ochranu lidských práv a předcházení diskriminaci prostřednictvím legislativy a činnosti specializovaných institucí. Klíčovým dokumentem je **Listina základních práv a svobod**⁹, která zakotvuje základní práva a svobody jednotlivců, stanovuje jejich ochranu a definuje vztah mezi občany a státní mocí. Dalším důležitým právním rámcem je **Antidiskriminační zákon**¹⁰, který zakazuje diskriminaci na základě pohlaví, věku, rasy, etnického původu, zdravotního postižení, sexuální orientace, náboženství nebo jiného přesvědčení. Významnou roli při poskytování pomoci obětem diskriminace a při prosazování zásady rovného zacházení hraje Veřejný ochránce práv. Podporu lidských práv a prosazování rovnosti žen a mužů na systémové úrovni je agendou zmocněnkyně vlády pro lidská práva. V rámci Úřadu vlády ČR působí řada poradních orgánů v oblasti lidských práv, mezi které patří např. Rada vlády pro lidská práva, Rada vlády pro rovnost žen a mužů či Rada vlády pro záležitost romské menšiny.

Přesto v oblasti ochrany práv občanů a předcházení diskriminaci přetrvávají některé výzvy. Patří sem zejména diskriminace na trhu práce, která postihuje zejména ženy, starší osoby, osoby se zdravotním postižením nebo příslušníky etnických menšin. Problematická je situace také v oblasti přístupu k bydlení či ke vzdělání, kde některé skupiny čelí systémovým bariérám nebo předsudkům.

Ohrožené děti

Děti patří mezi **nejzranitelnější skupiny**, zejména pokud vyrůstají v nepodnětném prostředí, zažívají násilí nebo zanedbávání, nebo pokud nemohou vyrůstat ve své rodině. V posledních letech ČR udělala zásadní kroky ke zlepšení situace těchto dětí.

Jedním z nejvýznamnějších kroků je **omezení provozu domovů pro nejmenší děti**, tedy tzv. kojeneckých ústavů. S rokem 2025 byl zaveden zákaz umísťování dětí do věku 3 let do ústavních zařízení a od roku 2028 tento zákaz bude platit i na děti mladší 7 let. Cílem je přeměrovat péči o děti do náhradních rodin a specializovaných zařízení rodinného typu, která mají na vývoj dětí značně pozitivnější dopad. V roce 2023 bylo do pěstounské péče svěřeno celkem 1 615 dětí¹¹.

Dalším důležitým krokem je zavedení funkce **ochránce práv dětí**, který bude od 1. července 2025 působit vedle veřejného ochránce práv. Ochránce práv dětí se věnuje ochraně práv dětí, za určitých podmínek bude moci vstupovat do příslušných řízení. Jeho další úlohou je zvyšovat povědomí o právech dítěte a pomáhat zlepšovat systém péče a ochrany.

V červnu 2024 dále vláda schválila **novelu občanského zákoníku**¹², která zakotvuje **nepřijatelnost tělesných trestů**. Novela je aktuálně projednávána Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR.

Nadále však přetrvávají výzvy, zejména v oblasti prevence odebrání dětí z rodin a zajištění dostupné psycho-sociální podpory pro rodiny v krizi. Přetrvávajícím problémem je také výskyt šikany (85 % dětí se ve třídách setkává s fyzickým nebo slovním násilím¹³) a zhoršující se duševní zdraví mezi dětmi (až 40 % žáků 9. tříd vykazuje středně těžké a těžké deprese a 30 % středně těžké a těžké úzkosti¹⁴). Zásadní výzvou je i podpora mladých lidí opouštějících náhradní rodinnou či ústavní péči, aby mohli vstoupit do samostatného života s co nejmenšími obtížemi.

TripleP

TripleP je program pozitivního rodičovství, který má za cíl snižovat špatné zacházení s dětmi. Projekt v roce 2020 spustilo Ministerstvo zdravotnictví a přispělo tak k prohlubování rodičovských kompetencí, podpoře rodin v jejich funkcích a k duševnímu zdraví. Mezi aktivity programu patří školení rodičů, která pokrývají i specifické cílové skupiny, jako jsou rodiče dětí v péči psychiatrických oddělení či dětí s výchovnými problémy ve speciálních školských zařízeních. Cílem je postupně zavést i čistě preventivní programy pro rodiče nejmenších dětí a rozšiřovat principy pozitivního rodičovství.

⁹ Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰ Zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění pozdějších předpisů.

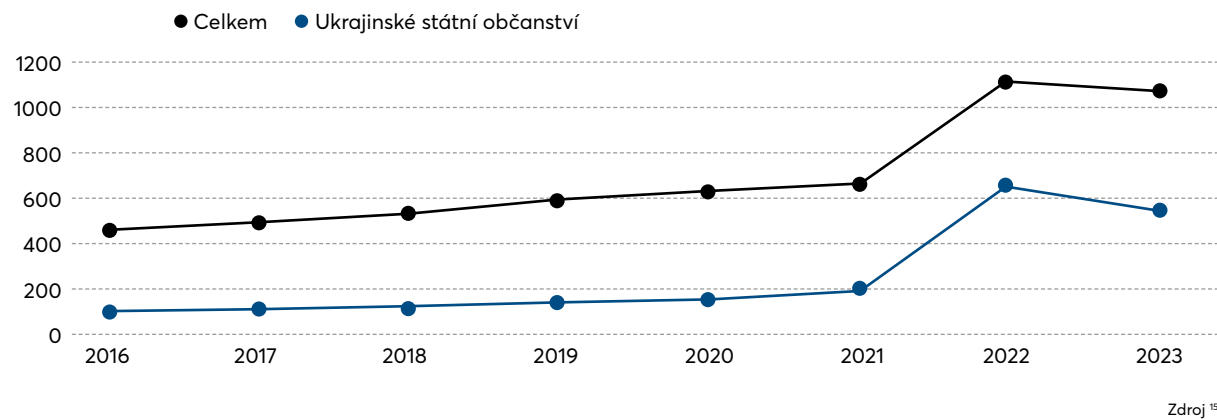
¹¹ MPSV (2023) Roční výkaz o výkonu sociálně právní ochrany dětí za rok 2023. Dostupné [zde](#).

¹² Zákon č. 123/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

¹³ MV (2025) Vládní program Bezpečné dětství.

¹⁴ NÚDZ (2023) Národní monitoring duševního zdraví žáků na základních školách v České republice. Dostupné [zde](#).

Počty cizinců v ČR (v tis.)

Cizinci v České republice

Cizinci tvoří významnou součást české společnosti a jsou vítaným zdrojem pracovní síly. K roku 2023 bylo v ČR přes **milion legálně pobývajících cizinců**, z toho téměř 350 tis. s trvalým pobytem¹⁶. Cizinci v ČR, a to zejména ti bez trvalého pobytu, se však potýkají s řadou znevýhodnění, které pramení nejen z kulturních rozdílů a jazykové bariéry. Například v oblasti zdravotní péče nemají všichni cizinci přístup k veřejnému zdravotnímu pojištění, což může znamenat omezenou dostupnost péče, včetně prevence či péče o duševní zdraví. Překážky mohou vznikat i v oblasti sociálního zabezpečení, a to např. u starobních důchodů, na které někteří cizinci nemusí dosáhnout, zejména pokud část života pracovali v jiné zemi. Na trhu práce se část cizinců stále setkává s omezenými pracovními možnostmi a potýká se s vyšším rizikem prekarizace. Další nerovnosti mohou vznikat i při vzdělávání v důsledku odlišného mateřského jazyka, nebo při snaze o zajištění bydlení, a zejména vlivem předsudků.

ČR však pokračuje ve snahách o zvýšení kvality života cizinců. Podniká kroky ke zlepšení, a to např. skrze **rozvoj regionálních integračních center** či **podporu zaměstnanosti cizinců** v ČR¹⁷. Rozšířila se nabídka programů zaměřených na **výuku češtiny pro děti i dospělé** a k lepší orientaci v českém prostředí pomáhají také **specializované informační portály a komunitní centra**. Dochází ke spolupráci mezi státem a neziskovým sektorem. Posilování integrace cizinců je klíčovým krokem pro rozvoj společnosti a pro využití potenciálu, jenž osoby přicházející ze zahraničí nabízejí.

Sociální podnikání

Významným krokem v dosahování integrace všech skupin společnosti jsou značné pokroky v oblasti sociálního podnikání. Smyslem sociálního podnikání je **prospívat společnosti nebo životnímu prostředí**. Sociální podniky v ČR zaměstnávají osoby znevýhodněné na běžném trhu práce, například osoby se zdravotním či mentálním postižením, dlouhodobě nezaměstnané osoby, osoby po výkonu trestu odnětí svobody či příslušníky etnických menšin.

Sociální podnikání spadá do gesce Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV), které podporuje rozvoj těchto podniků prostřednictvím různých dotačních programů či osvětových aktivit. Klíčovou roli hrají také regionální centra (tzv. SPointy) a nestátní neziskové organizace, které poskytují poradenství a školení pro nové i stávající sociální podniky.

V posledních letech došlo v této oblasti k významným posunům. Byly spuštěny **programy**, které byly i nadále **financované z Evropského sociálního fondu** a které umožnily vznik nových sociálních podniků a podporu jejich udržitelnosti. Byly provedeny značné **legislativní úpravy**¹⁸, které jasně vymezují podmínky existence integračního sociálního podniku, stanovují povinnosti těchto podniků zejména vůči zaměstnancům a také určují možnosti finanční podpory sociálního podnikání ze strany státu. V systému sociálního podnikání však i nadále setrvávají otázky, a to např. v oblasti udržitelného financování podniků či propojení se systémem veřejného zadávání. I tyto prozatímní nedostatky jsou však již na dobré cestě k řešení, pomůže např. nová Národní strategie veřejného zadávání v ČR, která se zaměřuje mj. i na sociální podniky.

Další přetrvávající výzvy

Navzdory značnému pokroku ČR v konceptu LNOB a snižování společenských nerovností přetrvává několik zásadních výzev. Jedním z největších problémů jsou **regionální nerovnosti**, lidé v některých krajích mají horší přístup ke kvalitnímu vzdělání, zdravotní péči i sociálním službám, což dále prohlubuje socioekonomické rozdíly¹⁹.

Dalším problémem je **dlouhodobé podfinancování sociálních služeb**, které často fungují na hraně finanční udržitelnosti. Nedostatek prostředků vede k personální krizi i v dalších klíčových oblastech mimo sociální služby, jako je zdravotnictví či školství, kde sledujeme nedostatek kvalifikovaných odborníků. V souvislosti se stárnutím populace se tato výzva stane v blízké budoucnosti zcela zásadní zejména v oblasti sociálních a zdravotních služeb.

Podstatnou výzvou jsou také **nerovnosti mezi ženami a muži**. Situace se sice v mnoha aspektech v ČR zlepšuje, stále je však cíl rovnosti limitován výskytem domácího násilí, jehož oběťmi jsou v naprosté většině ženy či nerovným odměňováním žen v zaměstnání či v penzi.

ČR bude i nadále cílit na zapojování všech skupin do společnosti, důstojné životní podmínky a aktivizaci obyvatel. Cílená podpora zranitelných osob i posílení obecného společenského respektu budou nezbytné k tomu, aby skutečně nikdo nezůstal pozadu.

¹⁵ ČSÚ (2024) Počet cizinců, demografické události. Dostupné [zde](#).

¹⁶ ČSÚ (2023) Počet cizinců, demografické události. Dostupné [zde](#).

¹⁷ Např. projekt Úřadu práce: Integrace na trh práce a podpora cizinců v ČR. Dostupné [zde](#).

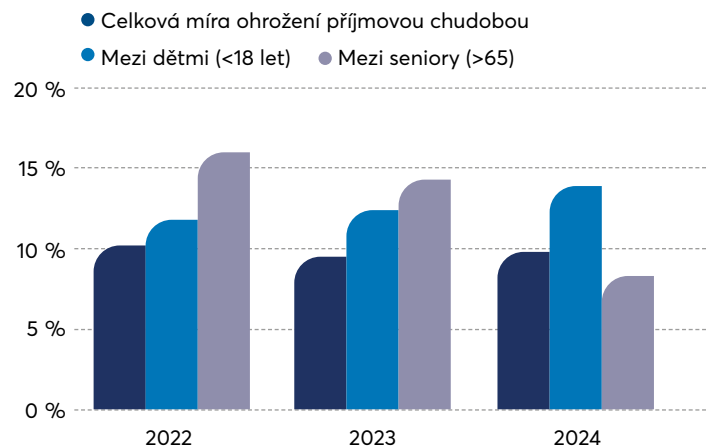
¹⁸ Např. Zákon č. 468/2024 Sb., o integračním sociálním podniku či Zákon č. 470/2024 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

¹⁹ Strukturálně postižené kraje (Karlovarský kraj, Moravskoslezský kraj a Ústecký kraj) ukazují ve srovnání s ostatními regiony nižší míru dosaženého vzdělání (ČSÚ, Sčítání 2021), vyšší podíl osob v exekuci (PAQResearch, Mapa zadlužení) či vyšší míru nezaměstnanosti (ČSÚ, Podíl nezaměstnaných osob u krajích).

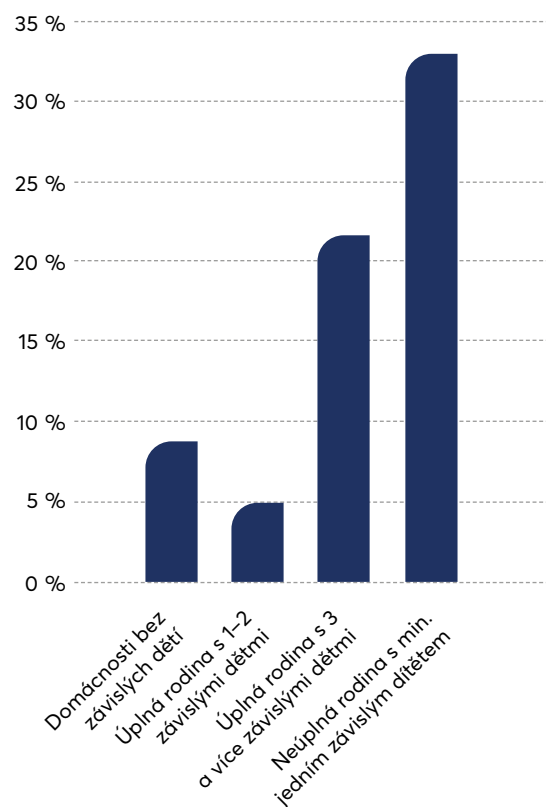
Jsme si v Česku rovni?

Příjmy

Míra ohrožení příjmovou chudobou obecně a dle generací

Míra ohrožení příjmovou chudobou u rodin s dětmi

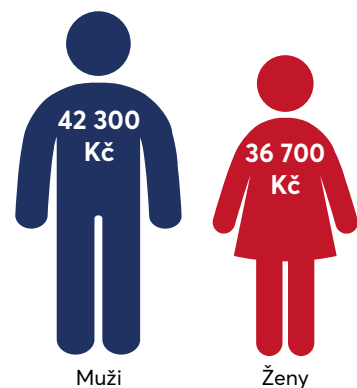

Zdroj: ČSÚ, Životní podmínky (EU-SILC) 2022, 2023, 2024

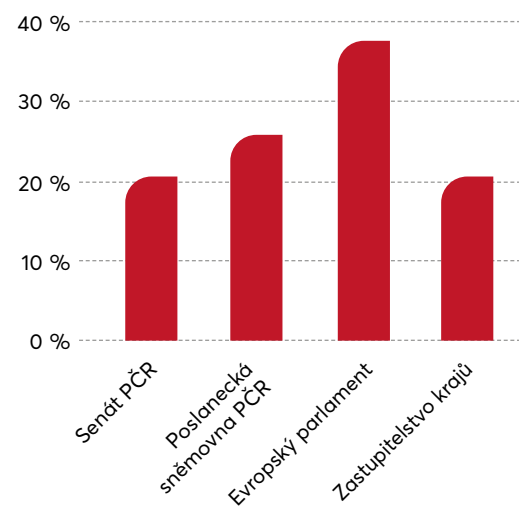
Gender

Rozdíly v příjmech mezi muži a ženami

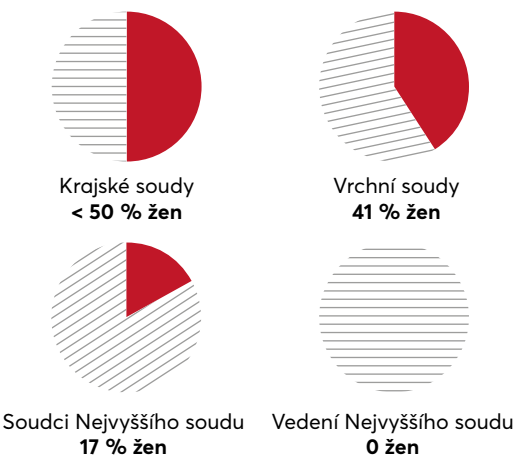
Medián hrubé měsíční mzdy, 2023

Zastoupení žen v politických rozhodovacích funkcích

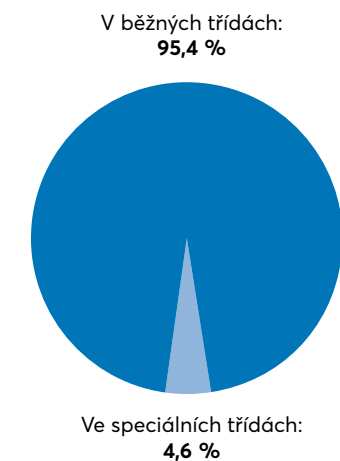
Zastoupení žen v soudnictví

Zdroje: ČSÚ, Zaměstnanost a mzdy žen a mužů Fórum 50 % ÚV, Zpráva za rok 2023 o rovnosti žen a mužů

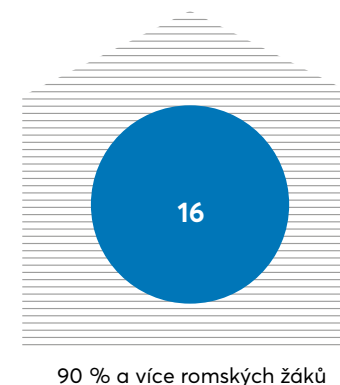
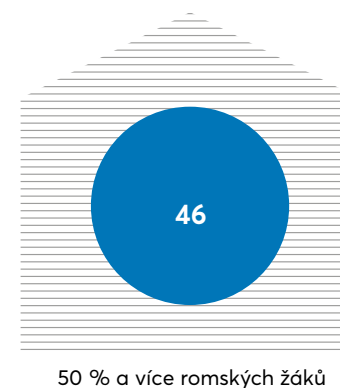
Vzdělání

Žáci se zdravotním postižením na základních školách

Etnicky segregované školy

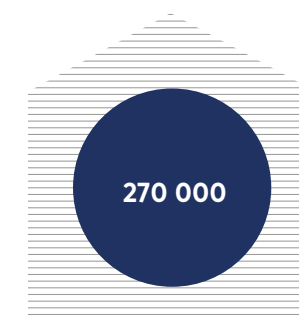
Počet škol se silným zastoupením žáků romského etnika

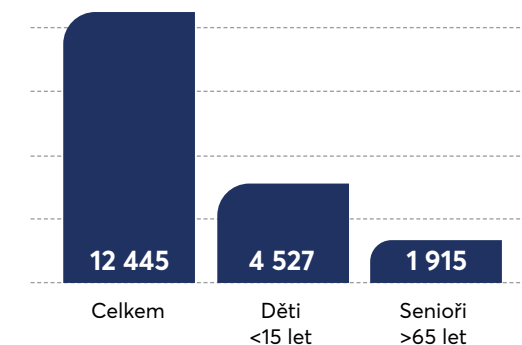
Zdroje: MŠMT, Statistická ročenka školství – 2023/2024 MŠMT, Zpráva ze zjišťování kvalifikovaných odhadů počtu romských žáků v základních školách ve školním roce 2023/2024

Bydlení

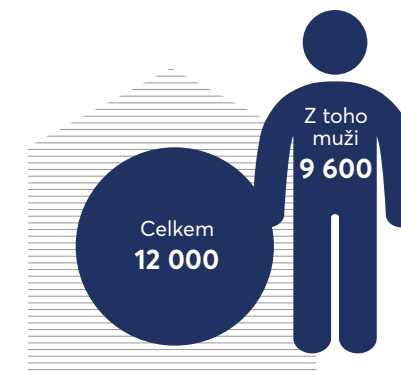
Počet osob žijících v bytové nouzi

Počet osob žijících v ubytovnách

Počet osob bez domova

Bytová situace uprchlíků z Ukrajiny

V roce 2022 bydlelo **30 % uprchlíků z Ukrajiny na ubytovnách**, v hotelích či nebytových typech bydlení.

Pouze **1/4 uprchlíků** bydlela v bytě s dostatečnou obytnou plochou (více než 6m² na osobu) a s **vlastní koupelnou**.

Zdroje: MPSV, Sčítání osob z vybraných kategorií klasifikace ETHOS 2022 – shrnutí MPSV. Informace o vyplacených dávkách – (data vždy za prosinec) 2022, 2023, 2024. Sociologický ústav AV ČR, PAQ Research. Hlas ukrajinců, 2022

Strukturální otázky

7 Strukturální otázky

Dekarbonizace a spravedlivá transformace

Dlouhodobým cílem ČR je dosáhnout do roku 2030 snížení emisí skleníkových plynů v souladu se závazky vyplývajícími z balíčku legislativních opatření Fit for 55, které jsou součástí strategie Zelené dohody pro Evropu, a směřovat k dosažení klimatické neutrality do roku 2050. V období 2017–2018 se pokles emisí ČR zastavil a jejich celkový objem začal v tomto období naopak narůstat. Od roku 2018 však můžeme opět sledovat jejich kontinuální pokles. **Poprvé v historii samostatné ČR se celkové emise dostaly pod hranici 100 mil. tun ekvivalentu CO₂ na hodnotu 98,9 Mt CO₂ ekv. v roce 2023** (se zahrnutím sektoru LULUCF).²⁰ Oproti roku 2022 tak emise poklesly o 15 % a ve srovnání s rokem 1990 se emise snížily o 47 %. ČR je tak na dobré cestě dosáhnout do roku 2030 snížení celkových emisí o stanovených 55 %, přičemž aktuální modelované scénáře ukazují při zavedení ambiciózních politik a opatření dosažitelnost snížení celkových emisí až o 68 % v roce 2030 oproti roku 1990. Je však nutné si uvědomit, že těchto pozitivních výsledků dosahuje ČR i díky útlumu rozsáhlého těžkého průmyslu na svém území.

Hlavním zdrojem emisí skleníkových plynů zůstává vedle průmyslu také sektor výroby elektřiny a tepla, který stejně jako průmysl představuje přibližně třetinu národní produkce veškerých skleníkových plynů. V obou sektorech dochází ale k poklesu jejich uhlíkové stopy, kdy mezi lety 2022 a 2023 poklesly v sektoru energetiky emise o 7 mil. tun a v průmyslu a stavebnictví o 3 mil. tun. Třetím největším zdrojem emisí skleníkových plynů zůstává doprava, která, jako jediný sektor, zaznamenává růst celkových emisí skleníkových plynů s výjimkou krátkého poklesu v covidových letech.

Negativní roli hrál od roku 2019 sektor LULUCF (využívání půdy, změny ve využívání půdy a lesnictví), který v důsledku kůrovcové kalamity dočasně přestal plnit svoji přirozenou úlohu uložitelé uhlíku a pohlcovače CO₂. Tyto emise souvisejí především s výrazným navýšením celkové těžby dřeva spojeným s nutností vytěžit stromy napadené kůrovcem. Tento negativní trend se ale v roce 2023 povedlo zvrátit a vykázat pohlcení uhlíku v sektoru LULUCF ve výši – 3,5 mil. tun CO₂ ekv.

Proměna energetického mixu

Jednou z největších výzev dekarbonizace ČR je složení energetického mixu. Česká cesta dekarbonizace výroby energie a tepla sází především na **kombinaci jaderné energetiky a obnovitelných zdrojů energie (OZE)**, které mají nahradit doposud stále dominující fosilní zdroje. Stěžejní v tomto směru bylo vyhlášení vítěze tendru na výstavbu dvou nových jaderných bloků v jaderné elektrárně Dukovany, kterým se stala korejská KHNP. Korejská společnost má zahájit výstavbu v roce 2029 s plánovaným uvedením do provozu v roce 2036. Vedle toho společnost ČEZ uzavřela strategické partnerství s firmou Rolls-Royce SMR v oblasti vývoje a stavby malých modulárních reaktorů, které mohou v budoucnu sloužit jako doplněk velkých jaderných bloků. Rozsáhlým procesem vedoucím k dekarbonizaci začíná procházet také teplárenství. Primární snahou je šetření energií a snížení spotřeby tepla prostřednictvím hloubkové renovace budov a rozvodů tepla či využíváním odpadního tepla. V rámci dekarbonizace výroby tepla je uhlí postupně nahrazováno spalováním zemního plynu jako přechodného paliva, udržitelným energetickým využitím biomasy, spalováním odpadů, geotermální energií a energií okolního prostředí (tepelná čerpadla). Výhledově se také počítá s využitím vodíku při kombinované výrobě elektřiny a tepla a jeho přimíchávání k zemnímu plynu. Příkladem takové změny je plán na vytápění budovy Úřadu vlády, kde bude využito tepelného čerpadla a vody z Vltavy jako zdroje tepla.

²⁰ OSN (2025) Czechia. 2025 National Inventory Document. Dostupné [zde](#).

Druhým významným krokem bylo schválení aktualizovaného Vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu, který nově **stanovuje cíl 30 % podílu OZE na celkové konečné spotřebě energie do roku 2030**. Pro dosažení tohoto cíle bude zapotřebí výrazně zrychlit tempo výstavby nových OZE. K tomu má pomoci i nově schválená legislativa v oblasti přechodu na čisté zdroje energie. V roce 2023 vstoupila v platnost novela energetického zákona, tzv. Lex OZE I, která usnadňuje povolování a výstavbu OZE. O rok později na ni navázal Lex OZE II, který zavedl energetická společenství a společenství pro OZE jako nové účastníky trhu. V legislativním procesu je nyní také Lex OZE III, zavádějící do právního řádu pojmy akumulace a agregace flexibility elektřiny, a návrh zákona o urychleném využívání OZE, který povede k vymezení oblastí pro **zrychlené zavádění OZE, tzv. akceleračních zón**.

ČR se zavázala k ukončení využití uhlí pro výrobu tepla a elektřiny do roku 2033. Některé prognózy ale ukazují, že k odklonu od uhlí může dojít mnohem dříve. Pro vyřazení uhelných zdrojů je však třeba mít závčas připravenou dostatečně velkou zálohu říditelného výkonu, neboť uhelné elektrárny vyrábějí stále až třetinu²¹ veškeré elektrické energie v ČR.

Transformace průmyslu

Tradiční výrobní průmysl hraje v českém hospodářství klíčovou roli a jeho dekarbonizace je tak jednou ze stěžejních výzev pro budoucnost ekonomiky ČR a její konkurenceschopnost. **Na produkci emisí skleníkových plynů se podílí zhruba 26 %, přičemž největší podíl nesou cementárny, ocelárny a chemický průmysl.** Snížení emisí u výrobních procesů, které vyžadují extrémně vysoké teploty nebo specifické chemické reakce, může zajistit v budoucnu širší využití tzv. **zeleného vodíku**, tedy vodíku vyrobeného za využití OZE prostřednictvím elektrolyzérů, elektrifikace průmyslových procesů či zavedení technologií **CCUS** (Carbon Capture, Utilisation and Storage), sloužící k zachycení emisí, které je těžké jinak odstranit, např. v sektoru výroby cementu a vápna či chemickém průmyslu. Cílem pro těžký průmysl je pohlížet na dekarbonizaci především jako na příležitost, při které se vysoké investice do ozelenění výroby vrátí v podobě vyšší konkurenceschopnosti samotných podniků a jejich výrobků.

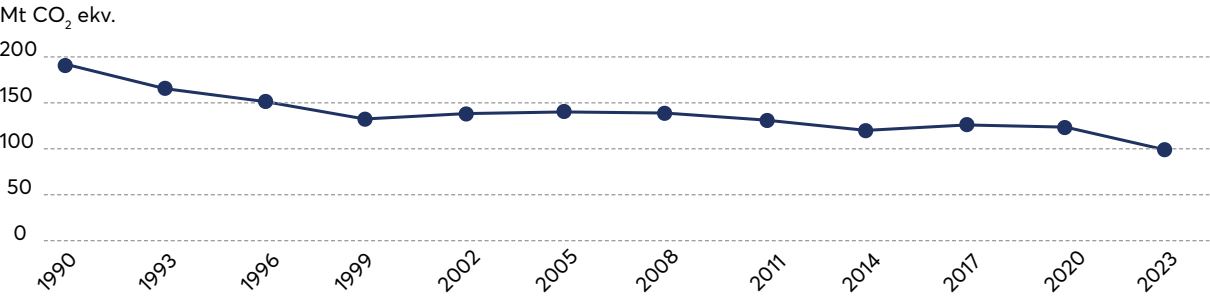
Počínající dekarbonizace českého průmyslu

Dekarbonizace a modernizace českého průmyslu již probíhá, ať už v robustních závodech těžkého průmyslu, tak i v podnicích střední velikosti zaměřujících se na nejrůznější odnože zpracovatelských odvětví. Velkou část podpory pro transformaci poskytuje Modernizační fond, který podpořil projekty k roku 2023 prostředky o celkovém objemu 194 mld. Kč (7,77 mld. EUR). Investice v průmyslu tak směřují například do projektů jako jsou modernizace tavení a lití pro zlepšení energetické účinnosti a snížení emisí při výrobě obalových materiálů a válcovaných polotovárů z hliníku (AL INVEST Břidličná, a.s.), dekarbonizace výroby cementu instalací linky na výrobu kalcinovaných jíílů (Holcim Česko, a.s.) nebo modernizace výroby kyseliny dusičné prostřednictvím rekonstrukce výrobní linky směrem k nejmodernějším technologiím katalytického spalování zplyněného amoniaku za zvýšeného tlaku (BorsodChem MCHZ, s.r.o.). Většina těchto projektů nepředstavuje pouze zmodernizování výrobního procesu za pomoci nových technologií, ale i zefektivnění fungování celých průmyslových ekosystémů, které přinesou významné úspory používaných zdrojů a snížení jejich energetické náročnosti.

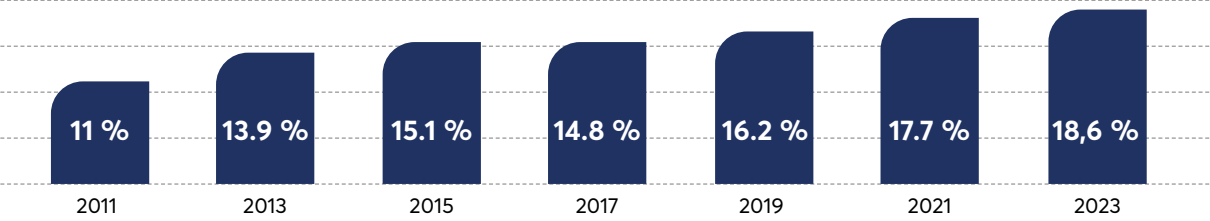

Dekarbonizace v ČR

Celkové emise skleníkových plynů v ČR

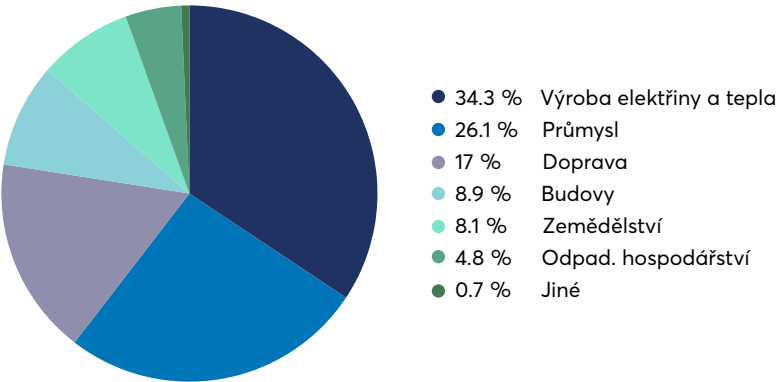

Podíl energie z OZE na celkové spotřebě energie

Emise CO₂ podle sektorů v ČR

(data za rok 2022)

Zdroje: ČHMÚ Národní inventarizační systém, NKEP 2024. Fakta o klimatu, 2022. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

²¹ oEnergetice.cz (2025) Elektroenergetika v ČR v roce 2024. Dostupné zde.

Spravedlivá transformace

Proces dekarbonizace nemá dopady pouze na stát, výrobce energií a velký průmysl, ale v souvislosti s energetickou krizí způsobenou ruskou invazí na Ukrajinu, pociťují dopady také malé podniky, domácnosti a jednotlivci. **Pro úspěšný přechod k bezemisní ekonomice je potřeba připravit vhodné podmínky a nástroje, které společnosti pomohou adaptovat se na bezuhlíkovou budoucnost.** Již nyní pomáhají s transformací regionů tradičně zaměřených na těžbu a spalování uhlí po sociální, enviromentální i hospodářské stránce prostředky z **Operačního programu Spravedlivá transformace**. Ty směřují do inovativních projektů zaměřených na vzdělávání, obnovu krajiny a rozvoj čistých technologií. Mezi klíčové iniciativy patří např. projekt SYNERGYS, jehož cílem je vytvoření testovacího centra pro pilotní demonstraci geotermální energie, podzemních zásobníků tepla a výrobu zeleného vodíku. Dále např. projekt REFRESH zaměřený na vybudování jedinečné evropské infrastruktury pro výzkum a transfer technologií v oblastech udržitelné energetiky, digitalizace průmyslové výroby, automatizace v dopravě, environmentálních technologiích či chytrých materiálových technologiích nebo CEPIS, který podporuje inovace a výuku moderních studijních programů.

V současnosti je spravedlivá transformace v ČR podporována především z evropských fondů, zejména z Fondu spravedlivé transformace, který poskytuje finanční prostředky na restrukturalizaci nejvíce dotčených regionů. Mj. také pokračuje naplňování **Strategie RE:START**, jejíž 6. Akční plán byl schválen v roce 2024, a která více rozvíjí oblasti hospodářské restrukturalizace uhelných regionů, tj. Moravskoslezského, Ústeckého a Karlovarského kraje.

Bylo by však mylné se domnívat, že zelená tranzice zasáhne pouze tyto oblasti. Přechod k bezemisní ekonomice dopadne na celou společnost a území ČR. **Hlavním cílem transformace je tak zajistit, aby změny nevedly k prohloubení sociálních a ekonomických nerovností, ale naopak přinesly nové příležitosti pro zaměstnanost, vzdělávání a rozvoj moderních průmyslových odvětví** a byl tak využit plný potenciál dvojí (zelené a digitální) tranzice. Klíčovými oblastmi, které je třeba řešit, jsou rekvalifikace pracovní síly, přilákání nových investic a podpora inovací.

Nejaktuálnější a největší výzvou je příprava na **zavedení systému EU ETS 2**, který rozšiřuje systém obchodování s emisními povolenkami na spalování paliv v odvětvích budov, silniční dopravy a ostatních průmyslových činnostech ještě nezahrnutých ve stávajícím ETS. Pro vyvážení jeho dopadů bude stěžejní zavedení, a především nastavení, Sociálně klimatického fondu (SKF). SKF se zaměřuje na zranitelné skupiny ohrožené zahrnutím budov a silniční dopravy do systému obchodování s emisními povolenkami. Mezi tyto skupiny patří především zranitelné domácnosti a mikropodniky ohrožené dopravní nebo energetickou chudobou. Zásadní pro pomoc těmto skupinám bude definování pojmu „energetická chudoba“ a „dopravní chudoba“, tedy které části společnosti budou chápány jako nejvíce ohrožené rozšířením systému EU ETS. Ani jeden z těchto pojmů zatím není v českém právním řádu definován.

Energetická chudoba (závěry MPSV)

V průběhu roku 2023 představilo MPSV studii²², vypracovanou ve spolupráci s Platformou pro sociální bydlení a Ostravskou univerzitou, zaměřenou na zmapování energetické chudoby v ČR a doporučení k jejímu řešení. Studie definovala energetickou chudobu tak, že si lidé nemohou dovolit vytápět byt, mají dluhy na energiích, nebo vydávají na energie více než 20 % svého čistého měsíčního příjmu, a současně se nachází v chudobě. Podle této definice bylo v ČR ohroženo energetickou chudobou až 1,3 mil. (13 %) obyvatel v roce 2023, z toho 440 tisíc osob se nacházelo v extrémní energetické chudobě Nejvíce jsou energetickou chudobou ohrožené samoživitelky, nízkopříjmové rodiny s dětmi, invalidní důchodci a osamělé seniorky.

²² MPSV (2024) Energetická chudoba v roce 2023. Dostupné [zde](#).

Chápání dopravní chudoby v ČR

V roce 2024 byla na základě mapových analýz a kvantitativních výzkumů dopravní chudoba definována zejm. jako stav, kdy omezený přístup k veřejné dopravě brání jednotlivcům a domácnostem v zajištění základních socioekonomických potřeb (zaměstnání, vzdělání, zdravotní péče atd.). Mezi hlavní faktory přispívající k dopravní chudobě patří rovněž nízký příjem domácnosti, bydliště v oblasti s nedostatečnou dopravní obslužností hromadné dopravy a nemožnost vlastnit či provozovat osobní automobil (studenti, jednotlivci bez řidičského oprávnění, zdravotně postižení). Analýza ukázala, že přibližně 3,7 % obyvatel ČR (400 tisíc osob) žije v obcích s kritikou dostupností veřejné dopravy, tedy s méně než 5 páry spojí s centrem denně. Dalších 1,7 milionu obyvatel (16 % populace) žije v obcích s omezenou dostupností dopravy (do 23 spojů denně), což často vede k závislosti a vyšším nákladům na individuální automobilovou dopravu. Nejvíce ohrožené jsou řídce osídlené oblasti, kde náklady na mobilitu tvoří významnou část rodinného rozpočtu. Řešením této situace může být zavádění poptávkové dopravy, optimalizace a elektrifikace linkové autobusové dopravy apod.

Odolnost společnosti

Odolnost společnosti v kontextu udržitelného rozvoje znamená **schopnost adaptovat se na měnící se podmínky okolního světa a zároveň minimalizovat negativní dopady environmentálních, sociálních a ekonomických krizí**. Klimatické změny přinášejí výzvy, jako jsou extrémní výkyvy počasí, dlouhá období sucha, povodně nebo také i kůrovcová kalamita a v posledních letech i požáry. Tyto projevy měnícího se podnebí ohrožují nejen přírodní ekosystémy, ale i stabilitu ekonomiky a kvalitu života obyvatel. Budování odolnosti proto zahrnuje široké spektrum opatření, jako je například efektivní hospodaření s vodou, ochrana krajiny před erozí, rozvoj energetické soběstačnosti či podpora místní produkce potravin. Důležitou roli hraje i městské plánování – zelená infrastruktura, udržitelné stavitelství a chytré technologie, které mohou výrazně přispět k prevenci klimatických dopadů a zvýšit schopnost měst a obcí odolávat extrémním podmínkám, ale také zvýšit kvalitu života jejich obyvatel skrze moderní veřejnou dopravu, lepší dostupnost služeb nebo posílit sociální soudržnost. Vedle environmentálních, ekonomických a sociálních hrozeb čelí současná společnost také hybridním hrozbám, jako jsou dezinformace, kybernetické útoky nebo geopolitické tlaky, které mohou oslabit důvěru občanů ve státní instituce i demokratické principy, a které mohou v extrémním případě vést až k erozi demokratického zřízení. Odolnost vůči těmto výzvám vyžaduje **kombinaci bezpečnostních opatření, kvalitního vzdělávání a podpory mediální gramotnosti**, jejíž výuka musí začínat již na základních školách. Propojení udržitelného rozvoje s odolností společnosti tak není jen otázkou ochrany přírody, sociální spravedlnosti a udržitelného ekonomického růstu, ale také stability a bezpečnosti celé společnosti.

²³ STEM (2024) Dopravní chudoba v České republice – situační analýza. Dostupné [zde](#).

Reakce na válku na Ukrajině

Jedním z projevů odolnosti české společnosti byla její reakce na válku na Ukrajině a příchod statisíců ukrajinských uprchlíků. Česká republika patří mezi státy EU s nejvyšším počtem ukrajinských uprchlíků na obyvatele, v roce 2024 tvořili uprchlíci z Ukrajiny asi 3,5 % populace. ČR dokázalo pro příchod zajistit materiální podporu i jejich začlenění do společnosti. Zajištění bydlení, přístupu ke vzdělání či integrace do sociálního a zdravotního systému si vyžádaly značné zdroje, ale také řadu legislativních změn. Zároveň uprchlíci představují pro společnost přínos svým začleněním na trhu práce.

Dezinformace nebo nedostatek informací?

Často diskutovaným tématem z oblasti nových hrozeb jsou dezinformace. Napadají téměř veškeré komunikační kanály lidské společnosti, od sociálních sítí, přes řetězové e-maily, až po dezinformační weby. Svým působením zasévají nejistotu, konflikty a zapíračíují nemožnost shody i na základních principech, a představují tak hrozbu pro soudržnost společnosti, důvěru v instituce a samotnou demokracii. Jednou ze specifických oblastí dezinformací je **klimaskepticismus**, tedy popírání samotné existence klimatické změny nebo zásadní role člověka při jejím vzniku a průběhu. Ač si klimaskepticismus ukraduje významnou část komunikačního prostoru, segment populace, který skutečně popírá změnu klimatu a aktivně vytváří klimatické dezinformace nebo jim naslouchá, je ve skutečnosti velmi malý. V případě České republiky **si pouhých 6 % obyvatel myslí, že změna klimatu vůbec neprobíhá a ani k ní v budoucnu nedojde**.²⁴ Je třeba se tak zaměřit na zbytek populace, kterému je třeba aktivně vysvětlovat podobu a dopady klimatické změny i význam a smysl na ni navázaných zelených politik.

Dle průzkumů se s dezinformacemi setkává 70 % populace. 42 % populace považuje za snadné tyto dezinformace rozeznat od informací pravdivých, 43 % však v rozpoznání spatřuje překážky. Vyšší náchylnost k podpoře radikálních názorů prezentovaných na internetu mají zpravidla osoby starší, s nižším dosaženým vzděláním či žijící v menších obcích²⁵. Z šetření se zástupci médií vyplývá, že nejvíce zranitelné jsou osoby ze slabého sociálního zázemí. Dezinformace a radikální postoje jsou atraktivnější zejména pro osoby z méně podnětného sociálního prostředí, na které více dopadají krizové situace (např. finanční pokles během pandemie covid-19) a v důsledku nižšího vzdělání se hůře orientují v mediálním prostoru.

V rámci diskuse u kulatého stolu na téma komunikace udržitelných témat konaného přímo pro účely přípravy VNR, se odborníci a zástupci médií shodli na pohledu, že **dezinformace je třeba v první řadě vnímat jako nedostatek informací na straně veřejnosti**. Smyslem dezinformací totiž není, aby lidé věřili něčemu, co není pravda, ale aby zpochybňovali fakta a skutečnost, a odmítali je přijmout. „Dezinformace jsou dnes svázané se sociálními sítěmi, kvůli jejich lehké ovlivnitelnosti. Princip sociálních médií je vystřihnout dva články a ty prodat jako noviny. Neumím si ani představit, co se bude dít v budoucnu v rámci Twitteru, Facebooku nebo TikToku“ (účastník kulatého stolu ke komunikaci). Cestou k řešení tohoto problému je pak především **kvalitní vzdělávací struktura** zahrnující vzdělání v oblasti mediální gramotnosti, a to nejen pro děti, ale především i pro dospělou populaci, mezi kterou je i významný nedostatek dostatečně edukovaných vzdělavatelů.

²⁴ Institut 2050 (2024) České klima 2024: Reprezentační výzkum veřejného mínění v otázkách změny klimatu, dekarbonizace a Zelené dohody. Dostupné [zde](#).

²⁵ CVVM (2019) Výzkum veřejného mínění k problematice dezinformací. Dostupné [zde](#). Pozn.: Jedná se o nejnovější dohledaný výzkum na úrovni ČR, nezohledňuje vlnu dezinformací spojených s pandemií covid-19 a válečnou agresí Ruska na Ukrajině.

V ČR se potírání těch nejzávažnějších dezinformací, které by mohly představovat riziko pro samotnou bezpečnost státu, věnuje **Centrum proti hybridním hrozbám** (CHH) zřízené při Ministerstvu vnitra. CHH funguje jako analytické a koncepční pracoviště, jehož činnost se zaměřuje mj. na celostátní hrozby bezpečnosti ČR spadající do oblasti vnitřní bezpečnosti, jako jsou například právě dezinformace nebo veřejný pořádek a zvyšování odolnosti veřejné správy a dalších subjektů. Reakcí ČR na dezinformační vlny je mj. i Akční plán pro čelení dezinformacím, který vznikl v roce 2022. V roce 2025 dochází k revizi Rámcových vzdělávacích programů v českém školství, součástí úprav je značně zvýšený důraz na digitální kompetence mezi mládeží (práce s informacemi, digitální gramotnost, bezpečnost v online prostředí). Z perspektivy mládeže vyplývá, že mladá generace si je rizika dezinformací vědoma, vnímá negativní dopady na společnost a snaží se jim vyhýbat zejména skrze využívání ověřených zdrojů informací či sekundární ověřování. Opět je však nutno neopomenout, že důležitým faktorem pro náchylnost k dezinformacím je sociální zázemí a věk není v tomto ohledu zcela rozhodující.

Vzděláním proti dezinformacím

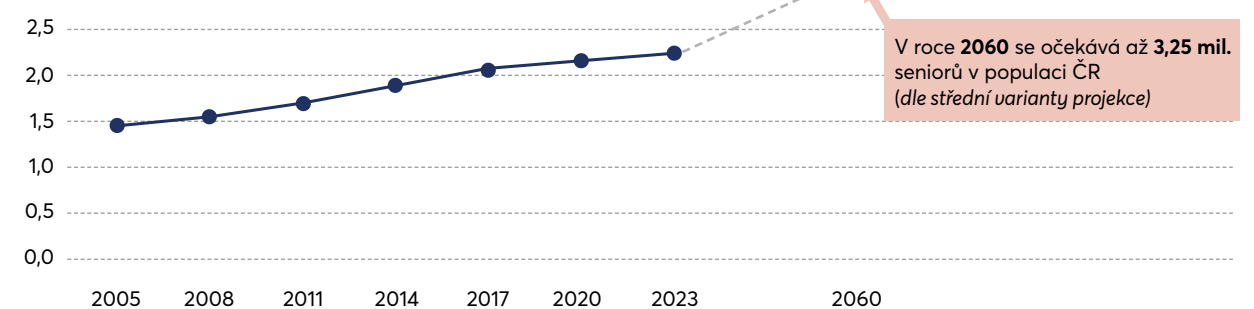
Obranou proti působení dezinformací a jimi šířených narativů je kvalitní vzdělávání v oblasti mediální gramotnosti. V ČR se tomuto tématu věnuje úspěšně hned několik projektů. Již od roku 2016 funguje projekt **Zvol si info**, který prostřednictvím workshopů, knih, vzdělávacích her a tvorby výukových materiálů zvyšuje mediální gramotnost celé společnosti. Kurzy pro učitele v oblasti mediální výchovy a kritického myšlení připravuje např. projekt **Jeden svět**. Mediální gramotnosti se proaktivně věnovala i síť českých knihoven skrze projekt **#doknihovny**.

Demografické stárnutí populace

Demografické stárnutí populace představuje jednu z klíčových strukturálních výzev pro ČR. **Počet seniorů roste, zatímco podíl ekonomicky aktivních osob na populaci klesá**. Průměrný věk obyvatel se plynule zvyšuje již od počátku 80. let 20. století. Index ekonomické závislosti, neboli poměr ekonomicky neproduktivní složky obyvatelstva vůči ekonomicky produktivní, taktéž vzrůstá a aktuálně na 100 osob v produktivním věku připadá 72 osob mimo produktivní věk²⁶. Klíčovými jsou zejména snahy o **zajištění udržitelnosti systému sociálního zabezpečení**, a to hlavně v oblasti starobních důchodů. ČR již přijímá opatření na zvládnutí těchto výzev, v této souvislosti došlo **k legislativním úpravám v systému penzí**, a to např. v podobě úpravy valorizace důchodů, odměny za výchovu dětí či zvýhodnění pro pracující seniory.

Počet seniorů v populaci

<65 let věku, v mil.

Zdroje^{27 28}

²⁶ ČSÚ (2023) Projekce obyvatelstva České republiky 2023 – 2100. Dostupné [zde](#).

²⁷ ČSÚ (2024) Senioři. Dostupné [zde](#).

²⁸ ČSÚ (2023) Projekce obyvatelstva České republiky 2023 – 2100. Dostupné [zde](#).

Tyto demografické jevy budou zejména do budoucna **zásadním strukturálním problémem a silným tlakem na veřejné rozpočty**. Aktuální i budoucí nutné kroky ČR ukotvuje např. ve Strategickém rámci přípravy na stárnutí společnosti, který vymezuje opatření zaměřená na podporu pracovních míst pro seniory, zajištění dostupnosti sociálních a zdravotních služeb pro stárnoucí populaci, a vytváření podmínek pro dlouhodobé aktivní zapojení starších osob do pracovního a společenského života.

Související výzvou je **odklad rodičovství a snížení plodnosti**. Do roku 2018 plodnost postupně rostla a následně dva roky stagnovala na hodnotě 1,71 dítěte na jednu ženu, v roce 2023 však úhrnná plodnost dosáhla 1,54 dítěte na jednu ženu. Vyrůstá také průměrný věk matek při narození dítěte, za poslední dekádu vzrostl o půl roku na současných 30,4 let²⁹. Klíčovou snahou ČR v této oblasti je zejména umožnění rodičovství bez poklesu životní úrovně. Došlo např. k navýšení rodičovského příspěvku a pokračují snahy o rozvoj flexibilních pracovních úvazků. Přetrvává však problém nízké dostupnosti bytů či infrastruktury pro děti a péče o děti.

Kybernetická bezpečnost a kritická infrastruktura

Kyberprostor v dnešní době zasahuje téměř do všech oblastí lidské činnosti. Jeho bezpečnost se tak stává jedním ze základních prvků kvalitního a udržitelného života. Zároveň ve světě stupňujícího se napětí v mezinárodním prostředí roste i **hrozba hybridních útoků a konfliktů**. Útoky na kybernetickou infrastrukturu jsou tak stále častější a sofistikovanější. V zájmu státu je tak posílit svoji bezpečnost v digitálním prostředí a jejím prostřednictvím tak chránit i své občany.

Klíčovou roli v této oblasti hraje **Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB)**, který byl zřízen v roce 2017 na základě zákona o kybernetické bezpečnosti. NÚKIB koordinuje ochranu kritické informační infrastruktury před hybridními hrozbami a zajišťuje bezpečnost státních institucí i soukromého sektoru. Zároveň se podílí na řadě vzdělávacích projektů zaměřených na připravenost a odolnost široké veřejnosti i státní správy vůči nebezpečím virtuálního prostoru.

Stěžejní pro budoucí bezpečné fungování kybernetické infrastruktury bude implementace Směrnice EU o kybernetické bezpečnosti, která si klade za cíl zvýšit kybernetickou bezpečnost v rámci EU mimo jiné tím, že rozšiřuje požadavky na ochranu sítí a informačních systémů pro více odvětví a firem. Zavádí přísnější povinnosti v oblasti řízení rizik, hlášení incidentů a spolupráce mezi členskými státy. Implementace je v ČR plánována prostřednictvím nového zákona o kybernetické bezpečnosti, za jehož návrhem stojí NÚKIB. Zákon rozšiřuje povinnosti zabezpečení IT systémů na více subjektů, včetně menších firem v klíčových odvětvích. Zvyšuje důraz na prevenci, řízení rizik a hlášení incidentů s cílem posílit celkovou odolnost vůči hrozbám a posílit bezpečnost dodavatelských řetězců.

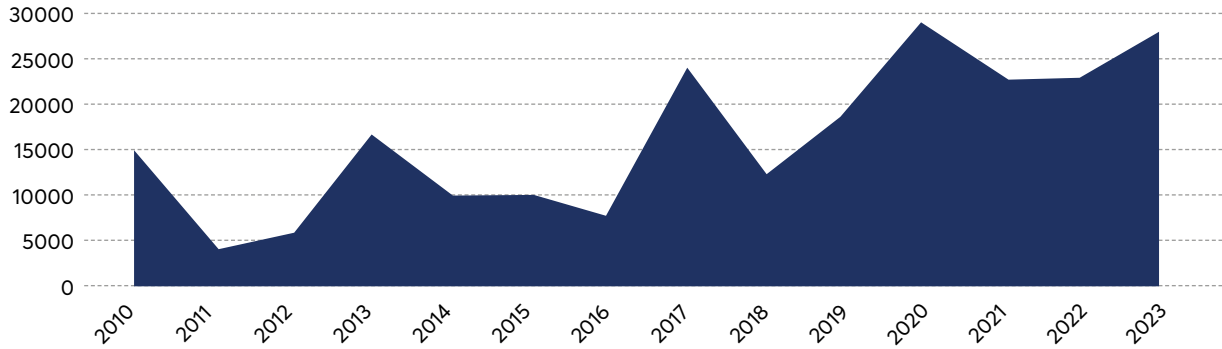
Kritická infrastruktura, připravenost a adaptace na extrémní projevy klimatické změny

Pro stabilní fungování společnosti je klíčová **odolná kritická infrastruktura**. Význam její rezistence ještě stoupá v kontextu klimatických změn, které přinášejí stále častější a intenzivnější extrémy, jako jsou vlny veder, silné bouře, povodně nebo dlouhodobá sucha. Tyto jevy mohou narušit energetické sítě, dopravní systémy, zásobování vodou či telekomunikace, což ohrožuje nejen ekonomiku, ale i bezpečnost obyvatel. Adaptace kritické infrastruktury proto zahrnuje zvyšování její odolnosti pomocí moderních technologií, decentralizace zdrojů a chytrých systémů řízení. V ČR má na současné výzvy reagovat nový **zákon o odolnosti subjektů kritické infrastruktury**, jehož součástí je i revize krizového zákona reagující na zkušenosti z nedávných velkých krizových stavů, jakými byly například pandemie covid-19 nebo právě extrémní projevy počasí.

²⁹ ČSÚ (2025) Aktuální populační uvojoj v kostce. Dostupné [zde](#).

Události vzniklé v souvislosti se živelními pohromami v ČR

Celkem: dopravní nehody, požáry, technické havárie, únik nebezpečných chem. látek, ostatní

Zdroj³⁰

Změna klimatu způsobená emisemi skleníkových plynů, a tedy člověkem, stojí za čím dál tím **častějším výskytem extrémních meteorologických jevů**. Ač se četnost a intenzita těchto událostí liší v závislosti na území, v různé míře a podobě se ale dnes projevují prakticky po celém světě a zasahují nejen infrastrukturu a ekonomiku, ale především i lidské životy. Klíčovým dokumentem v tomto ohledu je v rámci České republiky **Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR**, která identifikuje, jak hlavní rizikové projevy změny klimatu, tak i nejvíce ohrožené sektory. Mezi primární kroky prevence patří budování retenčních nádrží, revitalizace říčních toků a krajinných prvků, jako jsou mokřady a tůňe, které pomáhají zadržovat vodu a předcházet erozi. V městském prostředí se rozšiřuje zelená a modrá infrastruktura, zahrnující výsadbu stromů, zelené střechy či systémy pro efektivní využití dešťové vody. Zvyšuje se také odolnost budov a infrastruktury, například prostřednictvím úprav kanalizací, lepší tepelné izolace nebo opatření proti přehřívání měst.

Extrémní projevy změny klimatu v ČR

Česká republika v posledních 5 letech zažila několik výrazných extrémních projevů počasí, které jsou přímo spojovány s probíhající změnou klimatu. V červnu 2021 zasáhlo jižní Moravu ničivé tornádo, které způsobilo rozsáhlé škody v obcích Hrušky, Mikulčice, Moravská Nová Ves, Lužice a části Hodonína. Jednalo se o největší tornádo v Evropě od roku 2001, které vedle obrovských škod na majetku a infrastruktuře přineslo bohužel i 6 lidských obětí. O rok později vypukl v Národním parku České Švýcarsko lesní požár, který postupně zasáhl až 1060 ha lesní plochy a jeho uhašení trvalo téměř tři týdny. K rychlému rozšíření požáru došlo také v důsledku dlouhotrvajícího sucha, které na území ČR podle ČHMÚ trvalo nepřetržitě od června 2022 až do října 2023. V neposlední řadě na podzim 2024 zasáhly Moravskoslezský a Olomoucký kraj rozsáhlé povodně. Na 55 měřicích stanicích byla zaznamenána stoletá voda, která napáchala škody v řádu desítek miliard korun, poničila významně i vodohospodářskou infrastrukturu v dotčených regionech a naneštěstí přinesla i ztráty na životech. Pro rychlou opravu poškozených čistíren, vodovodů, zdrojů pitné vody a kanalizace byly ze státního rozpočtu vyhrazeny 2 mld. Kč (80 mil. EUR) prostřednictvím mimořádné výzvy Obnova infrastruktury pro životní prostředí. Díky rychlé finanční pomoci a také rychlému zásahu všech odpovědných složek a řady dobrovolníků se povedlo zajistit bezpečné a stabilní podmínky pro dodávky pitné vody a čištění odpadní vody v zasažených oblastech.

³⁰ Envirometr (2024) Počet událostí a zásahů u důsledku živelních pohrom. Dostupné [zde](#)

Snižování rizika katastrof

Snižování rizika katastrof a posilování odolnosti je dlouhodobou prioritou české humanitární pomoci a ZRS. Nadále úspěšně pokračoval dotační program na podporu snižování rizika katastrof. MZV pravidelně poskytuje finanční příspěvky Kanceláři OSN pro snižování rizika katastrof na podporu implementace **Sendaiského rámce a implementaci iniciativy Early Warnings for All**. Se Světovým potravinovým programem je realizován program LARA na obnovu semiaridních půd v Africe, s Rozvojovým programem OSN (UNDP) je podporován program odolnosti v křehkých zemích (Afgánistán, Irák, Mali). Od roku 2022 se zabýváme také propojením nositelů relevantních dat (ITU, WMO) s realizátory humanitárních projektů (UNICEF, WFP, nestátní neziskové nevládní organizace).

Udržitelnost v každodenním životě

Udržitelnost je aspektem doprovázejícím nás v současném světě na téměř každém kroku. Každodenní zkušenost s udržitelným rozvojem je tak prvkem, který ovlivňuje jak naše individuální volby, tak jejich prostřednictvím i celospolečenské trendy. Zasahuje do široké palety oblastí, se kterými se dennodenně setkáváme – od **zdravého životního stylu a sportu přes kulturní aktivity až po naše vnímání udržitelných témat** jako takových zprostředkovaných médií a odbornými organizacemi, které doutvají veřejné vnímání zelených témat. Každodenní rozhodnutí, jako je volba stravy, způsob dopravy či trávení volného času, mohou mít zásadní dopad na životní, sociální a ekonomické prostředí i naši osobní pohodu. Stejně tak způsob, jakým se o udržitelnosti mluví ve veřejném prostoru, ovlivňuje, jak lidé tato témata přijímají a zda jsou ochotni zapojit se do změn.

V rámci přípravy VNR 2025 byl uspořádán kulatý stůl se zástupci médií a organizací věnujících se komunikaci udržitelných témat a změny klimatu směrem k veřejnosti, jehož cílem bylo diskutovat, jak se v ČR daří či nedaří efektivně komunikovat právě tato témata, jaké překážky stojí v cestě jejich komunikaci, a v neposlední řadě sdílet vzájemně příklady dobré praxe. Následující kapitola tak přináší přehled hlavních zjištění tohoto kulatého stolu a především nastiňuje, jakým způsobem je možné v dnešní době efektivně a poutavě zpravovat veřejnost o tématech udržitelného rozvoje, které obklopují každodenně téměř každého jedince.

Komunikace udržitelnosti a zelených témat

Ve světě, kde jsou informace dostupné doslova na jedno kliknutí prstem, zprávy na nás útočí často i v momentech, kdy je sami nevyhledáváme, a ve kterém je pozornost jedinců často roztříštěna do čím dál tím kratších oken, je smysluplná komunikace tak komplexních témat jako jsou klimatická změna a udržitelný rozvoj stále složitější. Cesta k efektivnímu a srozumitelnému zprostředkování těchto témat vede především skrze **pozitivní příklady a příběhy každodenní praxe** konkrétních jedinců, ke kterým je možné se jednoduše vztáhnout. „*Environmentální komunikace nemá být asociální, nemá se zaměřovat na to, jak se máme omezit, ale naopak musí ukazovat, že environmentálně šetrný život je možný, a především lepší*“ (účastník kulatého stolu ke komunikaci).

Aby bylo ale možné sdílet příklady dobré praxe a poutavé příběhy úspěšných řešení, které lidem zlepšily život a jsou zároveň šetrné k planetě, je třeba nejdříve překonat řadu překážek. První z nich je samotná komplexnost udržitelného rozvoje a k němu přidružených témat, kdy samotní novináři a experti nemohou svými znalostmi obsáhnout celou jejich šíři a obávají se, že jejich práce bude napadnutelná pro možné nedostatky: „*Pro redaktory je náročné do těchto témat přispívat, u lidí z redakce jsou vidět obavy a úzkost, že nebudou dostatečně připraveni, a zmíní něco špatně. Souvisí to i s problémem, že nemáme v ČR vysokoškolský obor, který by se zabýval dekarbonizací a ochranou klimatu. Jde o jednu z věcí, která brání novinářům, ale i politikům, se dostatečně relevantně k tématům udržitelnosti vyjadřovat, protože mají malou informační základnu a nemají uhodné prostředky, kde potřebné znalosti získat.*“ (účastník kulatého stolu ke komunikaci).

Navazujícím palčivým problémem je tak **absentující kvalitní vzdělávací struktura v oblasti klimatické změny**, která by připravovala budoucí odborníky zaměřené přímo na oblasti mitigace a adaptace na změnu klimatu, a kteří by mohli následně erudovaně a efektivně komunikovat tuto složitou problematiku směrem k laické veřejnosti. Příkladem pozitivního posunu v této oblasti je **vznikající magisterský obor** na Fakultě sociálních věd UK zaměřený na kvalitu vládnutí v ČR, který nabízí jako jednu ze specializací zaměření na environmentální politiku. Vedle tohoto programu FSV nabízí nově také environmentální studijní program v angličtině Erasmus Mundus European Environmental Economics and Policy, který vzniká ve spolupráci se 4 dalšími evropskými univerzitami. Ve spojitosti se vzděláváním zmiňovali účastníci kulatého stolu ale také nedostatek samotných vzdělavatelů a akcentovali tak potřebu zaměřit environmentální edukaci i jejich směrem.

Specifický prostředek a zároveň výzvu představují **moderní komunikační kanály**, které si s sebou většina společnosti nosí každý den přímo v kapse. Sociální sítě tak hrají klíčovou roli v komunikaci udržitelného rozvoje, zejména mezi mladší generací. Podle průzkumů jsou pro mnoho mladých lidí primárním zdrojem informací a rostoucí popularitu zde získávají tzv. **greenfluencers**, kteří prezentují environmentální témata atraktivním a srozumitelným způsobem.³¹ I Ministerstvo životního prostředí využívá spolupráci s greenfluencery k šíření informací o ochraně klimatu a udržitelnosti, čímž se snaží oslovit zejména mladší generaci a rozšířit povědomí napříč společností. Nicméně jejich dosah je často omezen na tematické „bubliny“, což představuje výzvu pro širší mainstreamizaci těchto témat a jejich přijetí širší veřejností. Nedostatečná mediální gramotnost a rostoucí nůžka vzdělanosti nejen mezi dětmi ale i dospělými je znát na schopnosti adekvátně filtrovat všudypřítomné informace na sociálních sítích. Vedle sociálních sítí hrají stále větší roli také podcasty, které umožňují hlouběji rozebírat témata spojené s udržitelností a oslovovat široké spektrum posluchačů.

Dalším klíčovým aspektem jsou důvěryhodní ambasadoři, kteří by mohli propojit odborná sdělení s různými cílovými skupinami. Výzkumy naznačují, že v ČR stále chybí dostatek takových osobností³², zejména na regionální úrovni. **Zapojení respektovaných a lokálně ukotvených osob** může pomoci překlenout informační propast mezi odborníky a širokou veřejností a zároveň přispět k vyšší akceptaci udržitelných změn ve společnosti.

Vnímání zelených témat českou společností

Výše uvedené překážky a charakteristiky se dají v rámci komunikace udržitelnosti vztáhnout na velkou část moderních společností. Česká debata má však i svá specifika, která ji od ostatních odlišují. Z výzkumů³³ vyplývá, že **Češi vnímají ochranu přírody velmi pozitivně, avšak u konkrétních opatření vykazují poměrně vysokou míru skepse**.

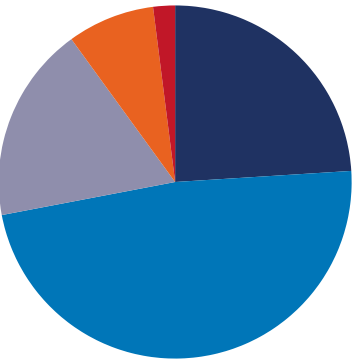
³¹ Youth survey 2024, Eurobarometer, dostupné [zde](#).

³² Institut 2050 (2024) České klima 2024. Dostupné [zde](#).

³³ *ibid.*

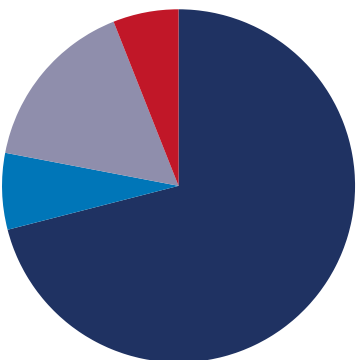
Postoje Čechů k ochraně klimatu

Jsou, nebo nejsou Vám blízké myšlenky ochrany přírody?

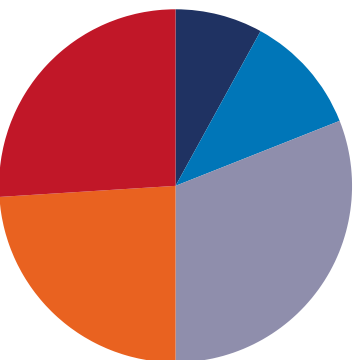
- 24 % Rozhodně jsou
- 48 % Rozhodně nejsou
- 18 % Tak ani tak
- 8 % Spíše nejsou
- 2 % Rozhodně nejsou

Které z následujících tvrzení o globální změně klimatu je nejbližší Vašemu názoru?

- 71 % Globální změna klimatu již probíhá
- 7 % Globální změna klimatu nyní neprobíhá, ale nastane v budoucnu
- 16 % Nevím, nedokážu odpovědět
- 6 % Ke globální změně klimatu vůbec nedochází

Co si myslíte o budoucnosti Zelené dohody pro Evropu / Green Deal?

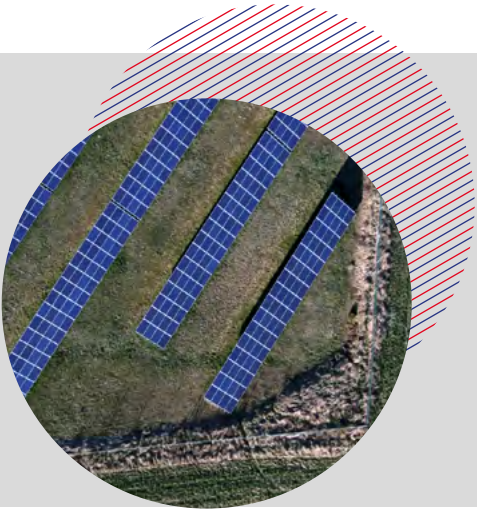
- 8 % Měla by být posílena a rozšířena o další cíle
- 11 % Měla by zůstat jak je
- 31 % Nedokážu posoudit
- 24 % Měla by být ve svých cílech oslabena
- 26 % Měla by být zrušena

Zdroj³⁴

Proměnila se ale i samotná podoba české debaty o klimatu. Tam kde dříve vládl čistý klimaskepticismus v nul-tých letech 21. století, jsou dnes díky mainstreamizaci tématu klimatické změny v českých médiích informace lépe dostupné. Dezinformace přímo popírající skutečnost změny klimatu tak mají méně prostoru a stávají se spíše okrajovou záležitostí. Pomáhají k tomu také nově vznikající pořady ve veřejnoprávních médiích. **Český rozhlas** na své stanici Radio Wave například pravidelně vysílá pořad Podhoubí, který prostřednictvím rozhovorů s les-níky, zemědělci a dalšími odborníky na různé aspekty životního prostředí přibližuje možné cesty k šetrnějšímu způsobu života. **Česká televize** zase připravuje sérii reportáží **Česká republika a Evropa řeší klima**, kde přibli-žuje projekty z oblasti dekarbonizace, spravedlivé transformace nebo ekologického zemědělství. Programy environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) pomáhají rozvíjet pozitivní vztah k udržitelnosti již v raném věku. k tomu přispívá i podpora škol v oblasti udržitelného provozu (např. prostřednictvím meto-dik dekarbonizace či ekologického auditu), která nejen že snižuje nežádoucí dopady na životní prostředí, ale zároveň posiluje ekologické smýšlení žáků a studentů. Tyto iniciativy tak hrají důležitou roli v utváření širšího společenského povědomí o ochraně klimatu a přírody.

Fakta o klimatu

Fakta o klimatu jsou český projekt zaměřený na **poskytování srozumitelných a vědecky podložených informací o klimatické změně**. Jeho cílem je kultivovat diskuzi v České republice o pře-chodu na nízkouhlíkovou ekonomiku a zprostředkovat aktuál-ní vědecké poznatky široké veřejnosti. Projekt tvoří odborníci z různých oblastí, jako jsou přírodní a společenské vědy, datová analýza, pedagogika nebo komunikace. Fakta o klimatu spolu-pracují s médii, politiky, soukromými společnostmi i neziskovými organizacemi s cílem zprostředkovat informace přehledně a pro všechny.

Sport a udržitelnost

Sport a udržitelnost jsou spolu úzce spjatá odvětví lidské činnosti, a to jak na úrovni profesionálního sportu, tak v každodenním pohybu jednotlivců. Udržitelný přístup ke sportu zahrnuje širokou škálu možností od využívání ekologických sportovišť, která například umožňují odvod dešťové vody pomocí speciálních drenážních jímek, kterou následně využívají k svému zavlažování v období sucha, přes odpovědnou výrobu sportovního vyba-vení, až po fakt, že samotná fyzická aktivita vede ke zdravějšímu životnímu stylu, který funguje jako prevence možných zdravotních komplikací a nemocí. Velmi aktuální je také **otázka přežití zimních sportů**, které kvůli postupující klimatické změně zažívají čím dál tím větší komplikace s přípravou vůbec samotného konání svých jednotlivých disciplín. Sportovci mají také čím dál tím menší prostor trénovat v reálných zimních podmínkách a musí tak přípravu na novou sezonu suplovat v provizorních podmínkách.

V České republice se aspekty udržitelnosti propisují pozvolna do všech sportovních odvětví. Nadace Tipsport například v roce 2023 představila projekt **Sport bez odpadu**, který pomáhá sportovním klubům snižovat je-jich ekologickou stopu zefektivňováním odpadového hospodářství na základě individuálních opatření, která vycházejí z odpadových analýz. Do projektu se postupně zapojují kluby z nejvyšších fotbalových, hokejových nebo basketbalových soutěží, ale také týmy z amatérské úrovně. **Český olympijský výbor** zase v roce 2021 publikoval vlastní **strategii udržitelnosti do roku 2030**, pravidelně pořádá konference na téma udržitelnosti ve sportu a v lednu 2025 připravil uhlíkovou kalkulačku, kterou mohou využívat sportovní organizace pro měře-ní uhlíkové stopy ze všech možných hledisek svázaných se sportem, od dopravy na mezinárodní sportovní akce až po výroby sportovního oblečení. Pro širokou veřejnost je každoročně 1. ledna pořádána akce **Rozběháme Česko**, která si klade za cíl podporovat lidi při hledání zdravějšího životního stylu a inspirovat je k pravidelnému pohybu. Již od roku 2011 je pak spolkem AutoMat organizována každoroční akce **Do práce na kole**, která se snaží pravidelně motivovat obyvatele měst k udržitelnému způsobu dopravy do práce a po městě a zároveň tím i upozornit na potřebu bezpečné a funkční infrastruktury pro cyklistiku a chůzi.

Udržitelnost na scéně

Ekologický dopad kulturní produkce bývá často přehlížen, přestože se jedná o významný faktor zahrnující například spotřebu energie při koncertech a divadelních představeních či ekologickou stopu nejen hudeb-ních festivalů. Stále častěji se tak objevují snahy o zavádění nových udržitelných a šetrných opatření, jako je minimalizace užívání jednorázových materiálů, využívání recyklovaných a lokálních surovin nebo podpora zelené mobility návštěvníků kulturních akcí. **Řada kulturních provozů se také výrazně hlásí ke své společenské odpovědnosti prostřednictvím komunitní práce v místech svého působení.** Vznikají tak prostory a společen-ství, v nichž se každý cítí bezpečně a vítán, a které zároveň přispívají v mnoha ohledech ke zkvalitnění života ve svých regionech a osvětě v environmentální oblasti.

³⁴ Institut 2050 (2024) České klima 2024: Reprezentativní uýzkum veřejného mínění v otázkách změny klimatu, dekarbonizace a Zelené dohody. Dostupné zde

V České republice je možné najít hned několik pozitivních příkladů **udržitelné kultury**. Již od roku 2008 existuje projekt **Čistý festival**, který si klade za cíl motivovat návštěvníky českých hudebních akcí k třídění odpadu a vzbudit v nich zájem o témata cirkularity. Jeden z největších českých festivalů Rock for People pak jde ještě dál, a vedle širokého záběru třídění spolupracuje s provozy v místě svého konání, kde festivalový odpad nachází další využití. Biodpad tak končí například v sousední kompostárně a gastroodpad v nedaleké bioplynové stanici. Přímo v areálu festivalu vznikl speciální park o rozloze 1 hektaru, který pomáhá vytvořit lokální mikroklima, zabraňuje půdní i větrné erozi a nabízí útočiště jak ptákům, tak i hmyzu.

Průkopníkem udržitelnosti na poli dramatickém se stalo **Národní divadlo**. Již od roku 2006 rozvíjí systém úsporných opatření a technologií pro udržitelnější a úspornější provoz, který například využívá vodu z Vltavy pro chlazení nebo vydýchaný teplý vzduch z hlediště k ohřevu přiváděného čerstvého vzduchu. Principy udržitelnosti jsou ale promítány také do dalších oblastí jako jsou výroba dekorací a kostýmů, fungování celé instituce, stravování, či samotných mezilidských vztahů.

Specifickou roli hrají **knihovny a galerie**, které fungují jako lokální komunitní centra a místa vzdělanosti široké veřejnosti. V letech 2021–2022 byla podpora Cílů udržitelného rozvoje společným komunikačním tématem českých knihoven, k čemuž přispěla i iniciativa **Udržitelnost v knihovnách**, která stále pomáhá zavádět principy SDGs do interních procesů knihoven i jejich vzdělávací nabídky pro veřejnost. Speciální weby Udržitelná knihovna a Co dokáže knihovna poskytují metodickou podporu a sdílejí příklady dobré praxe vhodné pro knihovny všech typů a velikostí.

Perspektiva mládeže

8 Perspektiva mládeže

Mladá generace představuje klíčový prvek při řešení otázek udržitelného rozvoje světa a společnosti. Pohled mladé generace na aktuální výzvy je ze strategického hlediska zásadní, a to zejména proto, že právě tato generace nejvíce pocítí dlouhodobé dopady rozhodnutí, která jsou utvářena a implementována dnes.

Dobrovolný národní přezkum ČR by nebyl celistvý, kdyby nedal prostor mladé generaci, aby vyjádřila své postoje, zkušenosti, naděje, ale i obavy. Tato kapitola tedy představí shrnutí hlavních zjištění, která byla získána během šetření se zástupci mladé generace. Tyto výstupy jsou kombinací poznatků z fokusních skupin a dotazníkového šetření s mládeží.

Udržitelný rozvoj obecně

Udržitelnost je pro mladou generaci **převážně známým pojmem**. Část účastníků šetření se s pojmem dosud nesetkala, nicméně alespoň základní povědomí o existenci pojmu či o jeho významu projevila většina. Mladí lidé si udržitelný rozvoj obecně definují jako způsob života a rozvoje, který nepoškozuje planetu a lze jej aplikovat bez negativních důsledků. Jako nejdůležitější z SDGs mladí lidé nejčastěji považují **SDG 16 – Mír, spravedlnost a silné instituce**, dále také SDG 3 Zdraví a kvalitní život, SDG 4 – Kvalitní vzdělání a SDG 13 – Klimatická opatření.

Společenské nerovnosti

Mladá generace si je vědoma společenských nerovností. Uvědomuje si i takové, které se jí bezprostředně netýkají. Účastníci průzkumu však rozpoznávají i nerovnosti vyskytující se v jejich blízkém okolí, i oni sami pozorují určité typy nerovností u sebe. Mladá generace se obecně shoduje, že pocituje **znevýhodnění kvůli nízkému věku**, přičemž vnímají slabší politické zastání, nutnost více bojovat o společenské uznání a omezenou váhu jejich hlasu vůči hlasu starších. Pocitují také znevýhodnění v podobě dosud chybějící pracovní kvalifikace. Obávají se, že jako čerství absolventi bez praxe budou mít problémy při vstupu na trh práce, který často zvýhodňuje osoby starší, které již mají praktickou zkušenost v oboru. Pocitují také náročnější podmínky pro zajištění bydlení a finančních jistot, než tomu bylo u generace starší.

Mladí jsou si vědomi **genderových nerovností**, a to zejména ve světě. Uvědomují si výskyt jevu v ČR, setkávají se zejména s genderovými stereotypy založenými na zpochybňování dovedností žen v technologických odvětvích a vnímají, že se v budoucnu mohou setkat se znevýhodněním žen na trhu práce v důsledku mateřství. Rozpoznávají také nerovnosti v rámci integrace cizinců, nejvíce zkušeností mají s válečnými uprchlíky z Ukrajiny. Ve většině případů jsou si vědomi této nerovnosti vůči uprchlíkům, avšak shledávají v jejich integraci mnohá pozitiva pro české občany a Českou republiku, a to typicky v podobě ekonomických výhod a kulturního obohacení. Upozorňují však na omezené možnosti bydlení, jehož nedostupnost se stává ještě palčivější po nutnosti zajistit bydlení pro ukrajinské uprchlíky. Tento problém však nepřisuzují Ukrajincům samotným, ale obecně špatnému nastavení bytové politiky v ČR. Vnímají, že ukrajinská integrace někdy rozděluje českou společnost a je zdrojem řady společenských konfliktů.

Dekarbonizace

V oblasti dekarbonizace mladá generace vnímá pozitivně zejména **obecný smysl** této snahy, avšak je zpravidla velmi **skeptická k provedení v praxi**. Uvědomují si, že dekarbonizace je žádoucí pro životní prostředí, ale upozorňují na řadu překážek a nedostatků, a to zejména v podobě finanční i strukturální náročnosti či nevýhodujících podmínek v ČR k produkci omezené pouze na OZE. V následujících 8 letech považují dekarbonizaci v ČR převážně za nereálnou. Pro část z respondentů je představa přechodu ČR na obnovitelné zdroje reálnější v horizontu 15 let. Někteří jedinci jsou skeptičtí zejména ke snahám ČR a EU, které považují za zbytečné, neboť se nejedná o hlavní producenty emisí na světě. Mezi mladými převládá silná podpora jaderné energie jakožto vhodné alternativy pro ČR. Někteří zástupci mladé generace rozpoznávají i problém ztráty zaměstnání pracovníků v emisně zatížených odvětvích a zdůrazňují potřebu jejich rekvalifikace.

Obdobný přístup mezi mladými převládá i k oblasti **elektromobility**, kde je převážně opět pozitivně vnímán účel podpory elektromobility jakožto prostředku ke snížení emisí za účelem ochrany klimatu. Upozorňují však na ekologicky náročnou výrobu, ukládání a likvidaci baterií či na finanční náročnost, která elektromobilitu činí takřka nedostupnou pro běžné domácnosti v ČR. Zákaz výroby nových aut se spalovacím motorem v dalších letech vnímají jako příliš nátlakové, uspěchané a obecně neefektivní rozhodnutí.

Odolnost společnosti

Mezi charakteristiky zásadní pro odolnost společnosti mladá generace nejčastěji přiřazuje silnou demokracii, informovanost a informační gramotnost ve společnosti, empatii a respekt, cílevědomost, dostupnou práci či jiné možnosti seberealizace, kvalitní vzdělání, dostatek příjmů a úspor, zdraví, bezpečnost a zajištění základních lidských potřeb. Pro mladou generaci se jako obzvlášť zásadní téma ukázaly **sociální sítě**, které mohou mít různé vlivy na odolnost společnosti. Mladí si uvědomují, že sociální sítě jsou prostředkem k rychlému šíření informací, ke komunikaci a k možnostem vzdělávání o různých tématech. Vnímají však řadu negativních dopadů sociálních sítí jak na odolnost společnosti, a to v podobě šíření dezinformací a propagandy či kybernetických útoků, tak na ně samotné, a to zejména v podobě zhoršeného sebevědomí či narušení schopnosti udržet pozornost. Dle jejich postojů jsou v digitálním prostoru nejvíce ohroženi senioři, osoby s nižším vzděláním či z horších socio-ekonomických podmínek a obecně osoby s nízkou mírou mediální či informační gramotnosti, které jsou tak dle vnímání mladých nejvíce náchylné k uvěření dezinformacím.

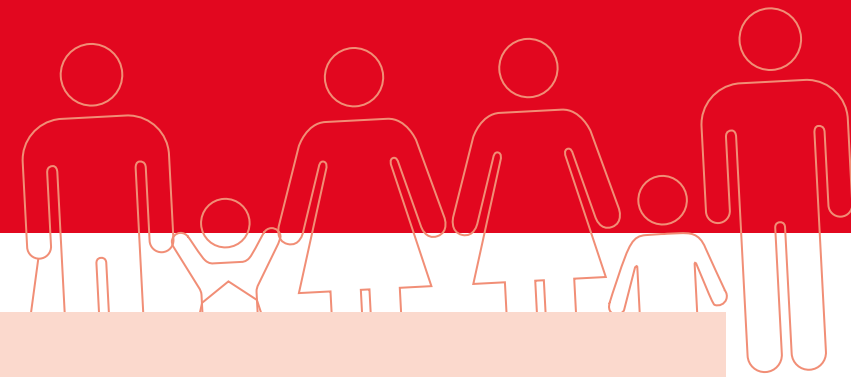
Výrazná většina však považuje sociální sítě v dnešní době za nutnost, neboť vnímají, že odpojení od sítě může znamenat jejich (částečné) vyčlenění z kolektivu či omezení šance uspět při podnikání. Navrhují však, aby byly důsledněji kontrolovány věkové hranice k využívání různých sociálních sítí, aby rodiče více dohlíželi na chování dětí na internetu a také aby existoval dostatek možností vzdělávat se v oblasti mediální a informační gramotnosti.

Ochrana demokracie

Z šetření vyplynulo, že pro mladou generaci je velmi důležité **chránit demokracii a dbát na suverenity a konkurenceschopnost České republiky**. Vnímají jako zásadní chránit ČR i Evropu před autoritativními režimy a mít silnou bezpečnostní politiku, a to jak vnitřní, tak vnější. Mladou generaci znepokojují situace, kdy politici a podnikatelé mají vliv na média, obávají se oligarchizace a zdůrazňují nutnost existence nástrojů, které chrání objektivitu médií.

Pokrok v plnění SDGs

1 KONEC
CHUDOBY

Vybrané podcíle:

- **1.2** K roku 2024 činila míra ohrožení příjmovou chudobou 9,5 % osob (10,6 % ženy, 8,4 % muži). Tato míra dlouhodobě stagnuje na podobné úrovni ([data](#)).

Sociální zabezpečení

České republiky se daří udržovat **nízkou míru ohrožení chudobou** v populaci zejména díky **silnému systému sociálního zabezpečení**. Tento systém je klíčovým pilířem podpory pro občany v různých životních situacích, jako je nemoc, invalidita, mateřství, rodičovství, stáří nebo ztráta zaměstnání.

Systém sociálního zabezpečení nabízí několik typů finanční podpory, které jsou stanoveny zákonem³⁵. Odvíjí se od životních situací. Na základě sociálního pojištění vzniká nárok na **dávky nemocenského pojištění, podporu v mateřství, dávky důchodového pojištění či podporu v nezaměstnanosti**. Součástí systému nepojistných sociálních dávek je i podpora rodin prostřednictvím **dávek pro rodinu** (např. rodičovský příspěvek, porodné, pohřebné, náhradní výživné či pěstounské dávky).

Osobám, jejichž příjmy nedosahují na zajištění základních potřeb, vzniká nárok na **dávky pomoci v hmotné nouzi**. Při náhlých a důležitých výdajích je možno čerpat **mimořádnou okamžitou pomoc**. Existují také **dávky pro osoby se zdravotním postižením**. V případě závislosti na péči jiné osoby je možné využít **příspěvku na péči**. V roce 2023 bylo na různé dávky kromě důchodů vydáno celkem 170 mld. Kč (6,8 mld. EUR).

V systému nepojistných sociálních dávek dochází k úpravám za účelem jeho zefektivnění. Tzv. „**superdávka**“ státní sociální pomoci má za cíl sloučit příspěvek a doplatek na bydlení, příspěvek na živobytí a přídavek na dítě do jedné dávky, čímž dochází k výraznému zjednodušení administrativy. Pravidelně také dochází ke zvyšování minimální mzdy za účelem zajištění důstojných podmínek života pro pracující osoby, která k roku 2025 činí 20 800 Kč za měsíc (834 EUR). Pro osoby, jejichž příjmy nedosahují na zajištění základních potřeb, vzniká nárok na životní a existenční minimum.

Ohrožení chudobou mezi seniory

Přechod do seniorského věku je v rámci ohrožení chudobou **rizikovým obdobím**, a to zejména v důsledku **ztráty pravidelného příjmu z pracovní produktivity**. V ČR se však daří příjmovou situaci seniorů zlepšovat a udržovat jejich sociální zabezpečení zejména díky důchodovému systému. Přesto však mezi seniory existují skupiny, které jsou ohroženy příjmovou chudobou více než zbytek populace, a to jsou osoby nad 65 let věku, které žijí v domácnosti sami. V roce 2024 byla tato skupina ohrožena příjmovou chudobou v 18,6 % případů. V roce 2023 se však jednalo o 33,2 % a v roce 2022 dokonce o 37,8 % případů³⁶, došlo tedy **k silnému poklesu rizika chudoby a obecnému zlepšení příjmové situace seniorů**. Riziko obecně hůře dopadá na ženy v seniorském věku, neboť se obecně dožívají vyššího věku a žijí častěji samostatně jako vdovy. Zároveň mají seniorky obecně nižší

³⁵ Zákon č. 436/2024 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

³⁶ ČSÚ (2024) Příjmy a životní podmínky domácností. Dostupné [zde](#).

penzijní příjmy než muži. S tím však napomáhá tzv. výchovné, tedy zvýšení starobního důchodu za vychované dítě, které bylo zavedeno v roce 2022. Díky této částce a dvojí valorizaci důchodů v roce 2023 vzrostly domácnostem důchodců příjmy meziročně o 15 %.

Důležitým aspektem života seniorské generace není pouze příjmové omezení, ale také **ohrožení sociální izolací** a neúčasti na společenském životě. Tato věková skupina se potýká i s riziky diskriminace na základě věku. Je potřeba i nadále věnovat této skupině dostatečnou pozornost, všestranně zlepšovat jejich kvalitu života, podporovat jejich přístup na trh práce a zapojovat je do aktivního společenského života a tím eliminovat kumulaci dalších rizikových jevů.

V rámci důchodové reformy dochází k pozvolnému navyšování věku odchodu do důchodu, dočasně se zpomalí také růst důchodů, avšak pravidelná valorizace reagující na růst mezd i cen zůstává. Součástí reformy je motivační prvek ve formě daňové slevy pro pracující seniory. Účelem penzijní reformy je posílení udržitelného systému pro budoucí generace. Důchodový systém by i po reformě měl zajistit adekvátní výši důchodů a dostatečnou životní úroveň současným i budoucím seniorům.

Elpida

Elpida je organizace, která provozuje celou řadu aktivit pro seniory, které mají za cíl jejich **aktivizaci a prevenci sociálního vyloučení**. Poskytuje vzdělávací kurzy, pohybové lekce či tvůrčí dílny. Součástí je také poradenství a bezplatná linka telefonické krizové pomoci pro seniory a pro osoby pečující o seniory. Nejen že Elpida cílí na zvýšení kvality života seniorů, přispívá také k lepšímu společenskému vnímání a respektu k této generaci. Pořádá také odborné konference a kampaně.

2 KONEC HLADU

Vybrané podcíle:

- **2.2** Obyvatelé ČR včetně dětí většinou **netrpí podvýživou**. Problémem je **naopak kontinuálně se zvyšující podíl lidí trpících nadváhou**, jichž je v dospělé populaci na 60 %, a 25 % mezi dětmi ve věkové kategorii od 13 do 17 let.³⁷
- **2.4** Podíl zemědělské půdy obhospodařované v režimu ekologického zemědělství v ČR stabilně roste. K roku 2023 přesahoval 16,8 % z veškeré obhospodařované plochy.³⁸
- **2.a** Podpora venkova a zemědělství rozvojových zemí je i nadále jednou z priorit české rozvojové spolupráce. V roce 2023 na ni bylo vynaloženo 94,7 mil. Kč ([data](#)) (4,27 mil. USD).

Nadváha a obezita jako rostoucí riziko

Nedostatek potravin a podvýživa zůstávají okrajovým problémem. Jejich předcházení pomáhají nejvýrazněji pokračující programy a potravinové a hmotné podpory. Závažné riziko představuje **rostoucí podíl populace trpící nadváhou nebo přímo obezitou**. BMI vyšší než 25 (hranice pro nadváhu) má více než 60 % české dospělé populace. Velkým problémem je i zvyšující se podíl obezity mezi dětmi, kdy ve věkové kategorii 13–17 let podíl dětí s nadváhou narostl z 10 % v roce 1996 na 25 % v roce 2024. Významný je v tomto ohledu i vliv prostředí, kdy děti z horších socioekonomických podmínek mají méně pohybu než jejich vrstevníci. Dítě, které se narodí do hůře situované rodiny, čelí téměř trojnásobně vyššímu riziku, že bude trpět obezitou, než dítě z nadprůměrně situované rodiny a dvakrát většímu riziku ve srovnání s dětmi ze střední třídy.³⁹

Aktivní ČESKO

Podporu aktivního životního stylu a tím i boje proti obezitě si klade za cíl platforma Aktivní Česko. Propaguje a přímo i pořádá nejrůznější projekty a akce pro popularizaci pohybových aktivit u celé společnosti, čímž chce dosáhnout **zlepšení fyzické i psychické kondice občanů ČR**. Na podzim pravidelně organizuje kampaň Aktivní září, která seznamuje širokou veřejnost s pozitivními přínosy pravidelného pohybu prostřednictvím různých sportovních akcí, festivalů nebo dnů otevřených dveří široké škály sportovišť.

³⁷ SZÚ (2024) Více než 60 procent Čechů má nadváhu, trpí jí až čtvrtina dětí. Obezita způsobuje závažné zdravotní komplikace. Dostupné [zde](#).

³⁸ MZe (2025) Ročenka Ekologické zemědělství u České republiky 2023, s.6. Dostupné [zde](#).

³⁹ SZÚ (2024) Více než 60 procent Čechů má nadváhu, trpí jí až čtvrtina dětí. Obezita způsobuje závažné zdravotní komplikace. Dostupné [zde](#).

Rozvoj ekologického zemědělství pokračuje

ČR i nadále aktivně podporuje **rozvoj ekologického zemědělství (EZ)**. Jeho smyslem je produkce zdravých a kvalitních potravin trvale udržitelným způsobem. EZ pracuje s nejmodernějšími vědeckými poznatky ve spojení s osvědčenými tradičními postupy. Patří sem zejména postupy zamezující poškozování půdy a široká podpora biodiverzity v krajině. Pracuje, mimo jiné, s vyloučením agrochemikálií a geneticky modifikovaných organismů (GMO). Dále poskytuje celou řadu významných a vyčíslitelných ekosystémových služeb. Zároveň svým přístupem zajišťuje nadstandardní životní podmínky chovaných zvířat, odpovídající co nejvíce jejich přirozeným potřebám. Výsledkem je pak produkce kvalitních biopotravin bez reziduí agrochemických látek, hormonů nebo léčiv. EZ je schopno setrvale zajistit dostatečně vysoké výnosy i v období nepříznivých klimatických změn, tím je celosvětově vnímáno jako zásadní alternativa pro zemědělskou výrobu budoucnosti a je nedílnou součástí agrární politiky České republiky. Dlouhodobým cílem ČR dle Akčního plánu ČR pro rozvoj EZ je, aby **do roku 2027 bylo ekologicky obhospodařováno 22 % zemědělské půdy**. V ČR ke konci roku 2024 hospodařilo 5564⁴⁰ ekologických zemědělců na více než 604,8 tis. ha zemědělské půdy, a ekologicky hospodaří v ČR již každá osmá farma. Důležitá je i široká a stabilní podpora EZ primárně prostřednictvím opatření Společné zemědělské politiky a dalších navazujících programů.

Živá půda

V posledních letech se v ČR objevují iniciativy zaměřené na ochranu půdy a zemědělské krajiny. Jedním z příkladů je i projekt Živá půda založený v rámci Nadace Partnerství, který si klade za cíl zastavit znehodnocování půdy. Projekt se zaměřuje na široké spektrum cílových skupin. Vlastníkům radí, jak zlepšit kvalitu půdy a zhodnotit ji, zemědělcům pomáhá hospodařit regenerativně a efektivně, veřejnost zapojuje do monitoringu eroze půdy a u politiků lobuje za ochranu půdy a regenerativní zemědělství. Živá půda poskytuje bezplatnou poradnu, kterou za tři roky prošlo více než 3 500 vlastníků půdy. Na základě unikátních dat o nastavení pachtů, které Živá půda shromáždila, pomáhá vlastníkům půdy dohodnout se se zemědělci na zlepšení péče o jejich půdu. Projekt stál u založení Spolku pro regenerativní zemědělství a spustil online platformu pro regenerativní zemědělství určenou pro zemědělce, odborníky, vědce a ostatní, které zajímá regenerativní zemědělství. Živá půda již pomohla zlepšit hospodaření na více než 35 000 hektarech zemědělské půdy.

ČR usiluje o odstraňování hladu a zlepšení přístupu ke kvalitním a bezpečným potravinám. V letech 2021–2025 se české rozvojové projekty ve světě zaměřily na posilování soběstačnosti a zvýšení příjmů zemědělců, diverzifikaci produkce, adaptaci na klimatické změny a tvorbu hodnotových řetězců. V rámci propojování humanitárních a rozvojových aktivit ČR spolupracovala se Světovým potravinovým programem na poskytování urgentní potravinové pomoci i na komplexních a inovativních řešeních pro zajištění výživy a přístupu ke zdravým a bezpečným potravinám. Ve spolupráci s Organizací OSN pro výživu a zemědělství poskytovala ČR své know-how k udržitelnému zemědělství, lesnictví i akvakultuře.

40 MZe (2025) Registr ekologických podnikatelů. Dostupné [zde](#).

3 ZDRAVÍ
A KVALITNÍ ŽIVOT

Vybrané podcíle:

- **3.4** Z dlouhodobého hlediska dochází ke **znatelnému snížení podílu osob, které umírají v důsledku kardiovaskulárního onemocnění, rakoviny, diabetu nebo chronického onemocnění dýchací soustavy**. Aktuálně se jedná o 12,4 %. Riziko je až dvojnásobně vyšší u mužů než u žen ([data](#)).
- **3.5** Za rok 2023 byla **spotřeba čistého alkoholu na osobu** (15 let věku a více) **průměrně 9,4 litrů**. V časovém měřítku dochází k velmi mírnému až zanedbatelnému poklesu (9,7 litrů v roce 2020) ([data](#)).

Dostupnost zdravotnických služeb

Dostupnost zdravotních služeb je jedním z klíčových prvků kvalitního systému zdravotní péče. Veřejné zdravotní pojištění v České republice zajišťuje přístup k širokému spektru služeb pro občany. Klíčový důraz je kladen na **prevenci a včasnou diagnostiku**.

Přestože zdravotním pojišťovnám je stanovena povinnost zajistit pojištěncům místně dostupné služby, existují **značné rozdíly v dostupnosti mezi městskými a venkovskými oblastmi**, kde lidé často čelí delším čekacím lhůtám a horší dopravní dostupnosti. České zdravotnictví se potýká i s **nedostatkem lékařů v některých odbornostech** (zejména pediatrii, všeobecných praktických lékařů, psychiatrů a psychiatrů pro děti a dorost) a zdravotních sester. Doprovodným problémem je i stále se **zvýšující průměrný věk zdravotních pracovníků**. Aktuálním cílem zdravotnictví je tedy mj. zatraktivňování zdravotnické profese mezi mladými lidmi v periferních oblastech, ale také nutná transformace stávajících nemocničních kapacit od akutní péče směrem k péči následné a dlouhodobé, a to s ohledem na demografické stárnutí populace.

Záchranka

Záchranka je bezplatná mobilní aplikace, která umožňuje **rychlé přivolání pomoci v krizové situaci** a rovnou záchranné nebo horské službě předává informace o poloze volajícího. V případech, kdy není možné mluvit, lze pomoc přivolat pouze stiskem tlačítka. Aplikace má také řadu dalších funkcí, jako jsou instruktážní videa, lokátor nejbližších defibrilátorů či seznam pohotovostí v okolí.

Duševní zdraví

Duševní zdraví je jednou z klíčových oblastí zdravotní a sociální politiky v České republice. Podpora duševního zdraví je výzvou zejména v důsledku předchozího nedostatečného rozvoje v této oblasti, ale i aktuálního dění ve společnosti v podobě dopadů pandemie covid-19, Ruské agrese na Ukrajině, ekonomických změn či zvýšeného užívání digitálních technologií a sociálních sítí. Duševní zdraví se v řádu posledních let značně **zhoršuje zejména u dětí**. Mezi žáky 9. tříd až 40 % z nich vykazuje střední či těžké deprese a 30 % středně těžké a těžké úzkosti⁴¹.

V posledních letech došlo ke značnému pokroku v rámci **reformy péče o duševní zdraví**. Hlavními cíli reformy je deinstitucionalizace péče, posílení komunitních služeb, zlepšení kvality života a dostupnosti podpory pro osoby s duševním onemocněním či prevence. Reforma dosud zaznamenala řadu dílčích úspěchů. Značným pokrokem je **zavádění multidisciplinárních služeb** – center duševního zdraví, které hrají zásadní roli v prevenci hospitalizací, pomoci lidem s duševním onemocněním v návratu do běžného života. Dochází také k rozvoji dalších **specializovaných zdravotních služeb**, které jsou více provazovány na život člověka v běžném prostředí. Podporováno je také **zvýšení dostupnosti** akutní lůžkové psychiatrické péče, **zvyšování kvality péče** a změny v kompetencích zapojených odborníků i dalších osob, jako jsou peer pracovníci.

Realizace reformy však nadále čelí mnoha výzám, jako je zejména nerovnoměrná dostupnost služeb, nedostatek kvalifikovaných pracovníků či trvající stigmatizace duševních onemocnění. Eliminace těchto problémů bude předmětem dalšího úsilí.

Nepanikař

Nepanikař je aplikace, která poskytuje rychlou pomoc při psychických obtížích. Díky fungování v online prostředí a bezplatnému užití je široce dostupná a umožňuje tak rychlou intervenci v krizové situaci. Součástí aplikace je online poradna či možnost online terapie. Aplikace také zprostředkovává kontakty na odbornou pomoc, ale nabízí i kurzy a workshopy v oblasti psychologické pomoci.

Užívání návykových látek

Užívání návykových látek představuje v České republice **významný problém**, který ovlivňuje jednotlivce, rodiny i celou společnost. Nejrozšířenějšími návykovými látkami jsou **alkohol a tabák**, jejichž nadměrná konzumace vede k vážným zdravotním komplikacím. K roku 2023 bylo v ČR přibližně **2,0 mil. dospělých osob** (22,5 % dospělé populace), které denně nebo téměř denně kouří **cigarety**⁴². Stoupá také počet uživatelů elektronických cigaret, v r. 2023 užívalo e-cigarety alespoň jednou měsíčně 11,1 % respondentů (od roku 2022 nárůst o téměř 1 p.b.). K nárůstu dochází nejvíce mezi mladými. Téměř třetina uživatelů e-cigaret začala s jejich užíváním ve věku 15–19 let⁴³. Zhruba **1 mil. dospělých osob** (11,4 %) denně nebo téměř denně pije **alkohol**. Do kategorie rizikové konzumace alkoholu lze zařadit 17,8 % populace ve věku 15+ let. 16,5 % populace užilo v posledních 12 měsících psychoaktivní léky, 28,8 % dospělé populace někdy vyzkoušelo nelegální drogu (z čehož 25,5 % má zkušenost s konopnými látkami)⁴⁴.

Rizikovým jevem byl prudký nárůst **užívání HHC a kratomu mezi mladistvými**, ke kterému došlo zejména v důsledku snadné dostupnosti těchto látek zejména na e-shopech a v automatech. Reakcí však byla legislativní úprava, která dostupnost omezuje, zakazuje prodej v automatech a zpřísňuje podmínky internetového prodeje.

V posledních letech vznikla i pokračovala řada **preventivních programů** zaměřených zejména na mládež, jejichž cílem je eliminace a prevence kouření a užívání alkoholu. Příkladem může být kampaň Státního zdravotního ústavu s názvem Nikotin víc bere, než dává⁴⁵ nebo projekt Škola bez nikotinu a bez tabáku⁴⁶. Problém užívání návykových látek v ČR řeší Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027, zaměřená na prevenci, léčbu a minimalizaci škod.

⁴¹ NÚDZ, ČŠI (2023) Národní monitoring duševního zdraví žáků na základních školách v České republice.

⁴² Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti (2023) Národní výzkum užívání návykových látek. Dostupné zde.

⁴³ SZÚ (2023) Národní výzkum užívání tabáku a alkoholu v České republice. Dostupné zde.

⁴⁴ Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti (2023) Národní výzkum užívání návykových látek. Dostupné zde.

⁴⁵ Více informací dostupné zde.

⁴⁶ Více informací dostupné zde.

Vybrané podcíle:

- **4.2** Míra účasti pětiletých dětí na **předškolním vzdělávání** dosáhla k roku 2022 celkem 94,3 %. Tato hodnota je dlouhodobě poměrně stálá ([data](#)).
- **4.3** Ve věkové skupině **25–64 let se pouze 9,9 % osob k roku 2023 účastnilo formálního či neformálního vzdělávání** nebo odborné přípravy (v posledních 4 týdnech). Účast však dlouhodobě mírně vzrůstá ([data](#)).
- **4.4** V posledních letech dochází k **nárůstu u většiny dovedností informačních a komunikačních technologií**, které mladí i dospělí ovládají. Ve věku 16 let a více umí k roku 2023 např. přesunout soubor mezi počítačem a jiným zařízením celkem 58,3 % osob. Kopírovat nebo přesunout složku zvládne 55,3 % osob. Základní aritmetické příkazy v tabulce ovládá 40,5 % osob. Hodnoty jsou zpravidla značně vyšší u věkové kategorie 16–24 let ([data](#)).
- **4.6** K roku 2023 celkem 75,2 % populace ČR ve věku od 16 do 65 let vykazuje **čtenářskou gramotnost**, 78,7 % disponuje **matematickou gramotností** ([data](#)).

Vzdělávání pro všechny

Česká republika se v posledních letech zaměřuje na **posilování inkluzivního vzdělávání a snižování segregace ve školách**. Vzdělávání pro všechny ukotvuje školský zákon, který postupně prochází úpravami v reakci na aktuální potřeby. Významné bude zavedení **indexového financování škol** dle sociálních podmínek žáků, jež přinese stabilnější zdroje pro školy, což umožní systematické financování školních psychologů a speciálních pedagogů, kteří poskytují podporu dětem se specifickými vzdělávacími potřebami.

Přesto zatím zůstává problém existence segregovaných škol, zejména pro **romské děti**, které se potýkají s odepíráním přístupu ke kvalitnímu vzdělávání nejvíce⁴⁷. Ve školním roce 2023/2024 bylo v ČR 16 škol, kde romské děti tvořily více než 90 % kolektivu, 16 škol s 75% zastoupením a 46 škol s 50% zastoupením romských dětí⁴⁸. Překážkou jsou také nedostatky asistentů pedagoga a dalších souvisejících pozic, slabé finanční ohodnocení a předsudky vůči začleňování znevýhodněných žáků do hlavního vzdělávacího proudu. Rovný přístup ke kvalitnímu vzdělávání je jednou ze dvou strategických linií Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+.

⁴⁷ Tento problém dosud pramenil zejména ze zastaralých diagnostických metod ve speciálních pedagogických centrech a z jejich přehlcní, z problematického nastavení spádovosti v rámci sociálně vyloučených lokalit či obecně z regionálních nerovností či prostorové koncentrace romské menšiny v ČR.

⁴⁸ MŠMT (2024) Zpráva o počtu romských žáků v základních školách. Dostupné [zde](#).

SOFA

Society for all, neboli SOFA, je nestátní nezisková organizace, která se dlouhodobě zasazuje o podporu dostupného vzdělání pro všechny. Řadu svých projektů cílí na zajištění rovných příležitostí a možnost naplnění potenciálu každého žáka. Mimo to se podílí i na iniciativách zaměřených na wellbeing a duševní zdraví, pocit bezpečí na školách, socio-emoční učení, rodičovské kompetence a pomoc ohroženým dětem.

Reakce školství na měnící se požadavky trhu práce

České školství se stále více zaměřuje na **přizpůsobení vzdělávacích programů dynamickým potřebám trhu práce**. Klíčovou roli hraje rozvoj **odborného vzdělávání a získávání digitálních a technologických kompetencí**, které jsou klíčové pro život v 21. století. Reakcí na nové požadavky trhu práce je mj. revize rámcových vzdělávacích programů, která zohledňuje nové potřeby žáků a studentů na úspěšné zapojení do trhu práce. Jedním ze záměrů změn je také důraz na osvojení udržitelných principů ve vzdělání.

Rostoucí důraz se klade také na **celoživotní učení**, aby se dospělí mohli přizpůsobit změnám způsobeným digitalizací, technologickým vývojem a klimatickými výzvami. ČR nedávno posílila financování rekvalifikačních programů a kurzů. I nadále je však v mezinárodním srovnání ČR podprůměrná v účasti dospělých osob na dalším vzdělávání.

Získávání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní a osobní život je druhou strategickou linií Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+.

Archimedes-net

Projekt archimedes-net jsou **edukační a komunitní centra propojená digitální platformou**. Tato multifunkční centra podporují celoživotní vzdělávání, osobní rozvoj a aktivní řešení environmentálních výzev, a zároveň posilují život místních komunit. Spojují fyzické setkávání s online aktivitami, což umožňuje efektivní spolupráci škol, komunit a odborných skupin i specializovaných týmů. Samotná učebna je multifunkční typizovaná a certifikovaná dřevostavba.

Vybrané podcíle:

- **5.2** Za rok 2023 bylo v ČR celkem **1 484 objasněných skutků násilí na ženách a dívkách ve věku 15 a více let**, kdy byl pachatelem jejich současný nebo bývalý partner. Nejčastější výskyt je ve věkových kohortách od 25 do 44 let ([data](#)). **Situace, kdy je pachatelem násilí současný nebo bývalá partner ženy, je vůbec nejčastější**, má však velmi latentní charakter a zůstává často nenahlášena. Objasněných skutků sexuálního a psychologického násilí na ženách od 15 let, kde pachatelem byl někdo jiný než partner, bylo k roku 2023 celkem 1 272 ([data](#)).
- **5.5** V roce 2023 měly **ženy 25 % křesel v dolní komoře Parlamentu ČR a zastupovaly 29 % mandátů na lokální úrovni** ([data](#)). Ke stejnému roku byly v manažerských pozicích ženy zastoupeny z 27,4 %, což je dlouhodobě poměrně stálá hodnota ([data](#)).

Genderově podmíněné násilí

Česká republika směřuje své snahy na **prevenci výskytu genderově podmíněného násilí**. Tento jev zahrnuje veškeré akty fyzického, sociálního, psychického, ekonomického či jiného násilí, které je cíleno na oběti z důvodu příslušnosti k danému pohlaví. Řešení této problematiky ukotvuje aktualizovaná Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030. Vláda schválila v roce 2023 nový Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2023–2026. Důraz se klade také na podporu krizových center, na zvyšování povědomí veřejnosti či na školení policistů i dalších profesí pomáhajících obětem. V roce 2025 došlo k legislativnímu ukotvení **jednotné definice domácího násilí** v občanském zákoníku⁴⁹ a **posílení postavení obětí v občanskoprávním a přestupkovém řízení**. Od roku 2025 dochází v české legislativě k **redefinici pojmu znásilnění**, která vychází z provedení soulože proti vůli druhé osoby namísto donucení k pohlavnímu styku. Tyto legislativní úpravy mají za cíl zlepšit postavení obětí genderově podmíněných trestných činů. Česká republika také zavedla **mechanismus odškodnění pro oběti nucené sterilizace**, zejména romské ženy.

Genderově podmíněné násilí nadále představuje závažný problém, který ovlivňuje životy mnoha žen i mužů v ČR. Statistická data ukazují, že téměř 60 % žen má zkušenost s nějakou formou sexuálního násilí, 20 % žen zažilo znásilnění⁵⁰.

Přetrvávají také výzvy, jako je například nízká míra ohlášení násilných činů, nedostatečné regionální pokrytí specializovaných služeb pro oběti či nestabilní financování nestátních neziskových organizací, které služby pomoci obětem poskytují.

Dalším problémem je nedostatečná ochrana specifických skupin vystavených zvýšenému riziku genderově podmíněného násilí, včetně osob z řad sexuálních a genderových menšin, romských žen, migrantek a uprchlic, osob žijících se zdravotním postižením, žen pracujících v prostituci a žen bez domova.

Výzvou zůstávají také **přetrvávající podmíněné tresty za sexuální násilí**, které prohlubují odrazující efekt trestní justice a mohou snižovat ochotu obětí trestné činy hlásit. Na uvedenou skutečnost reaguje poslanecký návrh novely zákona o soudech a soudcích⁵¹, který má za cíl posílit vzdělávání soudců a soudkyň. Návrh je aktuálně projednáván Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR.

V roce 2024 projednal Senát Parlamentu ČR ratifikaci Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí tzv. **Istanbulskou úmluvu**. V Senátu nebylo dosaženo potřebné většiny a ratifikační proces tak zůstává nedokončený.

PORT

Organizace proFem otevřela v lednu 2024 centrum PORT – první specializované centrum v ČR zaměřené na **podporu obětí sexuálního násilí**. Centrum nabízí komplexní specializované služby – odborné sociální poradenství, krizovou pomoc (včetně krizového bytu), psychoterapeutickou pomoc a zdravotní službu pro sběr důkazního materiálu a testování na pohlavně přenosné choroby i pro gynekologickou prevenci.

Genderové nerovnosti na trhu práce

ČR usiluje o zlepšení podmínek pro ženy na trhu práce např. prostřednictvím aktualizované Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 či Strategie rodinné politiky 2024–2030. Pokračuje také v motivaci zaměstnavatelů k budování vlídnějšího pracovního prostředí pro **sladování pracovního a rodinného života** např. skrze provoz firemních školek a dětských skupin či zvýhodnění zaměstnávání na částečné úvazky.

Na českém trhu práce však přetrvávají významné genderové nerovnosti. Jedním z nejvýraznějších problémů je **rozdíl v odměňování mužů a žen** neboli **gender pay gap**, který v roce 2023 dosáhl 18 % v neprospěch žen, což je silně nad průměrem EU⁵². Nerovnost přetrvává i v penzích seniorů, ženy dostávají přibližně o 13 % nižší starobní důchody než muži. ČR pracuje na snižování rozdílu v odměňování mezi ženami a muži. V rámci českého předsednictví Radě EU byla v roce 2022 schválena směrnice o transparentnosti odměňování. Téhož roku vláda ČR schválila Akční plán rovného odměňování žen a mužů 2023–2026.

ČR se dlouhodobě snaží o zvýšení možnosti žen zapojit se na trh práce. Hlavním prostředkem je **zlepšování nabídky a dostupnosti služeb péče o děti**. Vedle páteřního systému mateřských škol existují od roku 2014 dětské skupiny, které poskytují služby péče o děti od 6 měsíců věku a napomáhají tak k dřívějšímu návratu žen na trh práce. K březnu 2025 fungovalo v ČR celkem 1 933 dětských skupin s celkovou kapacitou 26 297 míst⁵³. V roce 2025 byla schválena novela zákona o dětských skupinách⁵⁴, která mimo jiné zavádí zřízení **sousedských dětských skupin**, které mají nabídnout další možnost služby předškolní péče o nejmenší děti při návratu rodičů na trh práce. V roce 2024 bylo schváleno zavedení nároku rodičů dětí od 3 let věku na místo v dětské skupině či školce. Tomuto nároku odpovídá povinnost obcí tato místa zajistit či poskytnout finanční kompenzaci rodičům.

⁵¹ Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů.
⁵² Eurostat (2023) Gender pay gap statistics. Dostupné [zde](#).
⁵³ MPSV (2025) Evidence dětských skupin. Dostupné [zde](#).
⁵⁴ Zákon č. 84/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

⁴⁹ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
⁵⁰ ProFem (2024) Sexualizované násilí: výskyt, dopady a náklady na zdravotní péči. Dostupné [zde](#).

V roce 2024 došlo také k **navýšení rodičovského příspěvku na 350 tis. Kč** (14 tis. EUR) a zkrácení doby jeho čerpání do tří let věku dítěte. O tři roky dříve byl do právního systému zaveden institut zálohovaného výživného pro nezaopatřené děti, čímž se podpořila situace samoživitelů. Cíleno je také na zvýšení účasti otců na péči o děti. Možností je čerpání tzv. otcovské dovolené, tedy uvolnění ze zaměstnání při částečné náhradě mzdy v době šestinedělí matky. Od roku 2022 došlo k prodloužení otcovské dovolené na 2 týdny z původního 1 týdne.

MUMDOO

MUMDOO je organizace, která cílí na **propojení kariérních příležitostí s rodičovstvím**. Zasadují se o umožnění hladkého návratu na trh práce pro ženy i muže, které či kteří jsou na rodičovské dovolené. Organizace propojuje rodiče s firmami. Skrze expertízu napomáhá firmám, aby doplnily své chybějící kapacity mezi potenciálními zaměstnanci či zaměstnankyněmi z řad rodičů, kteří profesně a kvalifikačně odpovídají daným pozicím a přispívají k efektivnější komunikaci mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem pečujícím o dítě.

6 PITNÁ VODA, KANALIZACE

Vybrané podcíle:

- **6.3** Podíl čištění odpadních vod zůstává nadále vysoký, u odpadních komunálních vod zůstává blízko 98 % (data). Stále přibývá vodních toků spadajících do I a II. třídy jakosti vody (neznečištěná a mírně znečištěná voda), kdy do této kategorie v roce 2023 spadalo 20 % toků a do III. třídy (znečištěná voda) pak 47 % profilů vodních toků.⁵⁵
- **6.4** Individuální spotřeba vody oproti minulému VNR lehce klesla na **87 litrů na osobu a den** v roce 2023.⁵⁶ Mírně naopak roste spotřeba vody průmyslu a ostatních odběratelů. Míra zátěže vodních zdrojů stoupla v roce 2022 na 16,8 % (data).
- **6.6** Schopnost české krajiny zadržovat vodu je **nadále neuspokojivá** a v kombinaci s častějšími obdobími sucha hrozí v budoucnu v některých oblastech nedostatek vody. Vzniká ale stále více menších, nejčastěji lokálních, opatření, která situaci zlepšují a napomáhají adaptaci krajiny.
- **6.a** Pomoc s vodním hospodářstvím a sanací je **nadále jednou z priorit české ZRS**. Za rok 2023 činil celkový objem podpory rekordních 153,8 mil. Kč (data) (6,93 mil. USD).

Sucho a zadržování vody v krajině

Rok 2023 byl v ČR nejteplejším dle průměrné roční teploty vzduchu (9,7 °C) od roku 1961. S nadprůměrnými teplotami souvisí i významná období sucha, především v letních měsících. Přetrvávající podmínky sucha panovaly na území ČR nepřetržitě od června 2022 až do října 2023. Z výše uvedených příčin roste stále výpar z krajiny. Častější jsou také intenzivní přívalové deště, které nezvládne krajina zadržet a je tak dále vystavována hrozbě sucha. Krajinu je tak třeba co nejrychleji adaptovat na postupující změnu klimatu a zmírnit tak její dopady. Jedním z prostředků je i nový dotační program **Adaptace vodních, nelesních a lesních ekosystémů na změnu klimatu**, jehož prostřednictvím je podporována tvorba a obnova mokřadů a revitalizace a renaturace vodních toků.

⁵⁵ ČHMÚ (2024) Hydrologická ročenka České republiky 2023. Dostupné [zde](#).

⁵⁶ ČSÚ (2023) Vodovody, kanalizace a vodní toky – 2023. Dostupné [zde](#).

Studie UN Water

Česká republika je jednou z mála zemí, které dosahují významného pokroku v plnění SDG 6. Studie o pokroku v dosahování SDG 6 vypracovaná UN Water v roce 2024 prokázala, že se v ČR od roku 1990 výrazně zlepšila ochrana vod a hospodaření s vodou a zároveň se snížilo její znečištění. ČR úspěšně plní všechny stanovené ukazatele SDG 6. **98 % populace má zajištěn přístup k pitné vodě a 89 % domácností je napojeno na bezpečnou kanalizaci.**⁵⁷ Tento úspěch lze přičíst mj. zvýšenému povědomí měst a obcí o potřebě kvality vod či dlouhodobé tradici ve vodohospodářském plánování. Díky vstupu do EU v roce 2004 a potřebě harmonizace legislativy nyní ČR disponuje velmi kvalitními vnitrostátními právními předpisy. Neméně významné jsou také značné investice do vodohospodářské infrastruktury podpořené veřejnými rozpočty a evropskými fondy. ČR úspěšně využívá i tzv. na přírodě založená řešení zejména v oblasti snižování povodňových rizik. ČR spolupracuje se sousedními státy v oblasti přeshraničních vodních toků a je smluvní stranou tzv. vodní úmluvy OSN. Prostřednictvím své rozvojové spolupráce podporuje s vodou spjaté projekty např. v Etiopii, Iráku, Libanonu či Kyrgyzstánu.

Rozvojová spolupráce v oblasti SDG 6

Udržitelné nakládání s přírodními zdroji je jednou z tematických priorit české ZRS téměř ve všech prioritních zemích. Hraje klíčovou roli v boji proti klimatické změně. Efektivní správa a ochrana vodních zdrojů a souvisejících ekosystémů, jako jsou půda a lesy, přispívá k snižování emisí skleníkových plynů a zvyšuje odolnost ekosystémů vůči negativním dopadům klimatických změn. ČR ve své ZRS klade důraz na projekty zaměřené na udržitelné zajištění dostupnosti pitné vody, hospodaření s vodními zdroji v zemědělství, rozvoj odpadového hospodářství a celkové zlepšení environmentální správy v partnerských zemích. Tímto přístupem nejen podporuje místní komunity v adaptaci na měnící se klimatické podmínky, ale také přispívá k celosvětovému úsilí o zmírnění klimatické krize. V roce 2023 byly podpořeny projekty se zaměřením na vodní hospodářství a sanitační v celkové výši 153,8 mil. Kč (data) (6,93 mil USD).

Projekt Chytrá krajina

V boji proti suchu a úbytku zásob podzemních vod je třeba využít všechny dostupné poznatky a technologie. Projekt **České zemědělské univerzity** využívá nejmodernější digitální technologie pro sběr dat a monitoring výkyvů počasí, aby bylo možné získané poznatky využít pro co nejefektivnější snižování jejich dopadu na krajinu. Na území o ploše 500 ha jsou pak testována adaptační krajinná opatření jako jsou například systémy malých vodních nádrží a mokřadů, moderní závlahy a další.

7 DOSTUPNÉ A ČISTÉ ENERGIE

Vybrané podcíle:

- **7.2** ČR nadále stabilně zvyšuje podíl OZE na konečné spotřebě energie, přičemž v roce 2023 byla jeho hodnota 18,59 % (data). Dlouhodobým cílem je, aby OZE tvořily 30 % z energetického mixu do roku 2030.
- **7.3** Energetická náročnost české ekonomiky v posledních letech soustavně klesá, avšak stále podle posledních dostupných údajů spotřebovává více energie na jednotku hospodářského produktu, než je průměr EU (data).⁵⁸
- **7.a** ČR nadále podporuje prostřednictvím ZRS řadu projektů výzkumu a vývoje čisté energie a rozvoj OZE v rozvojových zemích. V roce 2023 celková výše podpory činila 16,5 mil. Kč (data) (745,2 tis. USD).

Rozvoj OZE

V energetickém mixu ČR dominují stále fosilní zdroje, avšak dlouhodobým cílem ČR je zajistit odolný, konkurenceschopný a nízkouhlíkový energetický mix, který bude postaven primárně na kombinaci jaderné energetiky a OZE. **Podíl OZE stabilně roste a jeho výše činila 18,59 % (data) k roku 2023.** Pro dosažení cíle 30 % OZE na konečné spotřebě energie stanoveného aktualizovaným Vnitrostátním plánem ČR v oblasti energetiky a klimatu bude ale třeba rozvoj zelených zdrojů urychlit. Jednou z možných cest jsou tzv. **akcelerační zóny**, které umožňují zrychlení povolovacích procesů pro výstavbu větrných a solárních elektráren na jejich území. Do právního řádu byly nově také zavedeny pojmy **akumulace a agregace energie**. Pokračuje také podpora výstavby nových OZE skrze dotační programy.

Energetická náročnost

Energetická náročnost ČR soustavně klesá. Především kvůli energeticky náročnému průmyslu ale zůstává stále nad průměrem EU. Adaptační a mitigační opatření snižující spotřebu energie a dopady změny klimatu jsou naplňovány skrze úspěšné dotační programy, např. Nové zelená úsporám nebo OP TAK, jejichž prostřednictvím je podporováno zateplení konstrukcí, výměna nevyhovujících zdrojů tepla nebo navyšování kapacity regionálních distribučních soustav s cílem zvyšovat možnosti zapojení dalších zdrojů. V neposlední řadě je podporována snaha o snížení energetické náročnosti budov i ve veřejném sektoru, kde bylo **podpořeno více než 500 projektů renovace budov ve veřejném vlastnictví.**

⁵⁷ UN Water (2024) SDG 6 Country Acceleration Case Study: Czech Republic, Geneva. Available [here](#).

⁵⁸ Eurostat (2025) Energy intensity. Dostupné [zde](#).

Bioplynové stanice v rozvojovém světě

Česká zemědělská univerzita se prostřednictvím svého týmu Biogas Research Team zaměřila na projekt výstavby bioplynových stanic v rozvojovém světě. V rámci projektu se v zemích jako je Vietnam, Indonésie, Srí Lanka nebo Etiopie postavilo již **více než 990 malých bioplynových stanic**. Tyto stanice transformují organický odpad na bioplyn, který slouží nejen k výrobě elektřiny, ale také k vytápění či vaření. Dalšími benefity stanic je, že produkují digestát jako organicko-minerální hnojivo, zvyšují lokální energetickou soběstačnost, zlepšují hygienické podmínky a snižují emise skleníkových plynů. Stává se tak z nich jeden z nejdostupnějších a nejefektivnějších prvků udržitelné energetiky nejen v rozvojových zemích.

Vybrané podcíle:

- **8.1 Ekonomika ČR v posledních letech stagnovala kvůli dopadům energetické krize a vysoké inflace.** HDP v roce 2023 klesl o 0,1 %. V roce 2024 ale můžeme pozorovat opětovný pozvolný růst, kdy se HDP ke 3. čtvrtletí meziročně zvýšil o 1,3 %.⁵⁹
- **8.2 Česká republika se zaměřuje na perspektivní inovační technologická odvětví jako jsou výzkum umělé inteligence nebo výroba a vývoj polovodičů.** Jejich prostřednictvím chce rozvíjet průmysl s vysokou přidanou hodnotou a zvýšit kvalifikaci českých pracovníků.
- **8.4 I přes snahu zvyšovat materiálovou a energetickou účinnost, zůstává náročnost ekonomiky v obou aspektech poměrně vysoká.** Roční materiálová spotřeba v posledních letech vzrostla. V roce 2023 dosáhla téměř 19,5 t/obyv. ([data](#)).
- **8.5 Míra nezaměstnanosti je nadále stabilně nízká** (2,6 % k roku 2023) ([data](#)), podíl zaměstnaných k celé populaci 15–64letých zůstává vysoký okolo 75 %⁶⁰. **Trh práce je však strnulý** a vykazuje nízkou frekvenci změn zaměstnání, což zpomaluje hospodářský růst.
- **8.a ZRS prostřednictvím programu Aid for Trade stabilně pokračuje.** V roce 2023 celkové výdaje v rámci programu dosáhly 10,9 mil. Kč ([data](#)) (492 tis. USD).

HDP, nezaměstnanost a nutná proměna pracovního trhu

Česká ekonomika se musela vypořádat s dopady pandemie covid-19 a následně s energetickou krizí způsobenou ruskou vojenskou invazí na Ukrajinu. Tyto události vedly ke stagnaci hospodářského růstu, inflaci a poklesu reálných mezd. Tento trend se zastavil až v roce 2024, kdy se inflace začala snižovat a reálná mzda poprvé po třech letech opět rostla. Rychlejšímu oživení ekonomiky a jejímu stabilnímu dlouhodobému růstu stojí v cestě strnulý pracovní trh se stabilně nízkou nezaměstnaností. V jeho rámci mění lidé svoji práci velmi málo a pro firmy je zároveň obtížné nacházet nové kvalifikované zaměstnance. Toto nastavení trhu práce brzdí přerod české ekonomiky z tradičně průmyslových odvětví do technologicky náročnějších oblastí s vyšší přidanou hodnotou a rostoucího sektoru služeb.

⁵⁹ ČSÚ (2024) Vývoj ekonomiky České republiky – 3. čtvrtletí 2024. Dostupné [zde](#).

⁶⁰ ČSÚ (2024) Zaměstnanost a nezaměstnanost (VŠPS). Dostupné [zde](#).

Hospodářská strategie a technologické inovace

V říjnu 2024 schválila vláda ČR novou **Hospodářskou strategii**. Jejím hlavním cílem je dosažení dlouhodobě udržitelného růstu českého hospodářství založeného na **konkurenceschopnosti a vysoké přidané hodnotě**. Strategie cílí na vybrané oblasti, ve kterých vidí potenciál pro ekonomický růst ČR s ohledem na environmentální a sociální zodpovědnost, jako jsou investice do vzdělání, vědy, výzkumu a inovací, jejichž prostřednictvím chce zvýšit přidanou hodnotu českých firem a jejich konkurenceschopnost na mezinárodních trzích. Klíčové jsou v tomto směru i další strategie schválené během roku 2024, jako Národní strategie umělé inteligence 2030 a Národní polovodičová strategie, které obě představují ambici ČR hrát významnou roli na poli digitálních technologií, inovací a Průmyslu 4.0.

Podpora rekvalifikací

Pro rozpohybování strnulého trhu práce je stěžejní, aby zaměstnanci neměli strach změnit práci a našli potřebnou podporu v systému aktivní politiky zaměstnanosti. MPSV spustilo v roce 2023 web Jsem v kurzu, jehož prostřednictvím si mohou zájemci z řad nezaměstnaných, ale i pracujících, vybrat ze široké škály vzdělávacích kurzů. **Ministerstvo cílí především na rozvoj digitálních dovedností občanů**, přičemž tyto kurzy hradí až z 82 % právě MPSV, které má za cíl do poloviny roku 2025 proškolit 100 000 lidí a připravit tak českou společnost na probíhající proměnu trhu práce. V rámci podpory dalšího vzdělávání byl na jaře 2024 spuštěn také projekt NPO Digi pro firmy, jehož cílem je podpora digitálního vzdělávání zaměstnanců přímo prostřednictvím jejich zaměstnavatelů.

Vybrané podcíle:

- **9.1 Rozvoj dopravní infrastruktury a snižování emisí v dopravním sektoru** zůstává pro ČR výzvou i přes hustou a stabilní síť dopravní infrastruktury. Úspěšně se rozvíjí realizace projektů formou PPP, jak u dokončování dálniční sítě, tak i u plánované výstavby VRT.
- **9.4 Přestože se průmyslové podniky postupně modernizují a zavádějí udržitelnější technologie, tempo transformace zaostává za klimatickými cíli EU, zejména v oblasti dekarbonizace. Hlavní výzvou zůstává snižování energetické náročnosti a větší integrace obnovitelných zdrojů energie.** Emisní náročnost tvorby přidané hodnoty v roce 2023 dosahovala 14,57 kg CO₂/tis. Kč ([data](#)).
- **9.5 Celkový objem výdajů na výzkum a vývoj stabilně roste** a v roce 2023 dosáhl celkové hodnoty 139,7 mld. Kč.⁶¹ Podíl výdajů na VaV na HDP ale v posledních letech klesá a představuje 1,83 % ([data](#)), což je stále pod průměrem EU. Podíl výzkumných pracovníků (FTE) dosahoval 4 484 na 1 mil. obyvatel v roce 2023 ([data](#)).

Rozvoj moderní a odolné infrastruktury

Budování dopravní infrastruktury v České republice postupně směřuje k modernějším a udržitelnějším řešením. Stát pro urychlení **realizace klíčových silničních a železničních staveb začal více využívat projektů PPP**. Prvním velkým dokončeným projektem byla stavba úseků dálnice D4 na jihu republiky. Po osvědčení tohoto modelu je v plánu dostavba dalších částí páteřní dálniční sítě touto formou. Začít má taktéž výstavba prvních úseků vysokorychlostní tratí (VRT) na Moravě, pro jejichž financování vláda zvolila taktéž formu PPP.

V oblasti **ochrany kritické infrastruktury** dochází ke změně právní úpravy v důsledku požadavků evropské směrnice CER. Problematika kritické infrastruktury bude vyjmuta z krizového zákona a zařazena do samostatného zákona o odolnosti subjektů kritické infrastruktury. Nová úprava reaguje na konkrétní poznatky z nedávných krizových stavů (covid-19, povodně, tornádo) a aktualizuje již zastaralý dosavadní systém opatření reagujících na krizové stavy.

⁶¹ ČSÚ (2024) Výdaje na výzkum a vývoj v Česku loni vzrostly. Dostupné [zde](#).

Transformace průmyslu

Česká ekonomika má silné základy v tradičních průmyslových odvětvích, především v **automobilovém průmyslu**. Toto nastavení ekonomiky čelí výzvám v podobě technologického pokroku, globální konkurenci a nárokům klimatických politik, a vyžaduje adaptaci, inovace a dekarbonizaci celého odvětví. Nová Hospodářská strategie vidí jako cestu pro budoucnost českého průmyslu identifikaci několika strategických odvětví, na které se stát zaměří. Mezi tato odvětví patří implementace čistých a udržitelných technologií, digitální inovace a pokročilé materiály. **Ekonomika ČR by tak měla být diversifikovaná, odolná a schopná rychle reagovat na změny globálních podmínek.** V rámci dekarbonizace průmyslu, a s ohledem na roli automobilového sektoru, bude stěžejní přechod na čistou mobilitu, která díky silným kompetencím a komparativním výhodám, představuje další z klíčových odvětví budoucnosti českého průmyslu.

Věda a výzkum

Podpora vědy a výzkumu v ČR stabilně roste, když v roce 2023 stoupala již sedmý rok v řadě a zastavila se na celkové hodnotě 139,7 mld. Kč (5,6 mld. EUR)⁶². Dlouhodobě pod průměrem EU jsou ale výdaje státu na VaV, které ve stejném roce představovali pouze 0,51 % HDP. Stát konstantně podporuje především dlouhodobý rozvoj výzkumné činnosti vysokých škol a ostatních veřejných výzkumných organizací. Poprvé ale vynaložil více než miliardu korun (1 057 mil. Kč (42,37 mil. EUR)) na výzkum v oblasti životního prostředí.⁶³

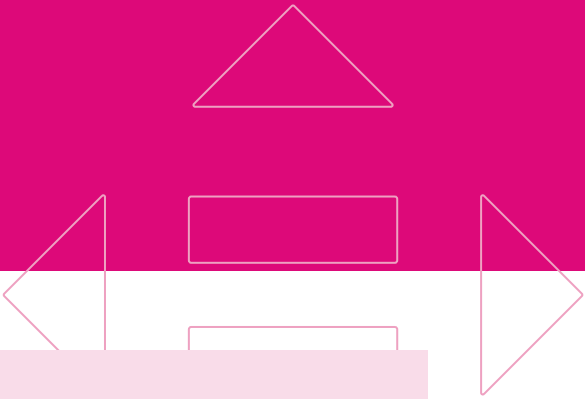
IT4Innovations

Jedním z nejpřednějších vědeckých středisek v České republice je superpočítačové centrum IT4Innovations v Ostravě. Specializuje se na výzkum, vývoj a inovace v oblasti vysoce výkonného počítání (HPC), datových analýz (HPDA), umělé inteligence (AI), kvantového počítání (QC) a jejich aplikací do dalších vědeckých, průmyslových i společenských oborů. Centrum je součástí konsorcia LUMI, sdružující 11 evropských států, díky kterému bude **v IT4Innovations instalován a provozován jeden ze šesti kvantových počítačů EuroHPC v Evropě**. IT4Innovations také úzce spolupracuje se soukromým sektorem a podílí se tak i na projektech snižující emise ve výrobě a zavádějící nejmodernější inovativní postupy.

⁶² ČSÚ (2024) Výdaje na výzkum a vývoj v Česku loni uzrostly. Dostupné [zde](#).

⁶³ ČSÚ (2025) Kolik dává stát na vědu. Dostupné [zde](#).

Vybrané podcíle:

- **10.2** v České republice je **5,4 % podíl osob, které žijí z příjmu nižšího než 50 % mediánu mezd.** Tento podíl je výraznější u žen a u dětí a mladistvých ([data](#)).
- **10.7** Česká republika splňuje podmínky **kvalitativního hodnocení systému migrační politiky** ([data](#)).

Romská integrace

Integrace Romů je jednou z hlavních výzev v oblasti **sociální inkluze** v České republice. Romská menšina často čelí diskriminaci, nerovnému přístupu ke vzdělání a bydlení a k omezeným pracovním příležitostem, což přispívá k sociálnímu vyloučení.

Klíčovou roli v podpoře integrace hraje Strategie romské integrace 2021–2030 a další vládní programy zaměřené na zlepšení přístupu ke vzdělání a zaměstnání. Zásadní je však i **přístup k bydlení**, 9 % obcí v ČR bylo v roce 2023 ohroženo zatížením sociálním vyloučením (37 % obcí bylo v kategorii „rizikové“ a 54 % bez rizika)⁶⁴. Pozitivními kroky pro integraci jsou například **podpora inkluzivního vzdělávání**, komunitní projekty zaměřené na **posílení sociální soudržnosti** či schválení **definice anticiganismu** vládou v roce 2024. Významným přínosem je také práce nestátních neziskových organizací. Navzdory dílčímu pokroku zůstává tato oblast zásadní prioritou k dosažení rovnosti a snížení nerovností.

Závažným projevem nerovností v minulosti byla **nedobrovolná sterilizace romských žen**, která jim byla provedena bez informovaného souhlasu a došlo tak k zásadnímu porušení lidských práv. k této praxi docházelo převážně v druhé polovině minulého století, avšak je známý i případ z roku 2009. Roku 2021 byl schválen zákon⁶⁵, který stanovuje odškodnění pro dotčené ženy. Proces odškodňování již započal, je však opožděn.

Omama

Omama je projekt, který cílí na **rozvoj nejmenších dětí, které se narodily do sociálně vyloučených lokalit**, což se zpravidla týká zejména rodin romského původu. Omama se zasazuje o podporu rozvoje kognitivních funkcí, řeči, slovní zásoby či hrubé motoriky u dětí do tří let, což je klíčové období pro lidský rozvoj. Omama však nepomáhá pouze dětem, ale zejména také matkám v jejich rodičovských dovednostech a poskytuje jim prostor pro zdravé a láskyplné rodičovství.

⁶⁴ MMR (2023) Rozsah sociálního vyloučení v obcích. Dostupné [zde](#).

⁶⁵ Zákon č. 297/2021 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem a o změně některých souvisejících zákonů.

Integrace uprchlíků z Ukrajiny

Integrace uprchlíků z Ukrajiny se stala v posledních letech klíčovým tématem, zejména v souvislosti s ruskou válečnou agresí na Ukrajině, která přivedla do České republiky desítky tisíc uprchlíků. K říjnu roku 2024 bylo v České republice evidováno celkem 379 806 aktivních registrací dočasných ochran, které jsou vydávány osobám, kteří do ČR prchají z důvodu válečného konfliktu na Ukrajině⁶⁶.

Česká republika dlouhodobě patří mezi státy EU s **nejvyšším počtem ukrajinských uprchlíků** na obyvatele. V roce 2024 tvořili ukrajinští uprchlíci zhruba 35 osob na 1000 obyvatel, což odpovídá 3,5 % populace⁶⁷. V roce 2024 bylo evidováno 37 tis. ukrajinských azylantů mezi žáky českých základních škol a 5,3 tis. ukrajinských azylantů mezi studenty středních škol. Oproti roku 2022 došlo k poklesu⁶⁸. Od počátku přílivu uprchlíků z Ukrajiny se jejich **integrace na český trh práce značně zlepšila**, 80 % z nich je ekonomicky aktivních. Často se však nedaří uplatnit jejich vzdělání či předešlou praxi na kvalifikačně odpovídající pozici⁶⁹. Co se týče **bydlení**, dle průzkumu z roku 2024 již téměř 80 % uprchlíků bydlí v nájemním bydlení, zhruba desetina v ubytovnách a 8 % setrvává v solidárních domácnostech⁷⁰. V březnu 2022 byla vyplacena **humanitární dávka** určená k pomoci uprchlíkům z Ukrajiny celkem 98,6 tis. osobám, k březnu 2025 bylo vyplaceno již pouze 52,6 tis. dávek⁷¹.

V reakci na náhlý příchod ukrajinských uprchlíků byla legislativně ukotvena podpora zaměstnanosti a vzdělávání a sociální zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny⁷². Česká republika zpřístupnila humanitární dávku a mimořádnou okamžitou pomoc, posílila sociální práci, zaměřila se na zapojení ukrajinských žáků a studentů do českých škol, byly vyhlášeny dotační výzvy na podporu integrace, např. pro mateřská a rodinná centra či pro zajištění bydlení a řada dalších opatření, která měla za cíl usnadnit život válečným uprchlíkům.

Post Bellum

Jednou z cest, jak Post Bellum pomáhá Ukrajině, je **Adaptační centrum Paměti národa pro ukrajinské studenty**. Zaměřuje se na mladé lidi, kteří uprchli před válkou a často dorazili do České republiky bez doprovodu rodičů. Tito teenageři jsou ohroženi sociální izolací i předčasným odchodem ze vzdělávacího procesu, a právě jim je centrum určeno. Nabízí intenzivní kurzy češtiny, přípravný nultý ročník, kariérní poradenství i organizované výlety, které usnadňují jejich začlenění. Od svého vzniku centrem prošlo již více než 350 studentů, kterým pomohlo zvládnout jazyk, nové prostředí i návrat ke studiu.

⁶⁶ MV (2024) Čtvrtletní zpráva o migraci III. Dostupné zde.

⁶⁷ MV (2024) Čtvrtletní zpráva o migraci III. Dostupné zde.

⁶⁸ MŠMT (2024) Počet dětí/žáků-uprchlíků z Ukrajiny (ušichni zřizovatelé). Dostupné zde.

⁶⁹ CVVM (2025) Výzkum Hlas Ukrajinců. Dostupné zde.

⁷⁰ CVVM (2025) Výzkum Hlas Ukrajinců. Dostupné zde.

⁷¹ MPSV (2022 a 2025) Informace o vyplacených dávkách. Dostupné zde.

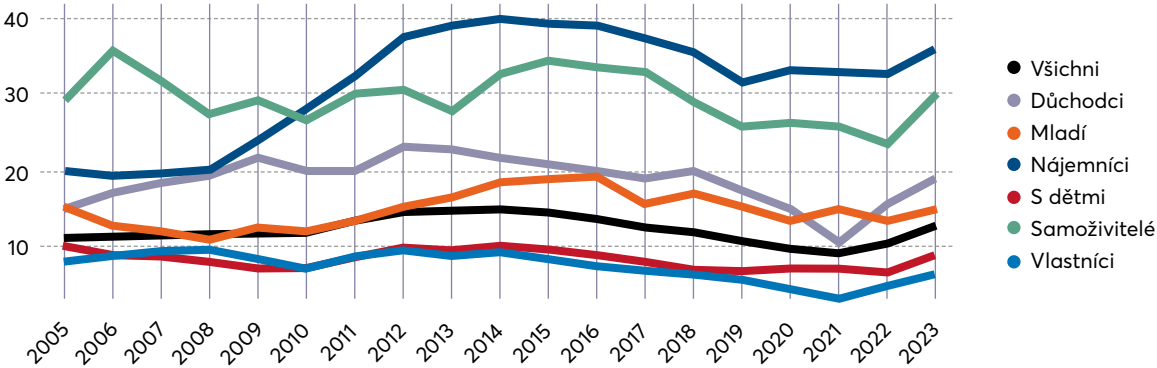
⁷² Zákon č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, další zákony a normy.

Vybrané podcíle:

- **11.1 Dostupnost bydlení** ve smyslu udržitelného rozvoje sídel je v současné době v České republice **předmětem probíhající reformy bydlení**, která kombinuje právní, finanční a informační nástroje.
- **11.2 Doprava a dopravní dostupnost patří mezi prioritní témata** rozvoje udržitelných a bezpečných obcí na národní i regionální a lokální úrovni. Využívání veřejné dopravy bylo významně ovlivněno změnou chování obyvatel a firem během pandemie covid-19 a růstem nových hybridních modelů výkonu práce.
- **11.3 Zavedení institutu společenství obcí** v Zákoně o obcích umožňuje efektivnější spolupráci mezi obcemi při sdílení služeb a zdrojů. Tento rámec podporuje udržitelné řízení, **lepší využití kapacit a koordinované řešení problémů**, což přispívá k naplňování cílů udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni.

Nadměrné zatížení výdaji (%)

Zdroj⁷³

Dostupnost bydlení

V dubnu 2025 byl přijat Zákon o podpoře bydlení, jehož cílem je vytvoření institucionální podpory při řešení problémů s bydlením. Jeho cílem je vytvoření **institucionální podpory při řešení problémů s bydlením**. Zároveň je prostřednictvím národních dotačně-úvěrových programů otevřena podpora pro rozvoj bytového fondu s dostupným nájemním bydlením. V roce 2024 byl zahájen proces digitalizace stavebního řízení s cílem snížit administrativní zátěž (informační systémy stavební správy jsou nyní v přechodném režimu). Ve vybraných obcích byly v posledních letech spuštěny pilotní projekty **participativního bydlení** (kombinace vlastnických, ekonomických a prostorových řešení bydlení), intenzivnější využití tohoto konceptu je limitováno neexistujícím institucionálním prostředím (absence legislativy umožňující vytvářet trvalé projekty participativního bydlení).

⁷³ MMR (2025) Data o nadměrném zatížení výdaji na bydlení. Dostupné zde.

Městské agentury: posilování dostupnosti bydlení prostřednictvím pronájmu soukromých nemovitostí

Jedním z nástrojů podpory dostupného bydlení je zřizování **městských nájemních agentur**, které propojují vlastníky bydlení s lidmi v bytové nouzi. Vlastníci pronajímají byty přes městské společnosti s nižším nájemným za současné garance pravidelných plateb nájmu, pojištění a údržby nemovitost. Příkladem může být Městská nájemní agentura Brno (MNA – Kdo jsme) nebo Liberecká nájemní agentura (Liberecká nájemní agentura).

Dostupnost veřejné dopravy

Dostupnost veřejné dopravy je v jednotlivých regionech značně diferencovaná, intenzivně je využívána zejména v metropolitních územích, problém s dostupností přetrvává převážně ve vnitřních periferiích a v hospodářsky a sociálně slabých územích. Nástrojem posílení dostupnosti dopravy v těchto regionech je **budování spojení na „zavolání“**, kdy jsou obce obsluhovány na základě telefonické objednávky a dalšími flexibilními formami veřejné dopravy. V roce 2024 byla schválena novela zákona o silniční dopravě, která umožnila zavedení **poptávkové veřejné dopravy**.

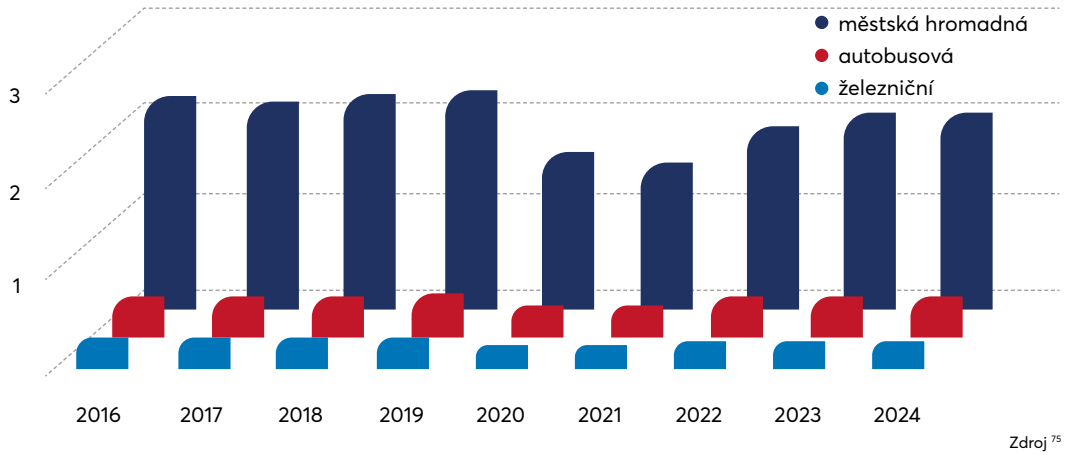
Stát podporuje rozvoj dopravní infrastruktury a přechod veřejné dopravy na alternativní pohony, přičemž dopravní obslužnost zajišťují **integrované regionální systémy** s provázanými jízdními řády, jednotnými podmínkami, sdílenými jízdenkami a společným informačním systémem. Rozvíjí se propojení veřejné a individuální dopravy, například budováním záchytných parkovišť. Města zlepšují dostupnost pomocí inteligentních dopravních systémů a plánů udržitelné městské mobility.

CITYA – poptávková doprava

Startup využívající v dopravě chytré technologie, poptávková veřejná doprava se přizpůsobuje potřebám klienta a aktuální poptávce cestujících, není určena pevně stanovenými trasami ani jízdními řády.⁷⁴

Počet přepravovaných osob (tis.)

Participativní nástroje

Participativní a integrované nástroje udržitelného rozvoje se staly stabilním prvkem meziobecní spolupráce v dosahování dílčích SDG. Příkladem jsou dobrovolné svazky obcí, místní akční skupiny, nebo euroregiony. Různorodé formy meziobecní spolupráce byly v roce 2024 rozšířeny o novou právní formu tzv. **institutů společenství obcí**, jejichž cílem je posilování efektivity výkonu veřejné správy prostřednictvím sdíleného úředníka. Jejich vznik je dobrovolný na základě iniciativy obcí, formálně je jejich fungování zakotveno v Zákonu o obcích. Příkladem úspěšných projektů je zakládání **společných center sociálních služeb**, svazkových škol, společné zajištění svozu odpadu, dopravy i koordinované plánování územního rozvoje, infrastruktury a investic. Příkladem úspěšného projektu je meziobecní spolupráce v regionu Malá Haná při svozu komunálního odpadu. Obce sdružené v dobrovolném svazku založily společnost TS Malá Haná, s.r.o., která obsluhuje 50 obcí a 2 města, což představuje přibližně 37 000 obyvatel a více než 100 firem⁷⁶.

⁷⁴ CITYA (2025). Poptávková doprava na klíč. Dostupné zde.

⁷⁵ ČSÚ (2025) Data za osobní dopravu. Dostupné zde.

⁷⁶ Technické služby Malá Haná s.r.o.

Vybrané podcíle:

- **12.2 Spotřeba materiálů se v posledních letech stabilizovala a neroste**, zůstává však stále nad průměrem EU. V roce 2023 domácí materiálová spotřeba (DMC) činila 151 tis. tun ([data](#)).
- **12.5 Míra cyklického využívání materiálů stabilně roste**. V posledních letech se daří snižovat i celkovou produkci odpadů ([data](#)).
- **12.7** V roce 2024 byla vládou schválena Národní strategie veřejného zadávání, která obsahuje mimo jiné kapitolu věnovanou **environmentálně a sociálně odpovědnému zadávání veřejných zakázek**. Její opatření se zaměřují na to, aby se využívání environmentálně a sociálně odpovědného zadávání stalo standardem.⁷⁷

Materiálová náročnost a odpady

Materiálová náročnost hospodářství ČR má dlouhodobě klesající trend, v období 2000–2022 se snížila o 45,4 %⁷⁸. Domácí materiálová spotřeba přitom v roce 2023 dosáhla historického minima v rámci ČR a na jednoho obyvatele tak připadla spotřeba 13,9 tun surovin ([data](#)). Od roku 2021 dochází také k poklesu celkové produkce odpadů, kdy se za rok 2023 zastavila tato hodnota na 37,95 mil. tun ([data](#)) vyprodukovaného odpadu. Na množství ostatního odpadu má vliv především tvorba stavebních a demoličních odpadů, zejména v souvislosti s investicemi do modernizace a výstavby dopravní infrastruktury. Míra využití oběhového materiálu v roce 2023 vzrostla na 12,8 %⁷⁹ a překonala tím i průměr EU (11,8 %). V celkovém nakládání s odpady nadále dominuje materiálové využití, jehož podíl stabilně roste a v roce 2023 činil 31,9 milionů tun, což představovalo 84 % z celkové produkce odpadů.⁸⁰ Ze stěžejních reforem v oblasti nakládání s odpady je momentálně ve schvalovacím procesu novela zákona o obalech, která v případě svého schválení zavede systém povinného zálohování plastových a plechových nápojových obalů. Cílem opatření je snížit celkové množství odpadu, redukovat jeho odhazování v přírodě a posílit prvky cirkulární ekonomiky.

Strategie pro udržitelnou spotřebu a výrobu

Česká republika v posledních letech připravila několik stěžejních strategických dokumentů pro pokrok v oblasti odpovědné a udržitelné spotřeby, výroby a nakládání s odpady. Pro oběhového hospodářství se stalo zásadním naplňování cílů a opatření předestřených ve **Strategickém rámci cirkulární ekonomiky ČR 2040** schváleném vládou v roce 2021. Dalším zásadním strategickým dokumentem je **Plán odpadového hospodářství**, jehož aktualizace na období 2025–2035 se aktuálně finalizuje a jehož součástí je i Program předcházení vzniku odpadů. V neposlední řadě se prosazování udržitelných postupů propsalo i do **Národní strategie veřejného zadávání** schválené vládou v roce 2024. Strategie si mimo jiné klade za cíl vytvořit a dále rozvíjet prostředí, které otevře cestu nákupům odpovědným k životnímu prostředí a ochraně klimatu, a které se zaměří v rámci mitigačních opatření na nízkouhlíková řešení ve stavebních zakázkách, modro-zelenou infrastrukturu ve městech a cirkulární ekonomiku.

Startup Myco

Český biotechnologický startup Myco vyvinul **ekologicky šetrný obalový materiál tvořený houbovým myceliem** a odpadem z dřevozpracujícího nebo zemědělského průmyslu. Výroba materiálu je energeticky nenáročná, levná a takto vyrobené obaly po konci své životnosti nijak nezatěžují přírodu. Průmyslové nasazení technologie může výrazně zredukovat množství plastových obalů a nahradit je 100% přírodním materiálem, který se následně snadno rozloží.

⁷⁷ MMR (2023) Národní strategie veřejného zadávání (s.38) Dostupné [zde](#).

⁷⁸ Envirometr (2024) Materiálová náročnost hospodářství. Dostupné [zde](#).

⁷⁹ Eurostat (2024) Circular material use rate. Dostupné [zde](#).

⁸⁰ MŽP (2025) Odpady u roce 2023. Dostupné [zde](#).

Vybrané podcíle:

- **13.2 Celkové emise skleníkových plynů v ČR dlouhodobě klesají.** V období 2019–2022 se pohybovaly kolem 120 mil. tun ekv. CO₂, v roce 2023 došlo k výraznému poklesu na 102 mil. tun ekv. CO₂ (bez zahrnutí sektoru LULUCF) ([data](#)). Při započtení sektoru LULUCF se tak **celkové emise ČR v roce 2023** poprvé v samostatné historii země dostaly pod **hranici 100 mil. tun ekv. CO₂**, konkrétně na hodnotu 98,9 Mt CO₂ ekv.⁸¹ Pokles je způsoben vlivem dekarbonizace ekonomiky a celého hospodářství. K snížení celkové emisní bilance přispívá také vývoj v lesnictví, které se vzpamatovává z dopadů kůrovcové kalamity. Dochází také k poklesu emisí v sektoru energetiky, průmyslu a stavebnictví, ale stále stoupají emise z dopravy.
- 13.a.1 Částky poskytované a mobilizované ve vztahu k pokračujícímu stávajícímu cíli kolektivní mobilizace závazku rozvinutých zemí 100 mld. USD do roku 2025 byly za rok 2020 více než 300 mil. Kč (13,5 mil. USD), v roce 2021 více než 290 mil. Kč (13,7 mil. USD), v roce 2022 více než 200 mil. Kč (8,9 mil. USD), v roce 2023 více než 220 mil. Kč (10,1 mil. USD) ([data](#)).

Klimatické finance

ČR kontinuálně přispívá na klimatické projekty v rozvojových státech, také období 2020–2024 nebylo výjimkou. Počínaje rokem 2024 **obnovila ČR svůj závazek** přispívat do **Zeleného klimatického fondu**. Pro období 2024–2027 se zavázala podílet částkou **1 mil. USD ročně**⁸². Posilování odolnosti také v kontextu změny klimatu je jedním z prioritních témat humanitární pomoci a české ZRS.

Adaptační a mitigační opatření

ČR se stejně jako ostatní země potýká s **negativními projevy změny klimatu**. Tyto situace se snaží aktivně řešit a svůj přístup shrnuje ve **Strategii přizpůsobení se změnám klimatu v podmínkách ČR**⁸³. Tato tzv. Adaptační strategie je v souladu s mezinárodními dokumenty a úmluvami jako jsou Strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu (2013, aktualizována 2021), Pařížská dohoda (2015), Agenda 2030 (2015) a Zelená dohoda pro Evropu (2019). Cílem je **zvýšit připravenost** České republiky na změnu klimatu – snížit zranitelnost a zvýšit odolnost lidské společnosti a ekosystémů vůči změně klimatu a omezit tak její negativní dopady. Konkrétní opatření se týkají například **zvýšení retenční kapacity krajiny, omezení vodní a větrné eroze zemědělské půdy a zvyšování ekologické stability** lesních porostů.

⁸¹ OSN (2025) Czechia. 2025 National Inventory Document. Dostupné [zde](#).

⁸² Green Climate Fund (2024) Dostupné [zde](#).

⁸³ MŽP (2021) Strategie přizpůsobení se změnám klimatu v podmínkách Č., Dostupné [zde](#).

V prosinci 2024 schválila vláda nový **Národní energetický a klimatický plán ČR**⁸⁴, který zohledňuje splnění klimatických a energetických cílů Evropské unie. Reflektuje také aktuální zkušenosti z bezpečnostní a cenové krize, do níž se energetika dostala po ruské invazi na Ukrajinu. Nový plán počítá například se **snížením emisí skleníkových plynů** do roku 2030 o 55 % ve srovnání s rokem 1990, s **odklonem od výroby elektřiny z uhlí** do roku 2033 nebo se **zvýšením podílu obnovitelných zdrojů** na výrobě elektřiny ze současných 13 % na 37 % v roce 2030.

Se změnou klimatu úzce souvisí také **aktualizace Národního akčního plánu čisté mobility**⁸⁵, která byla schválena v roce 2020 a reflektuje nejnovější vývoj legislativy EU a závazky vyplývající z mezinárodních dohod. Aktualizace má za cíl **snížení emisí skleníkových plynů a znečišťujících látek z dopravy**. Tohoto cíle chce dosáhnout **rozvojem infrastruktury a podporou nízkoemisních vozidel**. Konkrétní cíle jsou stanoveny tak, aby v roce 2030 v ČR po silnicích jezdilo až 500 tis. automobilů a jejich řidiči měli k dispozici až 35 tis. nabíjecích stanic.

Souběžně s realizací konkrétních strategií ke změně klimatu probíhají v ČR projekty na zvyšování informovanosti společnosti o důležitosti tématu a možnostech řešení. Ministerstvo životního prostředí v roce 2023 plánovalo poskytnout na **environmentální a klimatické vzdělávání** podporu až 105 mil. Kč (4,2 mil. EUR)⁸⁶. Tyto finance byly poskytnuty s cílem podpořit environmentální centra, školy, projekty celoživotního vzdělávání či zcela nové klimatické studijní programy.

Zadrž vody na Broumovsku

Projekt Zadrž vody na Broumovsku se zaměřuje na **obnovu krajiny a zadržování vody** v přírodě, čímž pomáhá zmírnit důsledky sucha. Dobrovolníci, pod vedením odborníků, vytvářejí **tůně, mokřady a meandry** potoků. Tyto vodní prvky podporují biodiverzitu a zajišťují návrat vody do krajiny. Kromě tůň zahrnuje projekt i výsadby **stromořadí** a vytváření **mezních pásů**, což napomáhá zadržení vody a zlepšení ekologických podmínek.

Klimatický plán hl. m. Prahy do roku 2030

Hlavní město Praha již čtvrtým rokem realizuje opatření Klimatického plánu hl. m. Prahy.⁸⁷ Klimatický plán cílí zejména na snížení CO₂ v metropoli o 45 % do roku 2030 a na **zpracování biologicky rozložitelného komunálního odpadu** pomocí městské **bioplynové stanice**. Projekt výstavby energocentra v Ústřední čistírně odpadních vod Praha je mimořádnou příležitostí pro **využití tepla z vyčištěných odpadních vod** za použití tepelných čerpadel. Mezi další priority patří **dekarbonizace vozového parku autobusů**, rozvoj nových **tramvajových tratí**, **výstavba nabíjecí infrastruktury** pro elektromobily, využití **geotermální energie** ze stavby **nové trasy metra** a příprava pravidel klimaticky odpovědného veřejného zadávání. Svoje aktivity a plány hlavní město Praha komunikuje s veřejností, experty, politiky, zástupci neziskového sektoru a občanské společnosti prostřednictvím série setkání s názvem „Pražský klimatický dialog“.

⁸⁴ MŽP (2024) Národní klimaticko-energetický plán. Dostupné [zde](#).

⁸⁵ MPO (2024) Národní akční plán čisté mobility. Dostupné [zde](#).

⁸⁶ MŽP (2023) Tisková zpráva „Rekordních 105 milionů jde na klimatické vzdělávání“. Dostupné [zde](#).

⁸⁷ Magistrát hl.m.Prahy (2021) Klimatický plán hl. m. Prahy. Dostupné [zde](#).

Prevence a metodika postupu při haváriích na vodních tocích

V roce 2020 došlo na řece Bečvě ve východní části ČR k **havárii vzniklé únikem velkého množství toxických látek**, které způsobily úhyn až 40 t ryb na 40 km řeky. Tato událost významně přispěla k **přípravě novely vodního zákona** (schválené vládou v roce 2024)⁸⁸, která zavádí nová pravidla s cílem zajistit **vyšší ochranu lidského zdraví a životního prostředí**, zachování druhové rozmanitosti a ekologické rovnováhy. Novela představuje komplexní legislativní **řešení pro zneškodňování havárií** na povrchových vodách. Zavádí kontinuální sledování vypouštěných odpadních vod od vybraných znečišťovatelů (cca 100–200 podniků) a zřizuje digitální registr, který postupně zahrne všechny výpusti ze zdrojů znečištění povrchových vod v délce více než 100 tisíc kilometrů vodních toků. Součástí je také důkladnější uplatňování principu „Znečišťovatel platí“ v podobě až pětinasobného zvýšení pokut pro původce havárií a jasná pravidla pro jejich zvládání.

Dobrovolnické čištění řek

ČR jako vnitrozemský stát sice nemá přístup k mořskému pobřeží, ale uvědomuje si svůj **vliv na znečištění vodního prostředí obecně**. V ČR existuje několik organizací⁸⁹, které se zabývají **osvětovou činností** ve věci kvality životního prostředí a koordinují **pravidelné čištění vodních toků** a jejich okolí. Akce již mají více než 15leté tradice a zúčastnily se jich tisíce dobrovolníků, kteří z životního prostředí odstraňují nežádoucí předměty při pohybu jak z břehů, tak z lodí. Zapojují se nejen školní a pracovní kolektivy, ale také lokální zájmová sdružení např. sdružení dobrovolných hasičů. Lidé si skrz tyto akce více uvědomují důsledky odhazování odpadu mimo určená místa a vytváří si bližší vztah k lokalitě, kde žijí.

Péče o vodní toky

Kvalita vody v českých řekách se v posledních desetiletích **výrazně zlepšila**, hlavně z důvodu výrazného **zvyšování počtu čistíren odpadních vod**. Česká republika dokonce v roce 2024 obdržela uznání OSN za svůj přístup k ochraně vod, hospodaření s vodou v obcích a městech, a za snížení znečištění řek⁹⁰. I tak zde stále najdeme silně znečištěné toky. **Intenzivní zemědělství zůstává hlavním zdrojem znečištění** povrchových vod, zejména kvůli nadměrnému používání hnojiv a pesticidů. Na vině je také přetrvávající nedostatečné čištění odpadních vod a přítomnost klimatických extrémů. V rámci prevence se vodohospodáři snaží o **monitorování výpustí** do vodních toků. Některé výpustě jsou ale nelegální, a v těchto případech pak nasazují termální snímkování. U výpustí navíc nejsou rizikem jen obvyklé znečišťující sloučeniny jako jsou sloučeniny fosforu a dusíku, ale i residua léčiv. Farmakologické látky mohou ohrozit správný vývoj a reprodukci ryb a představují i riziko pro člověka, neboť residua antibiotických látek urychlují rozvoj ATB rezistentních bakterií.

⁸⁸ MŽP (2024) Tisková zpráva „Průlom v české legislativě na ochranu vod. Novelu, která by měla zabránit možnému vzniku havárií, dnes ve třetím čtení schválila Sněmovna“ Dostupné [zde](#)

⁸⁹ Čistá řeka Sázava (2025) Popis projektu. Dostupné [zde](#)

⁹⁰ MŽP (2024) Tisková zpráva „Česká republika získala v New Yorku „vodního Oscara“. OSN ocenila pokrok v hospodaření s vodou i zlepšení stavu řek“. Dostupné [zde](#)

Zachraňte mořské želvy

Projekt „Zachraňme mořské želvy“ je iniciativou neziskové organizace Chráníme mořské želvy⁹¹, která byla založena v roce 2017. Zaměřuje se na **ochranu mořských želv** v jejich přirozeném prostředí, především na hnízdních plážích v Indonésii (na ostrovech Lembata a Denawan) a na Srí Lance. Organizace se věnuje přenášení vajec do bezpečí, ochraně hnízd a vypouštění vylíhnutých želv do moře. Kromě záchrany želv projekt podporuje **environmentální osvětu, vzdělávání** a poskytuje poradenství tam, kde je to potřeba.

⁹¹ Mořské želvy (2025) Popis projektu Dostupné [zde](#)

Vybrané podcíle:

- **15.1 Podíl lesních pozemků** na celkové výměře státu **velmi mírně roste**. Mezi roky 2015–2023 došlo k nárůstu z 37,47 % na 38,23 % ([data](#)). Podíl významných lokalit pro suchozemskou a sladkovodní biologickou rozmanitost (biodiverzitu), které se nacházejí v chráněných oblastech, zůstává v posledních letech prakticky stejný. Pro suchozemské významné lokality se pro rok 2023 jedná o podíl vyšší než 94 % a pro sladkovodní se jedná o více než 92 % ([data](#)).
- **15.2 ČR** kontinuálně směřuje k **udržitelnému lesnímu hospodaření**. U jednotlivých indikátorů nenastaly v posledních letech výraznější změny. **Přírůstek roční změny plochy lesa** dosahuje dlouhodobě **0,3 %** ([data](#)). Zásoba nadzemní biomasy v lesích v posledních letech zůstává na 213 t/ha. **Podíl lesa v chráněných územích** tvoří **14 %** plochy lesa. Více jak 90% lesů má dlouhodobý lesní hospodářský plán. Plocha lesa certifikovaného nezávislou certifikací trvale udržitelného hospodaření překročila 1,8 mil. ha.
- **15.4 Podíl významných lokalit horské biologické rozmanitosti** pokrytých chráněnými územími se v posledních letech významně nemění, za rok 2022 byl celkem 97,72 % ([data](#)).

Stav lesů

Lesy pokrývají v ČR **zhruba třetinu území**⁹². Jejich stav aktuálně není považován za dobrý. Negativně se projevuje především vliv **jednotvárné struktury a druhové skladby lesů**, v rámci které převažují jehličnaté lesy (převážně smrky) pokrývající zhruba 65 % plochy lesa (přirozený podíl je cca 35 %). Naopak listnaté lesy pokrývají jen 30 % plochy lesů (přirozený podíl se odhaduje na 65 %). V posledních desetiletích je patrná cílená **změna druhové skladby směrem k přirozenější (a stabilnější) struktuře** lesních porostů, která se projevuje častějším vysazováním listnatých dřevin na úkor jehličnanů.

Po roce 2015 začal v ČR stejně jako ve většině států střední Evropy v důsledku extrémně suchého a teplého počasí **narůstat počet jedinců kůrovce**. Situace byla kritická zejména v oblastech s vysokým zastoupením monokulturních porostů smrku. **Kalamita kulminovala v letech 2020–2021 a od té doby je na ústupu**. Masivní kácení stromů však mělo vliv na celkovou uhlíkovou bilanci lesů. Zatímco v předchozím období české lesy uhlík vázaly, od roku 2018 se tato bilance posunula ze záporných do kladných hodnot a lesy se tak staly zdrojem skleníkových plynů. S postupnou stabilizací kůrovcové kalamity docházelo zároveň k **rekordní obnově lesů** v postižených oblastech, což vedlo k tomu, že v roce 2023 byla uhlíková bilance pro sektor LULUCF znovu záporná (-3,6 Mt CO₂ ekv.).⁹³ Obnova plné schopnosti lesních ekosystémů **vázat uhlík zůstává prioritou** i pro nadcházející období. K dlouhodobému ukládání uhlíku v půdě nicméně dochází především v přírodních lesních ekosystémech. Z dlouhodobého hlediska je proto důležité podpořit tuto funkci **zaváděním přírodě blízkých způsobů hospodaření**.

Na zlepšení stavu lesů jsou určeny i prostředky z NPO, který je napojený na RRF – hlavní prvek iniciativy NextGenerationEU. Prostředky směřovaly na **zvýšení druhové rozmanitosti lesů, zvýšení jejich odolnosti a boj se suchem**. V současné době jsou lesnická opatření financována z národních zdrojů a zdrojů v rámci SZP.

Degradace půdy – Eroze

V ČR dochází k **degradaci půd** převážně vlivem eroze. Zranitelnost půdy vůči erozi v ČR souvisí s převažujícím **intenzivním hospodařením** využívajícím **minerální hnojiva**. Kromě ztráty půdy způsobuje smyv půdních částic také znečištění povrchových vod a zanášení vodních nádrží. Navíc v důsledku změny klimatu dochází ke zvyšování rizika vzniku erozních událostí z důvodu výskytu lokálních srážek s vysokou intenzitou po obdobích sucha⁹⁴.

Strukturální změny v českém zemědělství jsou částečně řešeny prostřednictvím **způsobilostních kritérií pro finanční podporu zemědělců**. Jednou z podmínek poskytnutí plné výše přímých podpor je **hospodaření v souladu se standardy dobrého zemědělského a environmentálního stavu půdy** (DZES 5), přičemž již od roku 2023 jsou zavedeny limity pro velikost souvislé plochy jedné plodiny. Na silně erozně ohrožených půdách je tento limit stanoven na 10 hektarů, zatímco na ostatní půdy se vztahuje limit 30 ha (DZES 5g). Vedle silně erozně ohrožených ploch a erozí neohrožených ploch byly nově vymezeny dvě odlišné kategorie mírně erozně ohrožených ploch. Zemědělci na nich musí volit šetrnější metody hospodaření, aby ochránili svá pole a zároveň zachovali svou zemědělskou produkci. **Za porušení jim hrozí zkrácení dotací**. Strategický plán SZP 2023–2027 zároveň stanovuje pravidla podmíněnosti plateb, zahrnující opatření jako diverzifikace plodin, pásové střídání plodin a minimální vegetační kryt půdy v nejcitlivějších obdobích (zima, období po sklizni). Od letošního roku jsou zavedena **nová opatření v rámci ekoplatby**, které mají motivovat zemědělce k **zakládání a údržbě krajinných prvků a podpoře pásového střídání plodin**. Ke zvýšení organické hmoty v půdě přispívají ekoplatby zaměřené na klima a životní prostředí, včetně bilance organické hmoty na orné půdě. Pro další podporu protierozních opatření probíhá příprava metodického pokynu, který stanoví postupy při řešení erozních událostí a výběr vhodných opatření. Probíhá také **podpora ekologického zemědělství**.

Pokles biodiverzity

Od roku 1982 **poklesla početnost všech běžných druhů ptáků** v ČR celkově o cca 12 %, přičemž pokles je nejvýraznější v posledních pěti až deseti letech⁹⁵. Největší pokles byl zaznamenán u druhů ptáků zemědělské krajiny, jejichž početnost se kvůli vysoké intenzitě zemědělství snížila v období let 1982–2023 o 46,8 %. Ptačí populace jsou ovlivněny také změnou klimatu. Většina evropsky významných druhů živočichů (59,8 %), rostlin (75,4 %) a přírodních stanovišť (79,6 %) v ČR se nachází ve stavu nedostatečném či nepříznivém. Jsou realizovány **nástroje aktivní druhové ochrany** pro 16 druhů živočichů a 13 druhů rostlin. Roste počet vyvážených exemplářů chráněných druhů dle úmluvy CITES. Nejvíce vyváženou skupinou živočichů jsou ptáci (především papoušci), druhou skupinou jsou pak plazi a dále obojživelníci.

⁹² MŽP (2024) Zpráva o stavu ŽP 2023. Dostupné [zde](#)

⁹³ EEA (2025) Czechia. EEA greenhouse gases — data viewer. Dostupné [zde](#)

⁹⁴ MŽP (2024) Zpráva o stavu ŽP 2023. Dostupné [zde](#)

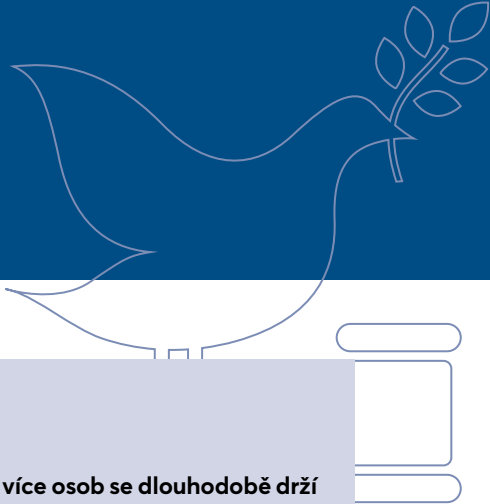
⁹⁵ MŽP (2024) Zpráva o stavu ŽP 2023. Dostupné [zde](#)

Koncepce aktivních nástrojů druhové ochrany

V roce 2023 přijala ČR Koncepci aktivních nástrojů druhové ochrany pro období 2023–2032, která **definuje kategorie nástrojů aktivní druhové ochrany** (záchranné programy, programy péče a regionální akční plány) a popisuje kritéria výběru druhů rostlin a živočichů pro jejich přípravu⁹⁶. V první řadě jsou zde definovány **záchranné programy**, které se zaměřují na stabilizaci a obnovu populací druhů aktuálně ohrožených vyhynutím. Každý program je zaměřen především na ochranu a obnovu biotopů a může zahrnovat i záchranné chovy a vypouštění nebo vysazování do přírody. Dále koncepce obsahuje **programy péče**, které se soustředí na zajištění dlouhodobé ochrany druhů, které nejsou v bezprostředně ohroženy vyhynutím, ale jejich výskyt může být v konfliktu se zájmy člověka. Koncepce se zabývá také **regionálními akčními plány**, možnostmi zajištění finančních prostředků (z národních, evropských i mezinárodních fondů) a důležitostí **spolupráce mezi různými organizacemi** (např. vědecké instituce, nestátní neziskové organizace a místní samosprávy). Díky záchrannému programu došlo například k záchraně hvozdíku písečného českého, jehož zbytková populace (čítající v 90. letech cca 200 jedinců) se rozrostla více než čtyřicetkrát a nadále dochází k dalšímu rozšiřování populace druhu.

Ptačí parky

Projekt Ptačí parky České společnosti ornitologické se zaměřuje na **obnovu a ochranu přírodních území** s cílem zvýšit **biologickou hodnotu krajiny** a podpořit **rozmanitost ptáků**. Vznikají na velkých plochách **mimo státem chráněné oblasti** a zahrnují pastvu kopytníků, obnovu mokřadů, seč trávy a další přírodní zásahy. Kromě záchrany ptáků projekt také podporuje přístup veřejnosti k přírodním hodnotám. Aktuálně existuje **sedm ptačích parků** s celkovou plochou 691 ha.

Vybrané podcíle:

- **16.1 Počet dokonaných úmyslných skutků, při kterých byla zabita jedna či více osob se dlouhodobě drží pod 80 skutky za rok (data).** Počet obětí těchto skutků může být vyšší a víme, že v roce 2023 v důsledku masové střelby na Filozofické fakultě UK vyšší byl. Až do roku 2022, kdy došlo k metodologickým změnám indikátoru, se počet obětí tohoto druhu násilí držel pod průměrně jednou obětí na 100 000 obyvatel. Počet registrovaných skutků fyzického, psychologického a sexuálního násilí (které však neústily ve smrt) zůstává dlouhodobě stabilní, pohybuje se kolem 10 000 případů ročně (data).
- **16.5 Počet trestných činů poskytování úplatků právníckými osobami se dlouhodobě pohybuje pod 10 případy ročně,** byť některé jednotlivé roky je zaznamenán prudký nárůst nad tuto úroveň a vzápětí pokles (data). **V Indexu vnímání korupce** sestavovaného Transparency International se ČR pohybuje posledních deset let mezi 54 a 59 body, přičemž její postavení stagnuje.⁹⁷
- **16.a V ČR neexistuje nezávislá národní instituce pro podporu a ochranu lidských práv, která by striktně odpovídala Pařížským principům (data),** ale část jejich rolí plní **Kancelář veřejného ochránce práv (tzv. ombudsman).**

V globálním srovnání dosahuje Česká republika v tématech spojených s SDG 16 velmi dobrých výsledků, v kontextu zemí OECD nebo EU výsledků celkově spíše průměrných, přičemž míra pokroku nebo schopnost udržovat svou dlouhodobou pozici se liší podle jednotlivých oblastí.⁹⁸

Úsilí o efektivní instituce

Veřejná správa v ČR plní všechny základní funkce, které obyvatelstvo v Evropě od státu očekává. Stejně jako v jiných zemích hrají i v jejím případě v poskytování služeb narůstající roli **digitalizace** (např. Portál občana⁹⁹, eDoklady¹⁰⁰, pilotní provoz eLegislativy a eSbírky¹⁰¹, které elektronicky zpřístupňují legislativu platnou i připravovanou), byť ve srovnání s průměrem EU je dosažený pokrok menší, než jaký by byl žádoucí, nebo k němu dochází pomaleji, než se plánovalo. Veřejné služby a vytvářené politiky by ale mohly být podstatně účinnější, kdyby se ČR byla schopna vypořádat se třemi problémy: **resortismem a nedostatky strategického řízení, slabou podporou strukturálních inovací a slabinami v argumentačně a datově založeném přístupu.** Zatímco v řešení prvních dvou problémů ČR od minulého VNR výrazně nepokročila a specificky u koherence

⁹⁶ MŽP (2023) Koncepce aktivních nástrojů druhové ochrany. Dostupné zde

⁹⁷ Transparency International / Corruption Perception Index. Dostupné zde.

⁹⁸ World Bank (2024) World Wide Governance Indicators, dostupné zde; IDEA (2024) Global State of Democracy Report 2024, dostupné zde; EIU (2024) Democracy Index 2024, dostupné zde; V-Dem Institute (2025) Democracy Report 2025, dostupné zde; Bertelsmann Stiftung (2024) Czechia Report 2024 – Sustainable Governance Indicators, dostupné zde.

⁹⁹ Portál veřejné správy. Dostupné zde. Portál občana. Dostupné zde.

¹⁰⁰ eDoklady. Dostupné zde.

¹⁰¹ eLegislativa a eSbírka. Dostupné zde.

politik a strategického řízení lze výsledky očekávat nejdříve v návaznosti na aktuálně běžící projekty, v posledně jmenovaném je patrný náběh ke změně.¹⁰² Vznikl centrální **Vládní analytický útvar**, který začal připravovat důkladnější podklady pro rozhodování vlády a rozšířil se počet analytických útvarů ministerstev. Začala příprava celkové reformy procesu RIA, která ho má více přiblížit principům EU iniciativy Better Regulation. Vznikla vládní Strategie pro správu dat ve veřejné správě, která počítá se systematickou katalogizací dat veřejné správy pro analytické účely. Žádná z těchto snah ale ještě není u konce a bezprostřední efekty jsou zatím omezené.

Politická participace jako téma vnitrostátní i zahraničněpolitické

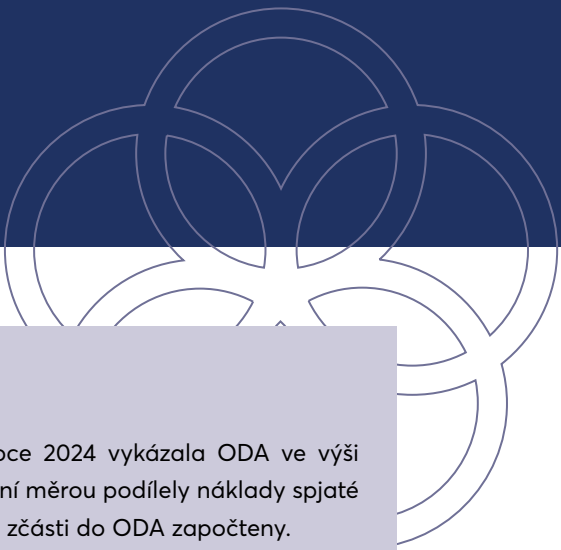
Politická moc a podoba politik se v ČR odvozuje od vůle občanů. **Volby probíhají na úrovni národní, regionální i místní.** Od roku 2021 do 2025 se v ČR uskutečnily volby do Poslanecké sněmovny (2021), prezidentské volby (2023) a volby do krajských zastupitelstev a Senátu (2024). ČR se snaží míru reprezentace danou volbami stále vylepšovat. V roce 2021 politická reprezentace reagovala na rozhodnutí Ústavního soudu, a upravila zákony tak, aby se při nejdůležitějších z těchto voleb, volbách do dolní komory Parlamentu, potenciálně snížilo množství propadnuvších hlasů.¹⁰³ v roce 2024 byly přijaty také další změny, které by měly usnadnit možnost volit (např. korespondenční hlasování¹⁰⁴).

Nevolební participace, která by měla dávat občanům možnost spolupracovat přímo na tvorbě konkrétních politik v určité míře také probíhá. Nejde o systémové nastavení, tato participace má stále spíše podobu experimentování – od konzultací s veřejností při tvorbě strategií až po participativní rozpočtování na místní úrovni. V letech 2023–24 se objevily zajímavé iniciativy spojené s návrhy společných pravidel veřejné správy pro smysluplnou participace nestátních neziskových organizací, vznikem kompetenčního centra participace pro celou veřejnou správu či myšlenkou organizace celostátního občanského shromáždění k určitému tématu, zhmotnily se však jen z malé části.

Na mír, spravedlnost a silné instituce nedbá ČR jenom vnitrostátně, ale otevírá téma i na mezinárodním poli. Ať již svou aktivitou v **Radě OSN pro lidská práva** (např. rezoluce k rovné participaci obyvatel členských států OSN na politickém a veřejném životě jejich zemí z r. 2024), nebo třeba spolupředsednictví iniciativy „**Pathfinders**“, která sdružuje státy, mezinárodní a nestátní neziskové organizace usilující o naplnění SDG 16. Nadále také realizovala **Program transformační spolupráce**, který pomáhá uskutečňovat projekty českých i lokálních nestátních neziskových organizací ve státech Východního partnerství a západního Balkánu. Program cílí na budování institucí právního státu, posilování nezávislosti soudů, občanské společnosti a médií, a také na zapojení mladých lidí, žen a znevýhodněných skupin do rozhodovacích procesů.

Charta proti domácímu násilí

Některé typy násilí (např. domácí) jsou latentní a v policejních statistikách se objevují v mnohem menší míře, než v jaké jsou ve společnosti rozšířené. Možnosti státu v prevenci a odhalování tohoto druhu násilí jsou však omezené. Proto ČR v roce 2023 sáhla ke **spolupráci státu, nestátních neziskových organizací a byznysu**. Charta proti domácímu násilí¹⁰⁵ formuluje společné zásady, zprostředkovává informační kanály, které dříve nebyly tolik využívány (např. interní postupy ve firmách) a nabízí konkrétní pomoc (např. aplikace Bright Sky, spojení s relevantními nestátními neziskovými organizacemi).

Vybrané podcíle:

- **17.2** V uplynulém období došlo k navýšení objemu **ODA**. ČR v roce 2024 vykázala ODA ve výši **572 milionů USD (0,17 % HND)**.¹⁰⁶ Na tomto nárůstu se ovšem zásadní měrou podílely náklady spjaté s přílivem uprchlíků z Ukrajiny, které byly v souladu s pravidly OECD zčásti do ODA započteny.
- **17.14** V roce 2025 byl přijat první **akční plán Koherence politik pro rozvoj (PCD)**. V rámci jeho naplňování budou dotčené instituce řešit otázku institucionálního zakotvení PCD, posilování kapacit a identifikace nejvíce relevantních tematických oblastí.

Zahraniční rozvojová spolupráce a humanitární pomoc

V roce 2024 proběhlo **střednědobé vyhodnocení Strategie ZRS**. V lednu 2025 se uskutečnil expertní kulatý stůl na téma globálního rozvoje. Pozitivně je hodnoceno propojování humanitárních a rozvojových aktivit, zaměření na klimatické cíle a propojení s bezpečnostní problematikou. Na druhou stranu jako výzva bylo identifikováno nedostatečné využití existujících nástrojů na podporu zapojování soukromého sektoru. Limitujícím faktorem je také omezené a nedostatečně předvídatelné financování. Někteří aktéři poukazují rovněž na omezené personální kapacity v oblasti rozvojové spolupráce.

Důležitými aktéry rozvojové spolupráce zůstávají nestátní neziskové organizace, firmy a akademické instituce. Na evropské úrovni se ČR zapojila do iniciativy **EU Global Gateway**. Ve spolupráci s UNDP ČR realizuje program **Challenge Fund**, jehož cílem je zprostředkování zkušeností a technologií českých firem a nestátních neziskových organizací, které mohou podpořit naplňování SDGs v rozvojových zemích. Zapojení firem do rozvojové spolupráce podporuje také dotační program **B2B** a záruční program Národní rozvojové banky. V roce 2023 získala **Národní rozvojová banka** autorizaci pro delegovanou spolupráci s EU. V rozvoji nástrojů na podporu zapojení soukromého sektoru dosáhla ČR viditelného pokroku, musí ale nadále hledat cesty, jak podnítit větší zájem firem.

ČR pokračovala v realizaci české **Strategie pro globální vzdělávání 2018–2030**. V roce 2024 schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy revizi rámcových vzdělávacích programů, která zahrnula globální vzdělávání do průřezových témat, jako jsou udržitelné prostředí a společnost pro všechny.

Ruská agrese proti Ukrajině momentálně představuje hlavní bezpečnostní, politickou a ekonomickou výzvu pro ČR, EU i globálně. V roce 2022 spustila ČR Program humanitární, stabilizační, rekonstrukční a hospodářské asistence Ukrajině v letech 2023–2025. Primární zaměření dosud realizovaných projektů bylo v oblasti zdravotnictví, energetiky a zajištění urgentních potřeb vnitřně vysídlených obyvatel Ukrajiny a ukrajinských uprchlíků v okolních zemích. Rychlá a efektivní reakce ČR na dopady ruské agrese zafungovala na Ukrajině i v ČR díky dobré komunikaci mezi státem a nestátními aktéry. Potvrdila odolnost systému českých rozvojových aktérů a pozitivně ovlivnila jejich další působení nejen na Ukrajině, ale i v dalších zemích.

¹⁰² MŽP (2024) 2. zpráva o kvalitě života a její udržitelnosti. Dostupné [zde](#).
¹⁰³ Zákon č. 189/2021 Sb. *Zákon, kterým se mění zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů*.
¹⁰⁴ Zákon č. 268/2024 Sb. *kterým se mění zákon č. 88/2024 Sb., o správě voleb, a některé další zákony*.
¹⁰⁵ ROSA Centrum pro ženy, z.s., Nadace Vodafone a IKEA pod záštitou Úřadu vlády ČR. *Charta proti domácímu násilí*. Dostupné [zde](#).

¹⁰⁶ OECD, *Oficiální rozvojová pomoc (ODA) u roce 2024 podle členů Výboru pro rozvojovou pomoc (předběžná data)*. Dostupné [zde](#)

Působení v mezinárodních organizacích a koherence politik

ČR přispívá k naplňování Agendy 2030 jako člen Hospodářské a sociální rady OSN, Výboru stálých zástupců UNEP či Rady OSN pro lidská práva. Během **předsednictví v Radě EU v roce 2022** ČR prosadila klíčové reformy v oblasti klimatické politiky, zpřísnění pravidel pro trh s emisními povolenkami a podpory recyklace baterií. Na klimatickém COP 27 přispěla EU během českého předsednictví k dosažení dohody o mechanismu financování ztrát a škod spojených s dopady klimatické změny. ČR také v roli předsednické země aktivně podporovala přijetí Kchun-mingsko-montrealského globálního rámce pro biologickou rozmanitost.

ČR zatím nedisponuje vlastní oficiální statistickou metodikou pro výpočet **spillover efektů**, která by umožňovala vyhodnotit např. dopady v oblasti životního prostředí a využívání přírodních zdrojů související s dovozem a vývozem. V agendách boje proti nelegálním finančním tokům a daňovým únikům, které představují další oblast možných spillover efektů, naplňuje ČR nejnovější standardy OECD a OSN a aktivně se podílí na jejich formulování. V rámci koherence politik pro rozvoj ČR realizovala v letech 2023–2024 výzkumný projekt, na jehož základě přijala první **Akční plán PCD** na období 2025–2027.

ČR je zapojena do **Multilaterální iniciativy na odpouštění dluhů (MDRI)** a přislíbila do roku 2044 uhradit celkem 361,37 mil. Kč (14,45 mil. EUR), přičemž k lednu 2025 již přispěla 199,38 mil. Kč (7,98 mil. EUR). Z pozice akcionáře ČR podporuje proces reformy Skupiny Světové banky. V návaznosti na balíček EU proti praní špinavých peněz přijala ČR v roce 2024 novou národní legislativu. Posílila také mechanismy dohledu a meziresortní koordinace. V oblasti mezinárodní spolupráce v daňových otázkách se připojila k druhému pilíři projektu BEPS v rámci OECD (zavedení minimální daně z příjmů pro právnické osoby) a podepsala konvence OECD o výměně informací reagující na rozvoj digitální ekonomiky.

Člověk v tísni

Člověk v tísni je mezinárodní **humanitární a rozvojová organizace působící v oblastech zasažených přírodními katastrofami, chudobou či válečnými konflikty**. V roce 2023 působila ve více než 40 zemích s rozpočtem přes 200 mil. EUR, z nichž 3,5 % tvoří příspěvek českého státu. Příspěvky od českých soukromých dárců tvořily 11 % z celkového rozpočtu organizace. Člověk v tísni spolupracuje s více než 600 místními partnery a globálním týmem expertů na programech zaměřených na nejzranitelnější komunity a všechny oblasti SDGs.

Zdroje

10 Sources

Bertelsmann Stiftung (2024) Czechia Report 2024 – Sustainable Governance Indicators, dostupné [zde](#).

Citya: poptávková doprava, dostupné [zde](#).

CVVM (2019) Výzkum veřejného mínění k problematice dezinformací. Dostupné [zde](#).

ČHMÚ (2024) Hydrologická ročenka České republiky 2023. Dostupné [zde](#).

ČHMÚ (2024) National greenhouse gas inventory document of the Czech Republic. Dostupné [zde](#).

Čistá řeka Sázava (2025) Popis projektu. Dostupné [zde](#).

ČSÚ (2021) Sčítání. Dostupné [zde](#).

ČSÚ (2022, 2023, 2024) Životní podmínky (EU-SILC). Dostupné [zde](#).

ČSÚ (2023) Počet cizinců, demografické události. Dostupné [zde](#).

ČSÚ (2023) Projekce obyvatelstva České republiky 2023 – 2100. Dostupné [zde](#).

ČSÚ (2023) Vodovody, kanalizace a vodní toky – 2023. Dostupné [zde](#).

ČSÚ (2024) Příjmy a životní podmínky domácností. Dostupné [zde](#).

ČSÚ (2024) Vývoj ekonomiky České republiky – 3. čtvrtletí 2024. Dostupné [zde](#).

ČSÚ (2024) Zaměstnanost a mzdy žen a mužů. Dostupné [zde](#).

ČSÚ (2024) Zaměstnanost a nezaměstnanost (VŠPS). Dostupné [zde](#).

ČSÚ (2024). Výdaje na výzkum a vývoj v Česku loni vzrostly. Dostupné [zde](#).

ČSÚ (2025) Aktuální populační vývoj v kostce. Dostupné [zde](#).

ČSÚ (2025) Kolik dává stát na vědu. Dostupné [zde](#).

ČSÚ (2025) Podíl nezaměstnaných osob v krajích. Dostupné [zde](#).

ČSÚ (2025) Data za osobní dopravu. Dostupné [zde](#).

ČSÚ (2025) Podíl domácností s extrémní ekonomickou zátěží z bydlení, dostupné [zde](#).

eDoklady. Dostupné [zde](#).

EIU (2024) Democracy Index 2024, dostupné [zde](#).

eLegislativa a eSbírka. Dostupné [zde](#).

Envirometr (2024) Materiálová náročnost hospodářství. Dostupné [zde](#).

Eurostat (2023) Gender pay gap statistics. Dostupné [zde](#).

Eurostat (2024) Circular material use rate. Dostupné [zde](#).

Eurostat (2024) The methodology for assessing the EU Member States status and progress towards SDGs. Dostupné [zde](#).

Eurostat (2025) Energy intensity. Dostupné [zde](#).

IDEA (2024) Global State of Democracy Report 2024, dostupné [zde](#).

Institut 2050 (2024) České klima 2024: Reprezentativní výzkum veřejného mínění v otázkách změny klimatu, dekarbonizace a Zelené dohody. Dostupné [zde](#).

Jirát D., Vyhodnocení městské nájemní agentury po 2 letech od začátku jejího fungování, MPSV 2023, dostupné [zde](#).

Kol., Dostupné bydlení, In. Urbanismus a územní rozvoj, 1/25, ISSN 1212-0855.

Magistrát hl.m.Prahy (2021) Klimatický plán hl. m. Prahy. Dostupné [zde](#)

Mewery (2025) Popis projektu. Dostupné [zde](#).

Ministerstvo vnitra (2024) Čtvrtletní zpráva o migraci III. Dostupné [zde](#).

MMR (2023) Národní strategie veřejného zadávání (s.38) Dostupné [zde](#).

MMR (2024) Analýza bydlení v ČR, dostupné [zde](#).

MMR (2024), Podpora bydlení, dostupné Ministerstvo pro místní rozvoj ČR – Housing Policy. Dostupné [zde](#).

Mořské želvy (2025) Popis projektu Dostupné [zde](#).

MPO (2024) Projekty zahraniční rozvojové spolupráce ČR, program Aid for Trade. Dostupné [zde](#).

MPO (2024), Národní akční plán čisté mobility, Dostupné [zde](#).

MPSV (2022) Sčítání osob z vybraných kategorií klasifikace ETHOS. Dostupné [zde](#).

MPSV (2022, 20023, 2024) Informace o vyplacených dávkách. Dostupné [zde](#).

MPSV (2023) Roční výkaz o výkonu sociálně právní ochrany dětí za rok 2023.Dostupné [zde](#).

MPSV (2024) Energetická chudoba v roce 2023. Dostupné [zde](#).

MPSV (2025) Evidence dětských skupin. Dostupné [zde](#).

MŠMT (2024) Statistická ročenka školství – 2023/2024. Dostupné [zde](#).

MŠMT (2024) Zpráva ke zjišťování kvalifikovaných odhadů počtu romských žáků v základních školách ve školním roce 2023/2024. Dostupné [zde](#).

MŠMT (2024) Zpráva o počtu romských žáků v základních školách. Dostupné [zde](#).

MV (2025) Vládní program Bezpečné dětství.

MZe (2025). Ročenka Ekologické zemědělství v České republice 2023, s.6. Dostupné [zde](#).

MZe (2025). Ročenka Ekologické zemědělství v České republice 2023, s.6. Dostupné [zde](#).

MZV (2024) Informace o realizaci zahraniční rozvojové spolupráce a humanitární pomoci České republiky v roce 2024

MŽP (2021) Strategie přizpůsobení se změnám klimatu v podmínkách ČR, Dostupné [zde](#).

MŽP (2023) Koncepce aktivních nástrojů druhové ochrany. Dostupné [zde](#).

MŽP (2023) Tisková zpráva „Rekordních 105 milionů jde na klimatické vzdělávání“ Dostupné [zde](#).

MŽP (2024) 2. zpráva o kvalitě života a její udržitelnosti. Dostupné [zde](#).

MŽP (2024) Tisková zpráva „Česká republika získala v New Yorku „vodního Oscara“. OSN ocenila pokrok v hospodaření s vodou i zlepšení stavu řek“. Dostupné [zde](#).

MŽP (2024) tisková zpráva „Průlom v české legislativě na ochranu vod. Novelu, která by měla zabránit možnému vzniku havárií, dnes ve třetím čtení schválila Sněmovna“ Dostupné [zde](#).

MŽP (2024) Zpráva o stavu ŽP 2023. Dostupné [zde](#).

MŽP (2024) Národní klimaticko-energetický plán, Dostupné [zde](#).

MŽP (2025) Odpady v roce 2023. Dostupné [zde](#).

Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti (2023) Národní výzkum užívání návykových látek. Dostupné [zde](#).

Nařízení vlády č. 206/2022 Sb., o poskytování nouzového ubytování a dočasného nouzového přístřeší a souvisejících služeb pro žadatele o udělení dočasné ochrany a pro osoby s udělenou dočasnou ochranou.

NSZM (2025) Případová studie Slavičín, dostupné [zde](#).

NSZM (2025) Obec 2030: Největší databáze příkladů dobré praxe obecní energetiky a ochrany životního prostředí v ČR, dostupná [zde](#).

NÚDZ (2023) Národní monitoring duševního zdraví žáků na základních školách v České republice.

NÚDZ, ČŠI (2023) Národní monitoring duševního zdraví žáků na základních školách v České republice.

OECD, Official development assistance (ODA) in 2024, by members of the Development Assistance Committee (preliminary data), dostupné [zde](#).

OSN (2025) Czechia. 2025 National Inventory Document. Dostupné [zde](#).

PAQ Research. Mapa zadlužení. Dostupné [zde](#).

Portál občana. Dostupné [zde](#).

Portál veřejné správy. Dostupné [zde](#).

ProFem (2024) Sexualizované násilí: výskyt, dopady a náklady na zdravotní péči. Dostupné [zde](#).

Refugium (2025) Popis projektu. Dostupné [zde](#).

ROSA Centrum pro ženy, z.s., Nadace Vodafone a IKEA pod záštitou Úřadu vlády ČR. Charta proti domácímu násilí. Dostupné [zde](#).

Sociologický ústav AV ČR, PAQ Research (2022) Hlas Ukrajinců. Dostupné [zde](#).

STEM (2024) Dopravní chudoba v České republice – situační analýza. Dostupné [zde](#).

SZÚ (2023) Národní výzkum užívání tabáku a alkoholu v České republice. Dostupné [zde](#).

SZÚ (2024) Více než 60 procent Čechů má nadváhu, trpí jí až čtvrtina dětí. Obezita způsobuje závažné zdravotní komplikace. Dostupné [zde](#).

SZÚ (2024) Více než 60 procent Čechů má nadváhu, trpí jí až čtvrtina dětí. Obezita způsobuje závažné zdravotní komplikace. Dostupné [zde](#).

Transparency International / Corruption Perception Index.Dostupné [zde](#).

UN Climate Change (2025) Czechia. 2025 National Inventory Document, Dostupné [zde](#).

UN-Water (2024) SDG 6 Country Acceleration Case Study: Czechia, Geneva. Dostupné [zde](#).

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod.

ÚV (2024) Zpráva za rok 2023 o rovnosti žen a mužů.

V-Dem Institute (2025) Democracy Report 2025, dostupné [zde](#);

World Bank (2024) World Wide Governance Indicators dostupné [zde](#);

Zákon č. 123/2024 Sb., občanský zákoník.

Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení)

Zákon č. 189/2021 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací.

Zákon č. 268/2024 Sb. kterým se mění zákon č. 88/2024 Sb., o správě voleb, a některé další zákony

Zákon č. 297/2021 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem a o změně některých souvisejících zákonů.

Zákon č. 436/2024 Sb.,o pojištění na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 468/2024 Sb, o integračním sociálním podniku.

Zákon č. 470/2024 Sb., o zaměstnanosti.

Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace.

Zákon č. 66/2022 Sb., o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace.

Zákon č. 67/2022 Sb., o opatřeních v oblasti školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace.

Zákon č. 84/2025 Sb.kterým se mění zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Živá půda (2025). Popis projektu. Dostupné [zde](#).

11 Přílohy:

Příloha 1: Seznam zkratek

AI: Umělá inteligence (Artificial Intelligence)
BEPS: Omezení vyhýbání se daňovým povinnostem (Base Erosion and Profit Shifting)
BMI: Index tělesné hmotnosti (Body Mass Index)
CCUS: Zachycování a využití oxidu uhličitého (Carbon Capture, Utilization and Storage)
CEPIS: Centrum podnikání, profesních a mezinárodních studií
CER: Certifikované snížení emisí (Certified Emission Reduction)
CITES: Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy (Convention on International Trade in Endangered Species)
COP 27: 27. konference OSN o změně klimatu (Conference of the Parties)
CO₂: Oxid uhličitý
ČOV: Čistírna odpadních vod
ČR: Česká republika
ČR 2030: Strategický rámec Česká republika 2030
DMC: Domácí materiálová spotřeba (Domestic Material Consumption)
DZES: Dobré zemědělské a environmentální podmínky půdy
ESG: měřitelná kritéria, kterými lze hodnotit a porovnávat udržitelnost – Environmentální, sociální a správní otázky (Environmental, Social and Governance)
ETS: Systém obchodování s emisemi (Emissions Trading System)
EU: Evropská unie
EUR: Euro
FSV: Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy
FTE: Přepočtený podíl pracovníků na plný pracovní úvazek (Full-Time Equivalent)
HDP: Hrubý domácí produkt
HHC: Hexahydrokanabinol
HND: Hrubý národní důchod
HPC: Výkonné počítače (High Performance Computing)
HPDA: Analýza dat vysokého výkonu (High-Performance Data Analytics)

IT: Informační technologie
ITU: Mezinárodní telekomunikační unie (International Telecommunication Union)
LNOB: Nenechat nikoho pozadu (Leave No One Behind)
LULUCF: Využívání půdy a lesů v pohlcování emisí skleníkových plynů (Land Use, Land-Use Change, and Forestry)
LUMI: Výzkumné konsorcium sdružující 11 evropských států (Large Unified Modern Infrastructure)
MF: Ministerstvo financí
MD: Ministerstvo dopravy ČR
MDRI: Iniciativa na odpuštění dluhů (Multilateral Debt Relief Initiative)
MMR: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MPSV: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
MZV: Ministerstvo zahraničních věcí ČR
MŽP: Ministerstvo životního prostředí ČR
NPO: Národní plán obnovy
ODA: Oficiální rozvojová pomoc
OECD: Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development)
OP TAK: Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost
OSN: Organizace spojených národů
OZE: Obnovitelné zdroje energie
PCD: Koherence politik pro rozvoj
PPP: Partnerství veřejného a soukromého sektoru (Public Private Partnership)
QC: Kvantové počítání (Quantum Computing)
RIA: Hodnocení dopadů regulace (Regulatory Impact Assessment)
RRF: Nástroj pro oživení a odolnost EU (Recovery and Resilience Facility)
RVUR: Rada vlády pro udržitelný rozvoj
SDG: Cíle udržitelného rozvoje (Sustainable Development Goals)
SEEPIA: Strategické posouzení vlivů na životní prostředí a posuzování dopadů politiky (Strategic Environmental Evaluation and Policy Impact Assessment)
SKF: Sociálně klimatický fond Evropské unie
SZP: Společná zemědělská politika (EU Common Agricultural Policy)

UK: Univerzita Karlova

UN: Organizace spojených národů (United Nations)

UNDP: Rozvojový program Organizace spojených národů (United Nations Development Programme)

UNICEF: Dětský fond Organizace spojených národů (United Nations Children's Fund)

UNEP: Program Organizace spojených národů pro životní prostředí

UNILEAD: projekt University Leaders in SDGs – Zdroje pro změnu

USD: Americký dolar (United States Dollar)

VNR: Dobrovolný národní přezkum (Voluntary National Review)

VRT: Vysokorychlostní trať

WMO: Světová meteorologická organizace (World Meteorological Organization)

WFP: Světový potravinový program

ZRS: Zahraniční rozvojová spolupráce

Příloha 2: Seznam použitých indikátorů Agendy 2030

1.2.1 Podíl obyvatelstva, které žije pod národní hranicí chudoby, podle pohlaví a věku

2.a.2 Celkové oficiální toky (oficiální rozvojová pomoc a další oficiální toky) do odvětví zemědělství

3.4.1 Úmrtnost v důsledku kardiovaskulárního onemocnění, rakoviny, diabetu nebo chronického onemocnění dýchací soustavy

3.5.2 Spotřeba alkoholu na osobu (patnáctiletou a starší) za kalendářní rok, v litrech čistého alkoholu

4.2.2 Míra účasti v předškolním vzdělávání (jeden rok před věkem stanoveným pro začátek primárního vzdělávání), podle pohlaví

4.3.1 Míra účasti mládeže a dospělých na formálním a neformálním vzdělávání a odborné přípravě v předcházejících 12 měsících, podle pohlaví

4.4.1 Podíl mládeže a dospělých, kteří ovládají dovednosti informačních a komunikačních technologií (ICT), podle druhu dovednosti

4.6.1 Podíl obyvatelstva v dané věkové skupině, který dosahuje alespoň stanovené úrovně dovednosti ve funkční (a) čtenářské gramotnosti a (b) matematické gramotnosti, podle pohlaví

5.2.1 Podíl žen a dívek ve věku 15 a více let, které měly někdy partnera a které byly vystaveny fyzickému, sexuálnímu a/nebo psychologickému násilí od současného nebo bývalého intimního partnera v předchozích 12 měsících, podle formy násilí a podle věku

5.2.2 Podíl žen a dívek ve věku 15 a více let, které byly vystaveny sexuálnímu anebo psychologickému násilí od osob jiných, než je jejich intimní partner, v předchozích 12 měsících podle věku a podle místa výskytu

5.5.1 Podíl žen vykonávající mandát v a) v národních parlamentech a b) na lokální úrovni

5.5.2 Podíl žen v manažerských pozicích

6.3.1 Podíl bezpečně čištěných odpadních vod z domácností a průmyslu

6.4.2 Míra zátěže vodních zdrojů: odběry sladkých vod jako podíl z dostupných sladkovodních zdrojů

6.a.1 Částka oficiální rozvojové pomoci pro vodu, sanitární a hygienická opatření, která je součástí plánu výdajů koordinovaných státní správou

7.2.1 Podíl energie z obnovitelných zdrojů na celkové konečné spotřebě energie

7.3.1 Energetická náročnost měřená jako podíl primární energie a HDP

7.a.1 Mezinárodní finanční toky do rozvojových zemí na podporu výzkumu a vývoje čisté energie a na výrobu energie z obnovitelných zdrojů včetně energie z hybridních systémů

8.a.1 Závazky a skutečné výdaje v rámci programu Aid for Trade (Pomoc obchodu)

8.4.1 Materiálová stopa, materiálová stopa na obyvatele a materiálová stopa vztažená na HDP

8.5.2 Míra nezaměstnanosti podle pohlaví, věku a osob se zdravotním postižením

9.4.1 Emise CO₂ na jednotku hrubé přidané hodnoty

9.5.1 Výdaje na výzkum a vývoj jako podíl na HDP (Intenzita VaV)

9.5.2 Výzkumní pracovníci (přepočtení na plné úvazky) na milion obyvatel

10.2.1 Podíl lidí, kteří žijí z příjmu nižšího než 50 % mediánu mezd, podle pohlaví, věku a podle osob se zdravotním postižením

10.7.2 Počet zemí s migrační politikou, která usnadňuje řádnou, bezpečnou, legální a odpovědnou migraci a mobilitu lidí

12.2.2 Domácí materiálová spotřeba, domácí materiálová spotřeba na obyvatele a domácí materiálová spotřeba na HDP

12.5.1 Národní stupeň recyklace, tuny recyklovaných materiálů

13.2.2 Celkové emise skleníkových plynů za rok

13.a.1 Částky poskytované a mobilizované v amerických dolarech ročně ve vztahu k pokračujícímu stávajícímu cíli kolektivní mobilizace závazku 100 miliard USD do roku 2025

15.1.1 Výměra lesních pozemků jako podíl z celkové výměry území státu

15.1.2 Podíl významných lokalit pro suchozemskou a sladkovodní biologickou rozmanitost (biodiverzitu), které se nacházejí v chráněných oblastech podle druhu ekosystému

15.2.1 Pokrok směrem k udržitelnému lesnímu hospodaření

15.4.1 Pokrytí významných lokalit horské biologické rozmanitosti (biodiverzity) chráněnými územími

16.1.1 Počet obětí úmyslného zavraždění na 100 000 obyvatel podle pohlaví a věku

16.1.3 Podíl obyvatelstva, které bylo vystaveno fyzickému, psychologickému a/nebo sexuálnímu násilí v předcházejících 12 měsících

16.5.2 Podíl podniků, které měly v předcházejících 12 měsících alespoň jeden kontakt s úředníkem státní správy a které zaplatili úředníkovi státní správy úplatek nebo byly tímto úředníkem o úplatek požádány

16.a.1 Existence nezávislých národních institucí pro podporu a ochranu lidských práv v souladu s Pařížskými principy (Paris Principles)

17.2.1 Čistá oficiální rozvojová pomoc, celkem a pro nejméně rozvinuté země, jako podíl hrubého národního příjmu (GNI) dárců Výboru pro rozvojovou pomoc OECD (Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) Development Assistance Committee)

Příloha 3: Odkazy

Indikátory

Všechny dostupné indikátory Agendy 2030 pro ČR jsou publikovány na webu: www.sdg-data.cz

Aktualizovaný Strategický rámec Česká republika 2030

V listopadu 2024 vláda ČR schválila (usnesením č. 802 ze dne 6. listopadu) aktualizaci Strategického rámce Česká republika 2030 s výhledem do roku 2050. Jedná se o zastřešující rozvojový rámec stanovující priority a cíle pro rozvoj ČR do roku 2030, který zároveň převádí globální cíle Agendy 2030 (SDGs) do českého prostředí.

2. Zpráva o kvalitě života a její udržitelnosti

Zpráva hodnotící naplňování strategického rámce Česká republika 2030 za období 2021–2023. K analýze pokroku ve strategických a specifických cílech se využívá zejména sada indikátorů dostupná na webu sdg-data.cz, který vytvořila Česká informační agentura životního prostředí (CENIA). Zpráva byla schválena vládou ČR usnesením č. 91 ze dne 7. února 2024.

Dokumenty jsou dostupné [online](#).

Sustainable Development Report 2024

Poslední dostupná verze [Zprávy o udržitelném rozvoji](#), kterou každoročně vydává Bertelsmannova nadace a Sustainable Development Solutions Network (SDSN), za rok 2024 uvádí, že Česká republika již plní nebo je na dobré cestě ke splnění u 58 % podcílů SDGs. Celkově se ČR umístila na 12. příčce ze 167 sledovaných zemí, kdy ale u 20 % podcílů SDGs však dochází pouze k omezenému pokroku a u 22 % je pokrok nedostačující.

SDG Dashboard pro ČR¹⁰⁷

Dashboards : ● Cíl udržitelného rozvoje dosažen ● Výzvy přetrvávají ● Významné výzvy přetrvávají ● Hlavní výzvy přetrvávají ● Informace nejsou k dispozici
Trendy : ↑ Na cestě k dosažení cílů udržitelného rozvoje nebo k jejich udržení ↑ Mírně se zlepšuje → Stagnace ↓ Klesající ↔ Informace o trendu nejsou k dispozici

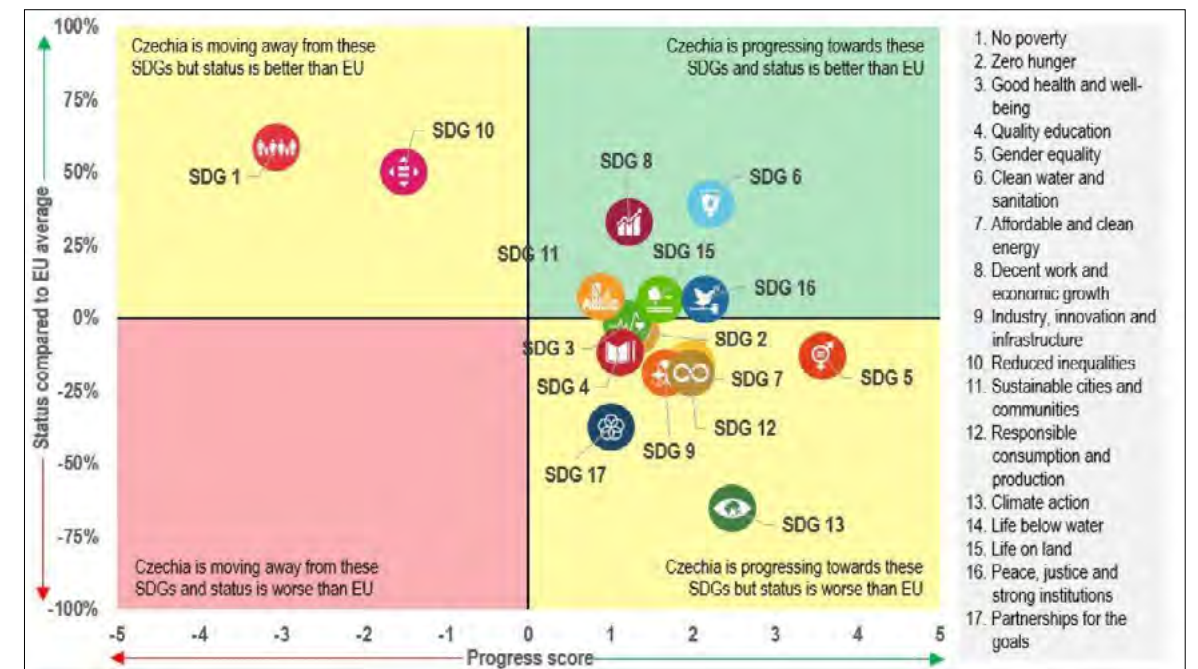
Pokrok v plnění SDGs podle Eurostatu

Od roku 2020 věnuje EK pravidelně jednu z příloh každoročního Country Reportu hodnocení naplňování SDGs v jednotlivých členských státech, které je založeno na datech shromažďovaných Eurostatem. ČR dle [Country reportu za rok 2025](#) učinila pokrok ve všech SDGs kromě SDG 1 a 10, u kterých bylo zaznamenáno zhoršení, ale hodnoty jejich indikátorů jsou nad průměrem EU. Většina Cílů (10) ale i přes příznivý vývoj stále zaostává za průměrem EU a je třeba se i nadále zaměřovat na jejich důsledné naplňování. Osa y zobrazuje postavení daného SDG vůči průměru EU, Osa x pak zaznamenává hodnotu růstu daného cíle a zda směřuje ke svému naplnění.

Mimo hodnocení stavu SDGs ve členských státech Eurostat také hodnotí celkový pokrok v dosahování SDGs v EU a to ve výročních zprávách [Udržitelný rozvoj v EU](#).

¹⁰⁷ Sachs, J.D., LaFortune, G., Fuller, G. (2024), The SDGs and the UN Summit of the Future. Sustainable Development Report 2024. Dostupné [zde](#).

Stav plnění SDGs v ČR¹⁰⁸

OECD – Měření vzdálenosti k podcílům SDGs

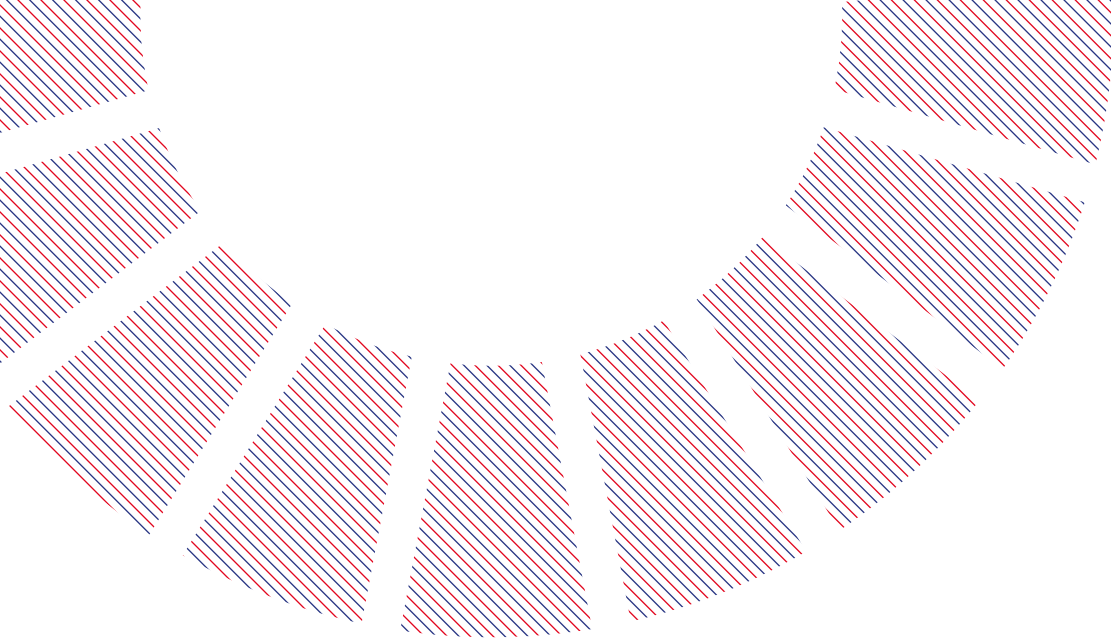
Metodika OECD pro měření vzdálenosti k podcílům zkoumá konkrétní podcíle SDGs a integruje více zdrojů dat, které jsou v souladu s globálním rámcem OSN a jsou doplněny o datové soubory OECD, což zajišťuje větší pokrytí a granularitu. Tento přístup hodnotí jak současnou výkonnost, tak trendy, aby bylo možné odhadnout budoucí pokrok. Za poslední měření se ČR přiblížila podcílům v oblasti SDG 1, SDG 3 a SDG 6, naopak vzdálená zůstává podcílům v rámci SDG 15, SDG 16 a SDG 17.

Měření vzdálenosti ČR k podcílům SDGs¹⁰⁹

¹⁰⁸ Eurostat (2025). 2025 Country Report – Czechia. Dostupné [zde](#).

¹⁰⁹ OECD (2025). The OECD Hub on Sustainable Development Goals. Distance to SDG targets by OECD country – Czechia. Dostupné [zde](#).

17. června 2025

Autor:
Oddělení udržitelného rozvoje
Odbor politiky životního prostředí a udržitelného rozvoje
Ministerstvo životního prostředí
agenda2030@mzp.gov.cz

Spolupráce:
Ministerstvo životního prostředí
Ministerstvo pro místní rozvoj
Ministerstvo zahraničních věcí
Úřad vlády ČR
Český statistický úřad

Grafika:
Adéla Vorbová

Vydavatel a vlastník médií:
Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65
100 10 Praha
ČESKÁ REPUBLIKA

Zdroje fotografií:
Petr Klapper pro Asociaci společenské odpovědnosti (str.13, 46), Ministerstvo životního prostředí (str. 15, 30), Omama (str. 21, 67), SOFA (str. 23, 55), Post Bellum (str. 34, 68), Jakub Ondráček pro VNR video (pp. 37, 41), Elpida (str. 48, 85), Aktivní Česko (str. 49), Živa půda (str. 50), Archimedes-net (str. 55), proFEM (str. 57), Agentura pro rozvoj Broumovska (str. 60), Česká zemědělská univerzita v Praze (str. 60, 62), IT4Innovations (str. 66), CITYA (str. 70), MYCO (str. 73), Hlavní město Praha (str. 75), Zachraňte mořské želvy (str. 77), Česká společnost ornitologická (str. 80), Člověk v tísni (str. 84)

ISBN 978-80-7212-676-7

Autorská práva:
Reprodukce úryvků je povolena pouze s uvedením zdroje, jakékoli jiné užití je možné jen s předchozím písemným souhlasem vydavatele. Přestože byla věnována maximální péče editačnímu zpracování, veškeré informace v této publikaci jsou poskytovány bez záruky a Ministerstvo životního prostředí ani autoři nenesou žádnou odpovědnost za jejich užití. Právní stanoviska vyjadřují nezávislé názory autorů a v žádném případě nemohou předjímat rozhodnutí nezávislých soudů.

Další informace o udržitelném rozvoji v České republice najdete na <https://www.cr2030.cz/>.

